

ס פ ר

לקומי מהרצ"א

על

תורה נ"ך ומגלת אסתר

ודברים נחמדים על ש"ס

מאת

כבוד הרב הגאון הקדוש הנפודקס ע"פ תצל נחזקויו סיקרים
והקדוסיס אספקלריס הנאליס ענורס הנזורה איס אלקי
קדוש ונסור מן צבי אלימלך שפירא זוקללס"ס אצד"ק דינאב
נעמ"ס בני יששכר, אגרא דכלה, דרך פקודיק, רגל ישרה,
מעין גנים, מגיד תעלומה, והי ברכה, חדושי מהרצ"א,
הוספות מהרצ"א, כלי הרואים, אגרא דפרקא, דרך עדותיק,
ריח דודאים, ועוד אסר נכמוזיס :

כתבי קודש אלו כיחנו לי נעמנה נאלת נכד הנחצר סיס כ"ק
אדמו"ר הרב הגדול הלדיק הנפודקס וכי' כקס"נו מוס'
מאיר יהודא שפירא סליע"ח אצד"ק באקאווסק וסולאסיס
לאור ציניעה רנה [ויטר סדצריס יצולו נסקלעתי] :
אחי הקטן אברהם בן לאיח הרבני סחסיד סנופלג ע'
גדליהו ארום כ"י עפ"ק פרעמישלא :

איסור השנת גבול ידוע ומלכותא דארעא כמלכותא דרקיע .

האי סהדותא

כתבי קדש מאת הרבנים הצדיקים הקדושים (שליט"א) [וצוק"ל]

מבני הגאון הקדוש איש אלקים אדמו"ר מרן ר"ד שפירא וצוקלה"ה זי"ע מדינאחו
בעמ"ס צמח דוד. בהגאון המחבר הקדוש וצללה"ה.

ב"ה

לידידי החסיד המיפלג יראת ד' אוצרו כש"ת
מוהר"ר אברהם נ"י.

מכתבך הגיעני ובדבר מבוקשך שאשלח לך
שטר מתנה על הדפסת הספר
לפליאה הוא בעיני. הלא כבר אמרתי לך
כמה פעמים איך שאני נותן לך זכות הדפסה
במתנה גמורה רק אחר גמר הדפסה יחזיר
לי הכתב ידי קדשו של אא"ז וצללה"ה. גם
מה שבדעתך ליקח הסכמות מגדולי זמנינו
כבר כתבתי לך אשר אין מהצורך לעשות
הוצאות עבור זה כי באם היה הכתב מאיזה
תלמיד מתלמידיו היה צורך בהסכמות
מהחשש שמא לא דייק וגמיר מפומא דרביה
אבל לא כן כאשר היא כתב ידי קדשו כאשר
גם אני מכיר כתב אבי זקני וזלה"ה
ונפל לי לחלקי ולגורלי מעוזבון אבי
וזלה"ה. הש"י יצליח דרכך ותראה לגמור
גם הלקוטים על הש"ס כי דברים נחמדים
מאד המה.

ידיך דו"ש חפץ הצלחתך
הק' מאיר יהודא שפירא

גם שתבנית אותיותיו הק' ניכרים להחסידיים הראשונים. וכולם יעידון ויגידון עליו כתבניתו.
בכל זאת אני אשיב לך מפני הכבוד שהשגתי לנכון אך צלח רכב על דבר אמת והשי"ת
יהא בעזרך ותצליח במ"י בזה ובכל הענינים תעלה על במתי הצלחה. קיצור הדבר כל
עשייתך תהי' בידיעת ובהסכמת כ' אחי הרה"צ מביקאווסק שליט"א אשר נהא אהלו במח
שלכם. ועליו אני סומך. וזולת זה אין מן הצורך לך כלל.

ידידו דו"ש"ט באהבה ומבקש הצלחתך עדי ועד.
צבי אלימלך שפירא מכלאזוב.

ב"ה יום א' פרשת קרח שנתרמ"ה פה בלאזוב.
החיים והשלום וכל טוב לכבוד ידידי הרבני
המופלא ומופלג בתורה וביראה חסיד ועניו מושלם
במעלות כ"ש מפאר מוה' אברהם נ"י לעד.

יקרת מכתבך עם הספר לנכון השגתי.
אבל לא אוכל לכיון דעתך מהמבוקש
שאבוא בעצמי בכתב ידי ממש בספר כתוב
וחתום על התשובה. מה כוונתך בזה. אם
רצונך שיהיה מכתבי נחשב בתורת הסכמה.
גלוי וידוע שמעולם לא עלתה זאת על
מחשבותי כלל וכלל לבא בהסכמתי על
חיבורים. כמה וכמה אנשים מכובדים השכימו
לפתחי עם חיבורים ודרשו זאת מאתי
ומשכתי ידי מזה. וכן לא אעשה בל"ג ובפרט
על חיבור מן כ' אא"ז וצוקלה"ה אין מהצורך
לזה כי כמה וכמה חיבורים יקדים ונפלאים
יצאו מבית הדפוס ונפוצו ע"פ תבל וזולת
שום הסכמה. ואולי דעתו שיהי' ביד ידידי
תודע נאמנה מאתי שהחיבור הלז הוא מכתב
יד הקדושה של אא"ז וצוקלה"ה. וכי יהודה
ועוד לקרא. הלא המכתב ם יצאו מת"י כ'
אחי הרב הקדוש שליט"א מביקאווסק. שהוא
נתן לידידי במתנה. ומסתמא המה בחזקתך
שהוא כתב יד של אא"ז וזלה"ה זי"ע. ומה

לוחי'ע שאינם בני תורה לריבין לרפואות
ענעויות משא"כ ישראל :

וזה שנועץ סוף הסורה צמחילתה לעיני
כל ישראל בראשית' צרה חלקים .
צרה בראשית' רפואות העלה ותוצאות
חיים :

ב' ישרצו המים שרץ נפש חיה. הנה
תיצת חיי' מיותר וסי' די לסי'אמר
סרן נפש . ומדקאמר חיי' צום כדע דגם
להדומס ולומח ים נפש רק שאינה חיי' .
וכאן כהחדש צריאה נפש חיי' :

ג' ישרצו המים שרץ נפש חיה. דרשו
חיל זה רוחו של אדם' . ועסיק
ספטו זה . דודאי סמקרא חינו יולא מדי
פשוטו :

ואבשר להיות דמיותר תיצת שר'ץ .
חבל [סוח] לרעה צר'ת שרץ
נפש חיי' . רי'ת צגיי' משי'ח סהוא רוחו של
אדם'ר :

והנה סי' הצריאה סזחם ציום החמשי
ססיח כגד חלק החמשי סאז
הוא עיקר המשיח אז דוקא כצרה רוחו של
אדם'ר הוא מלך המשיח . וירמוז בשר'ץ
נפש חיי' . הם סחומות ססולטיים צחלק
החמשי . וכרעו צהעלס צר'ת משי'ח :

וג'כ ר'ת שג'ח . הוא שומר נפשות
חקידיו . סצחוחו סחלק מן סלודך
סגדול [לסמור] חח עמו סה אחד צין
סצנעים זחצים :

והנה סרחה המי'ם . ר'ת השם מלך
מלך

[גיל] לקטר סוף הסורה צמחילתה
לעיני כל ישראל בראשית ברא
אלהים דהנה כחז מן סאצ'יל צמלות
[ציקור חולים] יכוין להנסיך לו יוד כי
חולה צגיי' מי'ץ ימוסך לו רפואה מסער
הגוי'ן וסעסכה סזחם הוא מן [היוד סצנסס]
סכצנד :

וכתב סרצ צס' צרכ'ע להיות מנואר
צגנ' תתק'ג מיני חולאים סס
על סוכאי ישראל מנין [תוצאו'ת] (והנה
ציסרלל תולדות חיים עיי' הסורה מנסיכין
היוד) :

והנה בראשית הסורה התק'ג עס
חות " כי מצנח סוללות חיים)
עיין סס צדצרי סרצ סמרעו זה צמפילותו
ציום רלסי'ת מעסיו'ת'ס היינו צרלס ססנה
חנו חומרים וסמד (סיינו חות יוד'ע מסמד)
כורח על כל מה שברא'ת הוא תתק'ג
בראש'ת צלל יוד'ד חבל חות יוד'ע מסמד
כמעסך צתיצת בראשית' אז סיל תוצאות
חיים עכ"ד צקלת חוספות דצרים סכצנצו :

ובזה יוכח לנו מה ססקשו צפסוק ויאמר
אם שמוע וכו' כל המחלה אשר
שמתו במצרים לא אשים עליך כי אני
י'י רופאך וסקשו כיון סלל סצח ססמלה
מה סודך לרפואה :

ולפי סכ"ל כח' סאמר אם שמוע
תשמע למלות ססורה סנה אני
י'י רופאך סכצנ צרה'ת רפואות כל דצ
וססלמה כל ססרון צרה'ת ססורה . וחי'כ

מלך ימלך כי יי מליך יי מליך יי
 [ימליך] נגי משי"ה. עזו יתי צטל כח
 נדיש עסוה מלכותה דקטי"ה השורליס עלי
 חזל והק"י ימלך לעולם ועד :

ד כ"א ויברא אלהים את התנינים.
 כאמר צהן בריאה לא ילירס ועש"י.
 וגם הול"ל כפשוטו ויול"ו המיס או ויטר"ו
 המיס את התנינס וכו' :

א לפי דרשה ח"ל יוכה עדרשו עסוה
 לויחן וצ"ז. הנה זה עשה הק"י
 בעלמו כציכול ולא השפיע הכח להמיס.
 להיחס מוכניס לקעודה הצדיקים לעמיד
 לצח ליום עכולו שצת. וכציכול הכנה
 לקעודה שצח מל"ה צו יוסר מצעלוהו כי
 ה"ל דר"ז מלח שיצומח :

ונאמר בריאה לא ילירס ועש"י יוכה
 ג"כ עפ"י קבלת ח"ל חנינם
 חקר כחי"ז. ערחה כציכול שאין העולם
 מחקיי"ס. והרג את הנקבה. וכבר ידעה
 שחליה לומר עי"ו רל"ן. לזה קאמר לשון
 צריחה המורה על מחשבת. כי עש"י הוא
 צחי" דבור. ויצירה קול. ובריאה
 מחשבה וע"כ אמר ויבר"א. שהמחשבה
 הי"ה כן לצרוח ג"כ הנקבה ולהרגה ולעלחה
 לצדיקים :

ה "את" התנינים "הגדולים" ואת.
 ר"ה עס אהוה גושפינקא דחתיס צי"
 עמי"ה וחרע"ה. את השמים ואת הארץ :
ג ע"פ דכחז הרמ"ע צמאורי השצחות
 דהקעודה קל לויחן חס"י ממולעת
 צין עוה"י וצין עוה"צ. כענין כל דבר
 ממולע עסוה [יוסר לא ה"י כחוז המלצה"ד] :

פרשת נח

ו אלה תולדות נח וכו'. הדקדוקים
 ידועים. והנה ידוע כל עיקר לדקת
 האדם לכך נכרח לחקן מדוחיו עיר והלכת
 בדרכיו :

והנה המדות בכללותן הנה עשה קלות.
 אהבה ויראה והתפארות ונצחון
 והודי" והתקשרות. וכ"א כלול מכולס
 המה ליו מכן אליה (ע"ן צכוונה האר"ל
 צפסוק על אליה חכי צוכ"י) וכשהאר"י [שלים]
 צכל הקטות אזי מחבלת עליו [כצוד] מלכותו
 יח"ס קוד מדה המלכות ענק' אלקים :

ועב חמלא גם צפ' זו (פ' נח) חכר
 ג"ח ליו פעמים מנין אלה
 [תסלום] סייעור קומחו צכל המדות והקלות:
ו וצ אליה תולדות נח ג"ח. נח
 תוליד נח היינו סייעור קומחו מנין
 אליה החכר צפרסה זו. כי ח"ס לדיק
 חמיס ה"י. השלים סייעור קומחו לגמרי ע"כ
 את האלקים [מלכות שמים] התהלך נח.
 וכמלא ה"י שלם צכל זו ימי הצנין. ע"כ
 ס"י גאו"י עמוצו יתי צנין העולם :

פרשת לך

ד לך לך עפ"י מה דקיי"ל צחשרי תולדו
 חצות. הנה חצתס ה"י צן
 ע"ה צלחתו מחנין. הנה כפי הכרחס ה"י זס
 ג"כ צחשרי. וצחשרי שולע אוה ל' ען י"ב
 פשוטות כידוע. וצחשפר ל"ה לו ללכת
 צחשרי ציוס ד' צצצוע צצו שולע אוה ד'
 ען בג"ד כפר"ת כידוע. חו לך ל"ך שילך
 צחשרי ציוס ד' צצצוע והוא צדרך חשפר.
 ולא קצלתו זס. וחין לי צזס עוס רח"י :
ח ב'. ואעשך לגוי וכו' י"ע לפרש
 חעשה אוחק צעלמך לגוי גדול .
 סיחיו כלוליס צו כל הצעמות העחידין
 להחכלל צקודע :

ט ג'. ואברך מברכך ומקללך אאר.
 חייגס יונתן. ואברך ית כהג"י
 וכו' לבלעס וכו' אילוש ויקטלונין לפתגם
 דחרב. פ"י כוח עפ"י קצלתו. עוס
 דקס' למה צמזכרים חמר לשון רביס מברכך.
 וצקללס חמר לשון יחיד ומקללך. ע"כ פירס
 על

פ' וירא

יג וירא אליו. י"ל עפ"י מה שכתבו הפוסקים כשנשחנה פס האדם קודם [שלשים יום] לא יקרי איחזוק השם [השכי ע"כ] לא אמר וירא י"י אל אברהם כי עדיין לא הי' שלשים יום ולא איחזוק השם אברהם :

יד וי. קמח סולת. דרזני חז"ל סלת לעוגות למאכל וקמח לכסוף הקדירה לשאוב הזוהמא. הנה הי' לו להקדים סלת לקמח. כאן רמז לה. הקליפה קודמת לפרי וילא ישמעאל החילה לשאוב הזוהמא דכפפא. ואח"כ ילא יחזק נקי כסלה :

יג לא אמר קמ"ח וסל"ת זכדי שלא לחזרם. כי לא יירש בן האמה וכו' ונכון הדבר. עפ"י דברי חז"ל בן תעשה כאשר דברת. לזר דבר די"תליד לך. ורמז זה לשרה :

ותראה כי אחר המילה שוב לא נזכר רק צן האמה כי כתגלה לו הסוד שהיא שאב זוהמא העללה :

טו אונקלוס. קימחא דסולתא וכן חירגס יונתן. הנה לפי דרביס קמח מיוסר. אפשר לפי"ז הזכיר לה קמ"ח זג"י פס"ח להזכירה שלא חמוץ העיסה וגם קמ"ח זג"י נצ"ח. דהנה אמרו רז"ל שבזכות זה זכו זכיו למן. והנה נצ"ח והו"ד נק' שחקים ששם שוחקים מן ללדיקים :

טז ז'. ושוב. ה' קמץ. סימן. שמואל מליא בחירא רהמ ואיבחה חובמא. הקיפון הזה נקבלתם. שמואל הכניא צעודו כער צן שתי שנים מלא חכמה ופסקה הדין לפני עלי שאין לריבין כהן לשחיתת הקרבן כמו שדרשו חז"ל. ע"כ נמסר כך נקבלתם הגם שהוא שלא כסדר. כי רהמ הי' סימן לדין. והוא הראשון

על הכהנים ועל להגדיל בלעם : **ומה** שנקיים ויקמלונין לפתגם דהרב. הוא ג"כ לחנך למה לא אמר ומקללך חקלל ואמר אאר. כענין המלקע האכיס לקוללן מן האילן צכיון נק' אורה כלפון חז"ל מלא אורה וסלו :

יז וי. וירד אברהם מצרימה לגור שם כי בבר וכו'. מהראוי להצין יתור לסון. לגור"ר ש"ם וגם יתור ב"י בב"ד וכו'. דכזר כאמר צהתחלת הפסוק ויהי רעב וכו' :

אבל הוא לחנך. חת אברהם. דקשה הלא הש"י למה לו ללכת אל הארץ. והאיך ילא מנלי רשות הלא חמלא אשר נח שה"י סגור צחנה לא ילא מנלי רשות. וע"כ אמר ב' תירולים א'. לגור שם. שלא ירד להסתקע אלא לגור פס לפי טעה ודעתו לחזור ב'. כי בבר הרעב בארץ. וה"י סכנה נפשות. וצככנה נפשות אין לדקדק אס [הוא צרעות] כי כזר מלווים ועומדים עפ"י חסירה וחי בהם. ומי סלחה על הסצנה הוא ליה וכו' : **יא** ויהי כאשר הקריב וכו'. הי' מלער חת עלמו כאשר הקריב וכו' שה"י מלעטר על שהולך ללחא מן הארץ :

יב ז"ג. מ'. אם השמאל ואימנה. עיין צרש"י שה"י ראוי לינקד ואימנה צפה (כמו שכתב ואישמאלה) וננקד צלירי (רכה רש"י ז"ל הביא לו חזר אזל טעונא צע) :

ונראה דרמז צכאן צהינה ואימנה יעין פשוטה לקבל טעיס' **והנה** ליי הי' חיקוד בינ"ה חטיבה. ורמז זה לליוע. כשאמר לו הפרד וכו'. ע"כ ראה שהולך צדרך לא [טוב ע"כ] גם רועיו ומשרתיו כעשו רשעים כי מושל מקט'צ וכו' ורמז לו שהימין פשוטה לקבל טעיס :

הראשון . ותחזוקו ג"כ למה נמסר צ' תיבות
שמואל מל"א [ולא] סגי נהדו
יך ח' . אונקלוס והוא משמש
עילוייהו . דאי עומד כפשוטו לא
ילדק עליהם . ע"כ פירושו שימוש .
והמשמש מושיע המלכים ע"ג ראש"ה
ילדק עליהם . ותיבה עומ"ד . דפירושו
שימוש כלמד צג"ש לעומ"ד לשרת . וגם
יחשע צ"כ העומ"ד לפנך . ונמסר הדבר
צע"פ . להורות ולהורה שצע"פ לריבין
שימוש ח"ח :

וזה ג"כ נאפשר כוונת יונתן והוא
משמש קדמיהוין . שימוש קודם
לשימוש המלכים . והעד בהברא"ם
(באברהם) ביום עשות י"י ארץ ושמים .
ציוס ראשון . ח"כ שימוש קודם :

י ואינון יתבין תחות וכו' . לפי מה
שפרשתי . והוא משמש קדמיהוין
שימוש קודם לפני י"י . ח"כ מאי האי
תחת העץ . הנה צע"כ לריך להסוף והמה
יושבים תחת וכו' ולפי"ז הוא נמסר
צתרגוס תורה שצע"פ ולא צכתז . להיות
דאינו סייך ישיבה צמלכיס דנק' עומד ס
קריצה על חד מן קאמייא . אלל להיות
שה"י כעת צעולס העש"י . דתמן מקנכל
מלכות תורה שצע"פ . סוד באישה קראה
מ"ש . כענין ישיבה צתפלה סל יד ילדק
להס צכאן לשון ישיבה . ע"כ והמ"ה
יושבי"ם נמסר צע"פ . הנין . והסס העוז
יכפר ויה"ר סלא יאמר פ"נו דצר סלא
כרלנו :

ב' מ' . באה"ל . וקמין הב' . והקמין
הוא צמקוס הה"א דה"ל למימר
צתאהל . ו"ק כ"א כלול מכולס . צג"י
אה"ל והנוק' המקצלת נק' אהל . הנה
האהל . היינו נוק' ה' אחרונה המתחצרת
לקלויות וכשהיא חשה חיל עצמת צעלת .
הנה צמקוס הה"א יונח כיקוד הקמין .
נקודת בתר :

והנה לכל הנמי הנעשים צנציה
מרומים . מרמים הלדיקים
צעוה"ז . והנה שאלת המלכיס אי"ה שרה
אשתך . צלית צמי' היא כעת מהצמי' סל
מלכות שמים ויאמר הנה באהל . ונסתרה
הה"א וצלה צמקומה כיקוד הקמין לרמוז
שהוא

הראשון . ותחזוקו ג"כ למה נמסר צ' תיבות
שמואל מל"א [ולא] סגי נהדו
יך ח' . אונקלוס והוא משמש
עילוייהו . דאי עומד כפשוטו לא
ילדק עליהם . ע"כ פירושו שימוש .
והמשמש מושיע המלכים ע"ג ראש"ה
ילדק עליהם . ותיבה עומ"ד . דפירושו
שימוש כלמד צג"ש לעומ"ד לשרת . וגם
יחשע צ"כ העומ"ד לפנך . ונמסר הדבר
צע"פ . להורות ולהורה שצע"פ לריבין
שימוש ח"ח :

וזה שקראו רז"ל לעיקר טעמי תורה
שצע"פ שימוש כענין שאמרו קרא
ושנה ולא שימש ח"ח . היינו טעמי הגמ' .
להנין דצר מה"ד לדמות מלחא למלחא ע"י
הטעמים להוליד הלכות חדשות . ע"כ מה
שנק' צתורה שצכתז עומ"ד שטומד על
עמדו ואינו הולך מדרגא לדרגא נק' צתורה
שצע"פ שימוש והכהן לו מהלכיס צין
הטומדים . הנין הדבר היעז .

י יונתן . ונסיב לוואי שמין וחלב
(היינו השומן הנלווה אל החלב) ובר
תורי דעבד עולימא תבשילין וסדר
קדמיהוין באורח הלכת בריית עלמא :
הנה צשעת ההכנה לא נאמר להכין
חמאה וחלב וצשעת הסידור
נאמר ג"כ חמאה וחלב . הנה הל"ב רמוז
לח"ס"ד . וצטר סומקא גבורה :

והנה סדר צריח העולס . תחלה עלה
צתחשצה לצרחתו צתה"ד . וראה
סלין וכו' וסיהף מדה"ר והקדימו למה"ד .
והנה אצרהס מרת חקד השולט
ציוס הראשון מששת י"צ והמלכ"י
כנראו צצכי יוס הצורה וסדין :

והנה כשאצרהס משמש למלכיס כראה
ח"ו שמת חקד כפוף למדה"ד .
הנה הורה אצרהס הדצר צתכנתו לא ל"ה
להכין רק בש"ר סומקא . כענין עליות
העמשה דע"צ . וצקידורו לפניהם . הוא

הם היו נקראים זקנים. ולפי התרגום יש לפרש [לא מלחמי יוחר המלצה"ד]:

פ' חיי

כג א'. בספרים המדוייקים ויהיו כחטף פתח. הנעל ונחמי סרנס ⁷ להשיב אפו על הספרים המדוייקים. עפ"י כללי הדיקדוק :

ואני אומר קצלה היחה זידס כענין כונה דברים היולאים מן הכלל וכבר כחצנו עעמים ע"ז :

וי"ל עוד דהניקוד צגי" ב"ן. להורות דקני" הוי" חיי שרה ונחגיב עיתה שנה למקורה ומחלצה מלכות שמים. שהיא שם ב"ן כמדע :

כד "ויהיו חיי" שרה ר"ח צגי" שד"י ק"ח צגי" אה"י סוד חיי"ת המותים :

כה ב'. בקרית ארבע. תיגס צמרגוס ירושלמי בקר יתן דגוברי"א היינו צעיר של הענקים והכוונה ארבע. ארבעה שהיו שם :

וגם י"ל ארבע שהיו יסודותיהם הארבע יסודות חזקים. והכוונה מה שאמר שפנורה שרה צקרי"ת הענקים. להורות שהנה הם הנפילים שכלו מן השמים להארץ ועשו צמות וו שרה נלקחה למלכים וכאלה [צקדושה] ועלחה מן הארץ לשמים כ"ל :

כו יונתן ואתא אברהם מן שוור פולחנא. הנה לא פירש הפסוק מהיכן בא אברהם. וע"כ זה מחכמת התורה שבה מן מקום אשר הוא צקוד. דהנך רואה כי לא נחבלה המקום עד זיאת המלך דוד. וככל התורה לא כאמר רק אל המקום אשר יצמר י"י :

ודריות אוחו המקום היא מקום השלחה השכינה מלכות פה וחורה שבע"פ קרי"ן לה. נמסר הדבר צקוד החורה שבע"פ. עד שכתבלה צחי" מלכות

שהיא צנחי" עליונה ענורה נעלה והשם הנוצ יכפר .

ובזה תחצונן דהנה לפי משפט הלשון הל"ל הנה ה"א צאהל וחסר ה"א ועיין ציונחן תיגס הא ה"א במשבנא, הנה ה"א נמסר צע"פ דהנה מדרגה דחורה שבע"פ היחה השאלה והתשובה מלכות פה וחורה שבע"פ קרי"ן לה .

ועפ"י הדברים הכ"ל חצין למה כאמר ויאמרו אליו לשון רבים הלא

רק אחד הי' המצטר כמו שכתב צפקוק שח"י. אך הוא דעלי"ת צחי" המלכות הוא לעונה לכל העולמות ולכל המלאכים :

כא יונתן. וישמעאל קאי בתרי" וציות מה דאמר מלאכא. כבר

כחצנו מהיכן דייק דקחי על ישמעאל . חצל מן הלירך לידע מה כפקח מינה דישמעאל ליי"ת הדבר . ונאפשר להורות מאין צאת הדבר ללדיקת הלוו אשר תלחק. אך היא דלפעמים יארע ללדיק אשר תצא צלצו מחשבות לא עוצים והם אינם שלו רק כי לשם כהלא איש לא טהור ומחשצ דברים לא עוצים . והנה המחשבות הם אוחיות וצחים אל הלדיק להעלותם :

והנה להיות [ישמעאל] עומד שם. ולא האמין דבר והי' מחשצ דברים אשר לא כן. מאלו. האותיות צאו אל שרה ונמשך ומה ותלחק שרה .

כב י"א. אונקלוס. ואברהם ושרה סיב"ו עאל"ו ביומין. הנה כפי תרגומו צ"ל בפסוק ואברהם ושרה הזקיניו באו בימים צלשון עב"ר. וצפקוק כאמר זי"גני"ם באי"ם לשון הוה :

הנה לשון הפסוק יש לתרן כפשוטו. דהפסוק צא לצאר. הגם דחזי"ן דורות הקודמים הולידו כשהיו צנכים יתירים מהם. חצל צימים ההם כבר היו נקראים זקנים חנשים אשר הגיעו לשנותם. וזה ואברהם ושרה זקנים צחים צימים. היינו צימים ההם שצאו ומחדש אחר המוצל כבר

ציה דוד צעוה"ז כחגלה מקום הסרחה
המלכות :

והנה שנה אמונו להיותה מרכזה
למלכות שמים. וכספגיע זמן
סוצה למקורה זא אצרהס מן המקום
ההוא אשר זמר צו י"י :

כו ג'. ויקם אברהם מעל פני וכו'.
יונתן תירגם מן מחמ"י אפי"ן .
קסה ל"י למה אמר פני . לכך אמר מן
מחמ"י אפי"ן שלא יראה פני [המה] כי
קסה לשכחה ראיית פני וכו' ואצרהס למד
כל התורה וה"י חושש לשכחה :

כח [עוד מלחסי באופן אחר קלת]
יונתן וקם אברהם מן מחמ"י
אפי"ן על מית"י. מעל פני מת"ו מיותר
צפסקי. ע"כ פירש דהפסקוק משמיענו .
כי קס אצרהס שלא להסתכל צפני המה
כי היא קסה לשכחה. דהנה שכחה זאה
מפאת הגזרות. והזכירה מלד חסוד .
והנה אצרהס איש חסוד. לא רלה להסתכל
צפני וכו' ח"ט ויקם אצרהס מעל וכו' :

כט ד'. תנו תירגס יונתן בבעו זבינו
דהנה לשון חנו היא לשון מחנה
ולא יתכן שציקס אצרהס ליתן לו מחנה
[ע"כ פירש] דה"ק. צצקסה מכס מבר"ו
כדרך שהמצקס מחנה מצקס צצקסה :

ל [עוד מלחסי] יונתן. בבעו זבינו
ל"י הגס דצפסקוק כאמר תנ"ו לי .
ע"כ פירושו מכירה. וכאשר קיים לצסקוק
צצקס מלא יתנג"ה ל"י הרי גס צצקס
מלא קראה לשון מחנה רק הסוכנה
סאמר הגס שאלסל ממיר ככף יחשצ צעיני
למהנה :

לא ה'. ויעניו י"ג ריש פסוק. עכ"י זא
על הדבר הנשאל שייך לענות :

והנה כל דבר הנשאל צחורה הסעוצה
היא מקפר י"ג היינו ה"ג
מדות שהחורה כדרכת זהן כל מגלן
מנה"מ עוכין כ"ל :

לב צפסקוק לאמר ל"ו כצר כהצנו זזה

וכעה כ"ל דהנה עם היות חרי קלי
לא משתמע. רק צמקים חציבות מלוה
צפעחא. משתמע .

והנה לאצרהס ה" הדבר הזה חציבות
מלוה צפעחא . הנה הגיע
האמירה לו משא"כ לאיך. כשמע מכאן דיכא
דגמרא :

לג ו'. שמענו. לית. כרמו ג"כ. לית
כשמע חרי קלי רק צחציבות מלוה
צפעחה :

לד קברינו. לית. ומלא י". העוה"ז כצרא
צה' ועוה"צ צ" כמשארז"ל :

והנה דרך מעצר הכסמות לגיע לעוה"צ
הוא דרך מערה המכפלה ע"כ
נכחזה י' פעמים צהורה ולית מקום כזה
צבולס :

והנה כצאו ולא ידעו מה. צונזמר
קצריכו מלא י' ולית כמיהו :

לה נשיא ו' רפוין, היינו בשב"א .
הנה דהבענ"י הוא ממדת חסוד
צצקט"א החת"י מדת הגזרות. והנה ככענו
לגזורה דקדושה. ע"כ אמרו כשיא חלקים
בש"א כיקוד הגזרות. ח"ט אחת בתובינ"ו
היינו כ"ץ הקדוש דקדושה מח"י אח כולס
צהוכיותס ולא אמרו עלינ"ו :

לו מתך כל לישנא חסר צר מן א'
יחיו מת"ך ישעי"ך י"ו. כי כפס
רוח כעמס. הן המה מצחי' אוחיות ה"ה
סצקס סככד ולעתיד לצוא לימות החחי'
סנתן צהס צחי' ח"י יח דה קוד ה"ו"ד עם
קולו. וכצר ידעת כי הסכמה סחי"ס :

לז ו'. יונתן וגחן לעמא דארעא לרך
ציאור צזה צכמה מקומות :

לח ז'. לעם הארץ לבני חת. לסורות
דודאי לא הרחה אצרהס איש חסוד
דקדושה סכנעה לפני צני חת הן המה
מצחי' הגזורה דקט"א, רק להיותס עם
הארץ לפי טעה הנה צדרך סמוקר לכהוג
צחס כצוד :

לט ח'. ופגעו לי צעפרון וכו'. הנה
פגיעה

פניעה הוא לשון נקשה. חזל לא ידענו
למה לא אמר ונקשו :

וי"ל דהנה פניעה שהיא לשון נקשה
הוא לרעתי כאמר על הפילה כזו
שנענה המחפלי ערס יקרא. כזר כגזר ליתן
לו מצוקשו רק שהוא לא ידע מזה הנה
מצקש [ומחפלי] הוה כאילו פוגע בדבר
המצוקש. כי כזר הולך אליו המצוקש והוא
פוגע בו באמצע הדרך. אי"כ גם כאן אמר
אזרחם דרך [חכמה] ופגעו לי צעפרון
וכו'. כי כזר יודע אי שיש צמחשצחו
למכרה לי :

ועפ"י הקדמה הכל חצין ציעקז שנאמר
לשון ויפגע צמקוס וכי שתיקן
הפילה ערציה. ואמר ר"ש צוזר דלצנבור
זה הפילה ערציה רשות דכיון דאיתיהיצה
אחחא צין חרין דרועין הו לא לריך וכי.
אי"כ השגה המצוקש הוא קודם התפלה.
וע"כ נקרא התפלה הזאת פניעה כ"ל :
מ' מ' ויתן י"ג רפויין היינו הוא"ו
צצצ"א דין. וצכאן כרמז מלך הדין
הוא שלו כי שם נקצר אדם. והוא הי'
תיקונו :

מא בבסה מ"ו רפויין. היינו בשו"א.
והנה צכאן. הוא עפ"י המקירה
שאמרנו. צחיצה לנברי חרין לנברי חשך
בפתח או מכור לנברי בשו"א :

ואמרנו צזה כשהאדם הישראלי לוקח
איזה דבר מהנכרי יכיון לצרר
כיולוי הקדושה. ע"כ לנברי חשך בפת"ח
חבמ"ה כולם צמחשצנה איתצרירו או מכור
לנברי בשב"א כי כשנותן איזה דבר לנברי
יכיון למקור לו כל הדיכים. ע"כ גם צכאן
צכקף שהוא כותן לעפרון הוא צצצ"א הנן
הדבר :

מב י'. באוני ל"ט. הנה כשלא שמוע
דחמ"ר למלות צוראו כגזר עליו
המות. ועי"ז נמשכו מ"ל קללות על סוכאי
: ישראל :

והנה כאמר שמועו וחחי נפסיכס שעי'
השמייעה לד"ת חחי החחי
ויהספכו המ"ל למ"ל של חחי ע"כ נמקר
באוני מ"ל פעמיים צחורה :

מג בירך את אברהם בכל. חירגס
יוכתן בכל מיני ברכת"א ולפי'
ה"ל לכחוצ צכל הצרכות ונמקר חיצה
צרכו"ת להס [ע"פ] צחורה שצעי"פ מלכות
פה וחורה שצעי"פ קריקן לה. וצידה מקורים
הצרכות ריה שדה אשר [צרכו י"י] ויתן
לך האלקים. שדה אשר צרכו י"י. הוא
חקל חפוחין קדישין כנודע. נסורא לה
ינעוי וצרכא"ן [לכפי"ן] :

מד ויאמר אברהם אל עבדו וכי
מחרגס יוכתן. ואמר אצרהס
לאליעז"ר עבדו. הנה הי' מוקבל צידס
צחורה [שצעי"פ] שהוא אליעזר. חזל חעי'
הוא למה לא נזכר שמו צכאן צחורה שצכתז :
ונראה ע"פ מ"ש צוזר [דכשין]
דעמא דישראל מסערא
דקדושה. קיימין נגד מדה מלכות דקדושה.
משא"כ כשין דחוח"ע [הס נגד מלכותא
חייצתא] :

והנה העבד הזה נעשה שליח. להשיא
חח ילחק. וליתן לו מסערא
דקדושה אשה [כשרה ממדה מלכות דקדושה]
מלכות פה וחורה שצעי"פ וכי ע"כ נמקר
שמו צחורה שצעי"פ :

ותעמיק צזה עוד העבד משכיל
הלזה [כתגלגל צכלז צן]
יפוכה אשר ילחה מנמו מלכות ציה דוד.
ע"כ כיון שהי' מוכן למדה מלכות. ע"כ
נעשה הוא שליח להשיא לילחק אשה
מסערא דקדושה שהוא ממדה מלכות.
מלכות פה :

ותרע עוד עבד משכיל הלזה שמו
אליעזר צגי ש"ה. סכאמר
צאצרהס צמלחמחו עם העלכים. שהס
מעלכותא חייצתא. ויקק חח חכיו שמונה
עשר

להם שהשצועה הוא רק על צנות הארץ וכשלא ישיג אשה ממשפחה. הכה אין [השצועה] חלה על צנות ענר וכו' :

מז [כי אל] חרלי וכו' חקר א"ם . היינו חקר הספק שאין כאן ספק שחלך ותקח צודאי אשה :

פ' תולדת

מח כ"ה י"ט . אונקלוס אברהם אוליד ית יצחק . מדמתרגס אוליד צליר"י יש לפרש איל"יד גרס לו להוליד כי לא הי' צר ההולדה עד העקידה כנודע :

מט יונתן. ומן בגלל דהיה איקונין דיצחק וכו' . הכה זה אינו מצואר ככתב ומקשר צתרגום תורה שצ"פ. דהנה זו איקונין ה ס הללס המצואר צזטר צקוד הכחוצ אך צללס יתהלך איש. ואותו הללס מצואו המלך הממוינה צשעת התחלת החולדה היינו צשעת התשמיש. וצואו הללס מתגדל האדם כל ימי חלדו . עד הגיע עחו :

והנה הללס ההוא הוא עכין צפ"ע זולת הכשמה הנחוכה צגוף האדם :

והנה הכשמה היא כולה אוחיות והללס אינו מתלצט צאוחיות וגם הללס הוא מקודר מלכות תורה שצ"פ קרינן לה ע"כ נמקר הדצר צתורה שצ"פ. והנה כרמו צכהצ אברה"ם אברה"ם צג"י מלכו"ת :

נ' ד'. בקחתו צ' צנקורה דין ואידך בקחתו אוחיו צנצנחאלדן שלקח את ירמיי הנציא . כצר נכתב אללינו .

וידהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה. כ"ל דמשמענו דלהיות ילחק צקוד הגצורה לא הי' יכול לישא אשה. שהיא ג"כ צחי' הדיכיס כמ"ס איחדצקא דינא צדינא לא צעינא ע"כ הנחין

עשר ושלש מאות. והוא צג"י ג"פ ק"ו חקד דין רחמים ג' קוין הכומשכים אל המלכו"ת פה ותורה שצ"פ וכו'. ע"כ נמקר שמו צתורה שצ"פ הצן והרנח הדצרים . ועפ"ז חצין מ"ש המוש"ל צכל אשר לו :

מה ואשביעך בימי וכו'. הכה יש לדקדק . אצרהס אמר ואשציעך צי"י הכה הוא יזכור את השס להשציעו . והענד יקבל עליו את השצועה וציעקצ אמר ליוסף. השצעה לי שיזכור הוא את השצועה. וגם צכאן הכה נראה שהענד לא קיים כדצרו. דשרי כאמר וישס הענד וכו' וישצע לו וכו' הרי נצצע הוא צעלמו ולא הנחין על מה שיצציעהו אצרהס .

והנראה דהנה חסור להזכיר את השס צראי"ת אצרי המסגל ומכש"כ צנגיעה אצל חנח לאצנה דעלמא. שחא תיקונו של אדה"ר כקודס החטא . ויהיו סניהס ערומיס. ולא הי' צהס [צסו] לך דצר כיעור וילה"ר רק היו האצרים התשמישי מלוח וקדושה :

והנה אצרהס ודאי לא החזיק א"ע קדוש כ"כ ע"כ אמר לענד שהוא לא יזכיר את השס רק הוא יצציעו צסס. אצל הענד ציודעו קדושת אצרהס הושיע את ידו ונצצע היא עלמו צסס . אצל ציעקצ. הכה אמר קחס ליוסף שיס נא ידך וכו' ולא אמר לו שיצצע רק אח"כ ויאמר השצעה לי וכו' כאשר לא דלה יוסף לשוס את היד אמר השצעה לי קהס כאשר פחר יוכחן צתרגומו עי"ש :

מו יושב בקרבו והענד כאש"ס פר אמר יושב בארצ"ו. דהנה אצרהס השציעו אפילו מצנוח סכנעני אשר אנכי יושב בקרבו". צסמוך היינו מצנוח ענר אשכול וממרא. ג"כ לא יקח. והענד משכיל [ה"י חשט] פן כאשר ישמעו הרמאים זה הדצרי. יאמרו שיתנו להס רכוש רצ מחיר רצקה. כיון שאין צרייה [צדצר] ע"כ סיפר

המתין עד היותו בן ארבעים לבינה . ולא כמתקו דיניו שטרם כדוע שהמתקם הגבורות הם בבינה :

נא . ד"א ויעתר ד' צמקורה ויעתר . ה' צמקורה חוכל להצונן מ"ש ז"ה ה' ד' הו"ם וכשחנקלה החפילה נעשה יחוד אז נעשה ה' יצון הדבר לעשכיל : **נב** ויעתר כחרגו וצלי . ארמח לך מילוי שם אדני תרעא . תרע ז"ה דינ"א . הכה הוא המילוי . הכה להיות . כי עקרה היא ולא היתה יכולה להתמלוח מפרי בטנה של איש . הכה ה" מוכין למילוי אדני ודי ז"ה ואחה חצין :

נג כ"ב . לדרש . כל קריא חקר בר מן ז' כל"ל . מנח"י . הכה דרש חקר זג"ו ו' ע"ב לעורר ה' חקדים עם כללותן ז' פעמים :

נד ויתרצו הבני"ם בקרבה וכו' למה זה אנכי . יש לפרש עפ"י מה שפירשנו ז"ל רלע"ל . חרגוס יוכתן מ"י יצא הדבר מן קדם ו"י נפק פתגמא .

וכתבנו שם דהכרח לא ילא ז"ה פלוני" לפלוני . רק רצקה לילחק . כי אין לה שייכות עם אצ"י . כי כשהקדושה יולדת מן הסע"א אין לה שום קורבה לשם כמו שכתבנו לשם וכמו שאמרו האמהות העוד לנו חלק ונחלה וכו' . וכן חירגס אחתינו את . עד כדין הוות אחתן . ובדין את אולת ומתנסבת לצדיקא .

והנה לא היתה כעלמה הידיעה מדורות שקודמים . וידעו שכן ילא הכרח (לא קבלתי זה רק כך כראש לפרש בדרך אפשר) והנה גם רצקה ידעה מזה ששחנה חללה הכרות והנה כשראחה רלילה הבני"ם בקרב"ה סברה שנעצור זה כשחנה חללה הכרות . לקריאה שמה צפירות . דסנה ילחיק זג"י ד' פעמים ז' כדודע :

והנה רבקה אותיות קרב"ה . לסודות שיחולט הבני"ם בקרב"ה . ע"כ אמרה למה זה אנכי . למה סחכר שמי בטענה הכרת . מה בלע ז"ה . ע"כ יש ז"ה ח"ה כוכה עליונה . ע"כ וחלך לדרוש וכו' ועדיין לא מתיישב בלבי לפרש כך ולעפ"כ רשעתי עד אשר ירחצו סדעת אללי צמר סכור :

נה יונתן . חס כדן הוא לערה דילודתא . ולפי"ז סול"ל צפוק . א"ם ב"ן . הו"א צע"ר הריו"ן . ולפי"ז חקר צפוק . הו"א צע"ר הריו"ן :

אבל מדע כל אשה שנעולס מוכרחם שיה"י לה ע' חגלים חגלי לידה (אבל מלורף כל חגלים שיש לה זימי פיצורה צהדש החשיעי קרוז ללידה) . וכדמז כמו הרה חקריז וכו' בחגלי" ב"ן היינו וכו' בן זג"י שבעים . הם נגד ע' קלין דראמה איילחא עילאה . קוד החורה שנע"פ . מלכות פה וחורה שנע"פ קריק לה הוא הסוד שגילה דוד קוד המלכות צמחור יעקב ו"י וכו' ע' חיצין צמחור :

והנה ח"ח העוקקים צמורה שנע"פ . ומחילדים אותה צע' פנים . סן ר"ה נק' מילדות שמקלין חגלי" . וע"כ חסנון הו"א צע"ר העיבור כמסר צמורה שנע"פ (ומחצונן לפי"ז למה אמר צמחור צע"ר"ה דילודתא ולא צע"ר הריו"ן כי גם לער סריון מלורף לחגלי לידה) וחאמר ח"כ ב"ן היינו הע' חגלים . חזק חגלי" ב"ן . וכו' והמותר כמסר צע"פ לחורות הע' חגלים הם נגד הע' קלין דראמה איילחא עילאה קוד מלכות תורה שנע"פ קריק לה :

נו שם . למה דין לי בגין וצפוק לא כאמר רק למה זה אנכי . ולפי חחרגוס . הו"ל לעימר . חככי מצקשה זכיס . והנה הוא חקר מן הסורה לסורות עשם לדצרי"י . כיון שהזכיס חירגס עפ"י סמורה לי

לי דהאסא אינא מלוה על פ"ו :
נז כ"ג. גיים כתיב גוים קרי. זאפטר
 נרמז הוי"ד והוא"ו סיקח יעקב מעשו.
 ליינתי רק למזכרת זלא זיאר :

נה כ"ד יונתן ושליטו מאתן ושבעין
 יומי עיבורהא למילד אפטר דייק
 דהוליל וימלאו ימי הריונה. אך הוא
 דלפעמים ימי ההריון הם יותר כשלא נקלט
 הזרע עד יום ג' הם רע"ג ימים ומדקאמר
 ימי ללדת משמע הימים הנלכדים ללידה
 כי הקליטה הי' טיכף :

נט אדמוני. לית. לא נראה עדיין צ"י
 כוחה זחולדה :

פ' ויצא

ס' י'. ויצא יעקב וכו' שבע הנה הוא
 אחנחחא ומשפטה להיות זקמן שבע
 וכ"ה דעת הא"ת. וזמקורה נמקרה
 זקנול. שבע. שלא כמשפט הכהוג באס"ת.
 השתכיל ע"ד יעין זוהר. זמנין ג' עדרי
 לאן אשר יטבו על הזאר .

והנה עפ"י פשוטו. מהראוי להיות
 קעץ. מספר י"ז ונקוד הגו"ל
 מספר למ"ד. וכיחוסף י"ד על המשפט .
 לתורות דעיקר היליאה לחן הי' אחר י"ד
 טה. טכעמן זצית עזר :

והנה ארז"ל וישכב זמקום ההוא .
 אזל י"ד טה זצית עזר לא
 טכז. דוק זדברי טלמה והטבע לעסיר
 אינו מניח לו ליסון טנן :

סא הרבה. ז. דין ואידך. זרה לך אל
 לזן אחי הרנ"ה. ביונתן המשא
 ניסין וכו' כזר כחזנו מסיכן ילא לו זס.
 וכתיבם כ"ל ג"כ מן האות הי' חרני' .
 וגם רנקה שהנחאה על הדי' כיסים אמרה
 ג"כ חרנ"ה :

ולפיין נמקד ז"פ חרנה. לתורות
 דמאותן הסי' כיסים. ב' מהם

נעשו זחון. זשא"כ איך ג' חוץ לחן כן
 כ"ל כעת :

סב יא. יונתו. וצלי וכו' הנה פירש
 ויפגע לשון תפלה. וכזר כחזנו
 זכ"ע דאפקי' לחפלה זלסון פגיע"ה. הוא
 כסכזר כעשה המזוקש זנרס יקרא נמלא
 החפלה פוגעת בהעניקש הנשפע מנזסי
 מרומים :

והנה זכאן פירש זפסוק דלעיל. וממע
 שמשא בלא אישוני' מן קדם
 דהוה דיבורא מתחמד למללא ע"מי' .
 היינו טרלה לדזר עמו ולהנטיחו זסהגת
 המזוקש. הנה הי' טרס החפללו. ע"כ נאמר
 זחפלה לסון פגיעה :

סג וצלי באתר ב"י מיקדשא. כתיב
 במקום זפתח הידועה. ע"כ הוא
 המקום המיוחד לקיבול כל החפילות. ואינו
 מזואר זפירוש זתורה כאשר כחזתי לך
 כמה פעמים. טהי' המקום זקוד תורה
 טזע"פ. עד זא דוד קוד מלכות פה תורי
 טזע"פ קרינן לה. כי להיות המקום הסי'א
 השראה השכינה מלכות פה. טנן הדזר :

סד תמלא זפ' חמשה פעמים מקום .
 מנין תתק"ל. טנותיו טל אלה"ר
 טכזרה מן המקום הסי'א. ויעקב מעין
 טופרי' דארס :

סד יב. אונקלוס. סולמא נעייץ
 בארעא. לא נודע למה טירגס
 נעייץ. משמע תקוע זחוך הארץ. ואפטר
 למד לה זקנלתו מדכתיב ארצ"ה ולא
 כתיב על האר"ץ. וגם מצב זקמץ ולא
 זלרי. והקמץ יורד ממנה יחד למטה, והרעז
 הזה ששראו לו טהקולס תקוע זארץ .
 לתורות קזיעות קיים לו ולזניו גם זארץ.
 הגם טעיקר טרסס זשמים מועל. הנה
 הש"י חפץ להיות לו דירה זתחחוכים .
 והנה יסי' לישראל קיום זשמים מועל ועל
 הארץ עמחה זגוף ונפש :

יונתן

חרמח לך אה אשר עם לנצי. סנה עדיין
 לא כמא אהס. וסלך ליסא אה רחל. וכבר
 ידעה סוד העיטוט נקודס קמנס זרלס
 הנריאה נקוד סכחוב וסנה אהס סככס
 מרגלותיו. עד סעולה עה"ס נכנסים חכמי
 ישראל אל דוד סמלך וכי. סנן סדנר :
ובנה החצוק. סארן אשר אהס סכנ
 עליי כעס. ססוה נקוד סקיפול
 נקודס. ולינס רלויי לזיווג. לך אהנסס
 ולזרעך. כי סה"י זלס קומסס דעסס להעמי:
וארמוז לך עוד שכ"ב ר"ס ישער
 יכספ ויס"ר סלס ילמנר פיטו דנר סלס
 כרלוטו :

סח י"ד. אונקלוס ויונתן ויהוה בנך
 סגיארין וכי. סנה לפיי סריצוי
 לא נזכר נחורה סככס. כי ריצי סחולרס
 סוה נחורה סנעיפ. סנן :
ועוד לומר לך. רנח נזס סלס יסי
 נלספסר לכחוב סריצוי :

סט ופרצת ימה וכי סקדר סנכון
 לדעמי. ימ"ה סיד סמלכות די
 אחרונס סנעס. וכבר ידעס מלכות מקנכס
 נלופסן ססוה עסי. קדמ"ה סוד סת"ת .
 ז"ל. וי סל ססס. וכבר ידעס ז"ל מקנ
 זילירס. ולפונס. די רלסונס. בינה דינן
 מלערינ עינס. וליעל מקנכס [נכודסיח]
 ססיח נריאה נגבה אנה וי סנעס. סוד
 סללילות. ליכ סוה כקדר סעולמות מנעס
 למעלס כ"ל וססס סטוב יכפר :

ע והי זרעך בעפר הארץ. ופרצת
 וכי. רל"ל אחר סי"י זרעך נחכליס
 סגלות. נחוכיס לדייס זין סלומות. לו
 ופרצת וכי מקוים [נרכחי] ולו ינחן לך
 סנעמחך נחלה נלל מלריס. סק רזלס .
 סנחלה נלל מלריס לל נחקייס עדיין .
 ועמידס לחקייס נ"נ :

עא ט"ו. אונקלוס. והא מיטרי בסעדה.
 פי כחלס ולל נכ"יטו. דסנס נמלרס
 סנעלס

סה יונתן. והא תרין מלאכייא וכי
 מן נבלל דגליין עסטורין דערי
 עלמח וכי עד זמן דנפק יעקב וכי .
 סנה נמקר סדנר נעיפ. דסנה זס סוה
 סעעס סל חורה סנעיפ. דנריס סנעיפ
 אי אהס רסלי ללומרו נכנז. כי כנז סוה
 גילוי לכל סעולס. וסחורה סנעיפ סוה
 גילוי עסטורין סל יולר נרלסית. זיכו וזין
 נכי ישראל. מניד דנריו ליעקב וכי לא
 עסס כן לכל גוי :

והנה החצוקן עוד. נקודס היי סקוע
 כילץ דוד. מלכות סס וסורה
 סנעיפ קרינן. ולל סיו רסלין לגלות רק
 זומן סמלוס לסס כמז סמחר עלס. וזיון
 סגילו. סוה כמז סגילו סוד חורה סנעיפ
 מלרסס לישראל. וסקנחס היי נעס סהלך
 יעקב סוד חורה סנכנז. להמחנר עס רחל
 סוד חורה סנעיפ וסס ליותו. ולז כחקטו.
 סנן סדנר. וכל דנרינו נדרך אפסר :

סו י"ג. והנה הוי נצב עליו. ללז
 עליו. לל כודע סכוונס. וי"ל. דסנה
 נכלן סרלו לו מדרו ססוה נגד נחי קו
 אמלעי. ממולע זין סו"ג. סוה מדר סס"ס
 וסוה מנעס כלפי סקד. עיכ כלמר לו אלקי
 אצרהס אציק. סייכו כלמר נלצרהס אציק
 ולל זילחק. להיוס מדרו מנעס כלפי סקד:
והנה נלצרהס כלמר וירח אליו סו"י.
 סייכו לוחו סו"י סמיוחד אליו
 למדרו. סייכו סגיל ע"כ וירח וסנה סלסס
 אססיס וכי וזילחק כלמר נז קוס כל
 שב"ה וכי. מלסון שב"א כיקוד סגנורה
 ססוה מדרו :

והנה נכאן זיעקב. כלמר וסנה סו"י
 ללז עליו. רל"ל רלס סו"י אשר
 ללז ועועד חיקוד עליו סייכו חול"ס .
 ע"כ ויחלוס וכי סנן :

סז הארץ אשר אתה שכ"ב עליי
 וכי. ידוע סלרס חז"ל אמרו נרוח
 קדסס. קיפל סקניס כל איי סחחיו. סנה

סכעלס וירא. אר"י מיד ועצרתו צאמ"ל
 אזי ולא מלאך. [אי הכי] יקרא סגיגה
 הוא לעלראי ולא דמי מלאך דהפסח מלכא
 לעלן דהפסח סדיוטא. ועוד חין לך אומה
 מזהמנה צבל מומחה כמו המלריים. דכתיב
 צהו אשר צטר מעורים צטרם וכי לא הי'
 להקצ"ם מלאך או עליה וכו' כמו טעמה
 צאשור ספי' צנו של סם וכו' כס"כ המלריים
 סהם מזהמים וכו'. [ואמר] אזי ולא מלאך.
 אלא אר"י מכאן למדנו כח גבורתו של
 הקצ"ה ועליתו סהוא גזיה על הכל. אמר
 הקצ"ה אומה זו של מלריים מזהמנה
 ומנוכפת. [ואין] ראוי לגבר מלאך ולא
 טרף. דבר קדוש צין רשעים ארורים
 מעופפים. אלא אזי עתה מה שאין יכול
 לעשות מלאך וכו'. שאזי אומר ממקום
 קדושתו יחא כך ומיד נעשה. מה שאין
 המלאך יכול לעשותו וכו'. ולפיכך לא נעשה
 נקמה זו ע"י מלאך ועליה צטביל קלון
 המלרים וכו' שלא רלה סיככס ציניהם
 דבר קדוש עכ"ל :

ומעתה יתזכר לך הענין. דהנה
 חין הסכינה טורה צה"ל.
 וצפנו סהלך יעקב לציח לזן הארמי סה"י
 מוחס גדול צקליפות וטומאה וכיסוף
 כדע. וגם למה הראו לו צמראה זאה
 גם המלאכים עולים ויורדים. כיון סהכצואה
 היה מלא סה"י הראה לו סה"י אשר
 רצח רצן קדוסי. ויכל לשלוח מלאכים
 גם אל עוסי' לעשות סליחותו :

אבל להיזה הולך יעקב לציח לזן
 המוחס לא רלה סה"י לשלוח
 לסם דבר קדוש. רק כציכול הוא צעלמו
 כי הוא יכול לעשות דבר מה שאין המלאך
 עושה סהוא אומר ממקום קדושתו. יחא
 כך והוא כך :

ויש צמראה. והנה מלאכי חלקים
 עולים ויורדים צו. והנה י"י כלצ
 עליו. ויאמר וכו' והנה אכבי עמד וסמרחיך
 וכו' :

וזה סתירגמו והא מימרי צסגדך ואטריכך
 וכו'. כי לא אשלח מלאכים לציח
 לזן. רק מימרי יחא צסגדך ואטריכך
 וכו' :

ואל חתמה לפי"ז הנה צציח לזן כאמר
 לו כצואה צחלוס ע"י מלאך כע"ס
 ויאמר אזי מלאך האלקים צחלוס וכו'.
 זה לא הי' צציח לזן רק צצדה כסה"י
 עם הללן וגם הוכל לחצוצק מה סהנלה
 לסם מלאך האלקים וכמו שאמר לסם אכבי
 סהל וכו' :

ויחי

עב בפסוק כ"ז. ושכבתי עם וכו'
 ויאמר אנכי אעשה כדברך
 רסר י'. דהנה הי' אפשר להקשות ליעקב
 אס קצר אה רחל צדרך כרי ססה"י לעזרה
 לצכיו. סלא כראה סטוב סה"י סה"י יעקב
 טומן צמלרים עד סילאו כדי סה"י לעזר
 לצכיו. כל ימי עניים וגלותם :

אבל יוסף אמר אכבי אעשה כדצרך.
 צחקרון חכמ"ה (היו"ד טורה
 על חכמ"ה כנודע) היינו אעשה כדצרך
 צחקרון חכמה. הגם סים מקום להקשות :
עג וישתחו ישראל וכו'. ביונתן.
 ומין י"ד אתגל"י עלוי יק"ר
 שבינת"א די"י וסגיד ישראל וכו'. חין
 מה רמו צכחצו. ונוסר צחורה סצנ"פ.
 סנחגלה ססכינה מלכות פ"ה והורה סצנ"פ
 קריק :

ודוא סוד סם ב"ן נקרא מערת
 סמכפלה. סם ב"ן כפול כל
 אוח צמכין ע"כ כל סקצור צמערת סמכפלה
 מדצק צסכינה. וחיכף סכסצע יוסף סיקיים
 כחגלה ססכינה :

עד ויש לפרש ויסתחו וכו' עפי' מה
 סאחז"ל. עד יעקב לא הוה חולי.
 וציקס יעקב רחמים על סדצר צכדי סה"י
 סאלס

האדם יכול ללווח אה זכיו. ואלל תקצ"ה.
 ח"ך דזר טוב שאלה ונומד אחי מהחיל :
וודו ט"ס לרמו: וישתחו ישראל
 על ראש המטה. סנתצטר שהוה
 יהיה [הראש] ליסכז צמטה זמוליו קודס
 פעיירו ויחן זזה זפסיק שלחמרו :

עה א'. ויהי אחר הדברים האלה .
 אלה ען הדצרים. ועה טייכות יס
 לזה עס הקודס :

ולפי הכיל יחן. היינו אחר שביקש
 יעקב רחמים על הדצר. ונהצטר
 זזה וססחמוהו. הנה כן הי' ויאמר ליוסף
 הנה וכו' :

עו ויאמר ליוסף הנה וכו' לא פורט
 מי האומר. אפילו אס כפרט ויאמר
 האומר. הנה נחסר תיצה האומר. ונמקר
 צורה טצע"פ [מלכות] פה וחורה טצע"פ
 קרינן לה. הוא האומר :

עז וירצה עוד. ויאמר ליוסף. כי לא
 רשחין לומר סיכף כי נחולה אין
 נכנסין עד [י"ס ג'] ולקרוצים נכנסין
 [מיד]. עוד הכאי ז' אס קפץ עליו המולי
 נכנסין [מיד] :

וז"ש ויאמר ליוסף כעצוחר צחורה
 טצע"פ. הנה אצך חולה. הנה
 זוכן ועומן. טקפץ עליו החולי. וגס
 אביך הנה הוא קרוזיך :

עה ויגד ליעקב ויאמר. לא פורט מי
 המגיד. ונמקר צחורה טצע"פ. רל"ל.
 כפי הנמקר צחורה טצע"פ שאין לווערים
 פחאים צחורה טיובה (צפהאוס) כענין
 המעטה דצן חכינאי סוי ליצא. רק ועטסיכיס
 דצרים. וזהו ויגד לעטוה דרך המושך
 ואח"כ ויאמר וכו' :

עט [עוד מלחתי] ויגד ליעקב ויאמר.
 כפל לטון ויג"ד ויאמר. אצל הגדה
 הוא צהמשך הסיפיר. שלא רטו לומר לו
 צפהאוס הצטורה טיובה. פן יפרח רוחו
 כעו דלשכחן צצן חכינאי צגע'. ע"כ

הגידו לו צהמשך ענין סיפורי דצרים
 אחרים ואח"כ אמרו. הנה צנך יוסף וכו':
פ ג'. ויאמר יעקב אל יוסף אל
 שדי. אל יוסף. אל שדי. דטוה
 צהאי דנגח קאים :

פא ויברך אתי ויאמר אלי וכו'
 ויברך אתי מיוחד דהי' די לשיאמר
 ויאמר אלי הנני וכו' וקא חזינן [דצרכו]:
רי"ך דלטס [צצרכה] פירשו טצריכו טסי"
 צרכה אצלים על אמו. הנה חודיע
 זה ליוסף שלא יתעלז על פעיירו כי כעו
 טהסי" צירך אוחו ויחעוו. כן ינחס אוחס:

פב ד'. ונתתי את הארץ הזאת
 לזרעך אחרך. הנה עס צצרכה
 כאמר. וזה הארץ אשר נתתי לאצריהם
 וליחק לך אחננה ולזרעך אחרך אהן אה
 הארץ הנה אמר טסי" לך אתנגה .
 ואח"כ ולזרעך וכו' והוא לא הזכיר צבאן
 לך אחננה :

ונ"ל דהנה לצל יאמר יוסף. ח"ך יעצור
 אציו מ"ו על המלוה לא יוכל
 לבכר את בן האהובה וכו' והגס טצעוד
 האדם צחייכ יוכל לעטוה כרלינו צנכסיו.
 עכ"ז. אין מהראוי לזריק לצטל צידיס מ"ע
 מן החורה. אצל יעקב דייק דצצרי טסי".
 שאמר לך אחננה ולזרעך אחרך. אתין א"ת
 הארץ למה טיים אהן אה הארץ להווח
 דהגס טכיתנה לו. עכ"ז לצכיו טהי" ככתינה
 הדטה. והא דקאמר ל"י ל"ך אתנגה .
 הוא טהרשות צידו. להנחיל הצחורה כעו
 טירלה ואין זזה ציטול [מ"ע] טכך נלטיה מלה
 טסי" ואין זזה ציטול למ"ע טל חורה .
 כיון טהסי" דייק טהוא ככתינה חדטה להס.
 ע"כ אמר ליוסף רק ונתתי אה הארץ הזאת
 לזרעך אחרך. ואין זזה ציטול מ"ע :

פג לזרעך אחרך אהווח עולם אוחו
 חזרע טהוא אחו צעולם היינו אשר
 הס צדרגח דלריק טהוא אחו צעולם .
 דאחיד צטמיא וארעא. וכענין טכילמד
 לאצריהם

לאזנהם ותקומותי את צריתי וכו' וכתתי
לך ולזרעך אחריך את ארץ מגורייך וכו'
ועיין צוהר :

פר ה'. לי הם אפרים ומנשה כראובן
ושמעון יהוה לי. כזר מפורש על
החדשים השניים אליהם. ויהי לי לעתיד
ראובן ושמעון כאפרים ומנשה הן :

פה ו'. ומולדתך. נמסר ליה. כי לא
הוליד עוד. ונעטם תבוי"ר סנעצחו
יחר החולדות מן העיפין צילחו לזבלה .
תבוי"ר אוחיות ברי"ת :

פו ז'. מפרן הדלת קמולה שלא כמשפט
פר"ן עם הנקודות צגי יוסף שלא
לכה לזו מפרן עד סכולד יוסף שטנו
של עשו :

פז יונתן ולא יכולת לסוברותא
ולמיקבריה במערת בפילתא. וכן
דרשו חז"ל והוא נמסר בחורה שצ"פ .
להורות העעס שלא תקצרה צמורה המכפלה
כי הוא מקוד חורה שצ"פ. אשר הוא
אחנו בגלות. ולריכה להיות לעזרה לנבוי
כמשארז"ל לזוימנא דאחי יצח הש"י וינחם
אותה. ויהיו הדמועות על לחי' (צ"פ
דמעיה צגי רח"ל) ועיי"ש אשר יצח משיח
וינחם אותה עס צדיך אפר"ת ע"כ נמסר
בחורה צ"פ אפר"ת דין. ואיך יקה לו
כלז את אפר"ת. כי מלך המשיח אשר
יצא ממשפחה כלז. הוא יקה לו דיך
אפר"ת לנחם את רח"ל העמונה למס :

פח ח'. וירא ישראל את בני יוסף
ויאמר מי אלה. עפ"י פשוטו יס'
לפרש כ"כ היחה דעתו מקוסרת צזכרו
את גליות ישראל אשר לצעזור זה הולך
לקצור את רחל צדיך. וצזכרו את הדברים
האלה. הנה הגם שראה והכירם חמיד
שהם צגי יוסף. עכ"ז לא הכירם ושאל
מי אלה עגודל עירדתו ועמסצחו צדצר
הזה :

פט ט'. אשר נתן לי אלקים בדיה

רנח ב' מן זיה. ר"ל שהיו לאחים להיות
י"ב ולא ניתן לי רק ב' מפני שעשרה
עיפין וכו' :

צ י'. ועיני ישראל כבדו מזוקן
מחרגמינן יקר"ן לשון כבוד. כזר
ה"י רגיל להסתכל רק צכזוד העליון .
וחוסיו לא הרגישו עוד צענייני מוגשמים
צגופים צעוה"ז כענין הנאמר ונגד זקניו
כבוד :

צא יא. והנה הראה וכו' ג"ם א"ת
זרעך צ' ריזים ש'חרצו צנך ריזוי
למנחה ריזוי לאפרים :

צב י"ב. ויוצא יוסף אתם מעם
ברביו". י"ל שהוליאם מעס צרכיו
כשרלה ש'צרכם. כי הידוע נגע צכף ירך
יעקב כידוע :

צג י"ג. את אפרים בימינו משמאל
וכו' הגם שהעמיד את אפרים לשמאל
יעקב. הנה העמידו לימין רידיה. צכדי
שלא יהיה ציניסם קנאה :

צד י"ג. שבל את ידיו כי מנשה
הבבור. רל"ל לא ליה להחליפם .
כי צלמה מנשה הצבור ולריכים לנהוג צו
כזיד :

ועוד יתצאר לך הענין צענין צתי
מקדשים שהוא כחוצ אללנו .
זה שחרגם חונקליס אחכימינון לידוי :

צה מ"ו. ויברך את יוסף ויאמר
צרכה הצנים היא צרכה לאצ וכענין
שחמרה חילן חילן, צמה אצרכך יהי רלון
סיסיו לאלחי מעיד כמותך :

צז מ"ז. המלאך הגאל יונתן פתח יהא
רעוא קדמך דמלאכה וכו' דהרי
חין קיסור לצדדים. החמיל. האלקים אשר
התהלכו וכו' מעידי עד היום הזה ואח"כ
חמר המלאך הגאל וכו' יצרך ע"כ שחמר
יהי רצון מלפניך. והא דחינו מצואר זה
צאותיות החורה. עיין צכוונת יהי רלון
מלפניך. שהוא סוד העצבת הרלון מן אי"ן

סו"ף. שמשס יורד השפע :
וכבר ידעה כי אי"ן קו"ף ז"ה אינו
 כרמז בלוח ונקודה ונמסר הדבר
 בחירה שצנע"פ שנמשך הרל"ן עד מלכות
 פ"ה וחורה שצנע"פ קרינן לה. הכן :

צו יש בצרכה הלזו ע"ג אחוץ מנין
 חבמ"ה ועס אחיות יה"י רצו"ן
 מלפניך ס"ה אחיות. ולחס חצין :

צח י"ז. וירא יוסף וכו' וירע צע"כו
 עפ"י מה שפרשתי הדבר על הצחי
 מקדש"ס. חצין היעז מה הוא הדבר .
 ויתמ"ך שורשו תמ"ך ר"ח תש"רי מ"חשון
 "בכלו. תמ"ך אשורי צמעגלותיך כל כמוטו
 פעמי. וחצין היעז המעשה הזלח כרמז
 בידים"ם מקדש י"י כוננו ויר"ך :

צט י"ד. יששכר חמר גרם וכו' יש
 לפרש עפ"י המשנה. השוכר את
 החמור להצ"ח עליו י"ן כסף שכרו אקור.
 שכרו ליטע עליו אעפ"י שהניח הגוי לגינו
 עליו שכרו מוחל :

הנה יששכר עיקר מלאכתו בחורה .
 הגם שנוטה ג"כ מלאכת ערלי
 צענייני עוה"ז. מוחל לו ליהנות ממלאכתו
 ומלוה ימשך וזהו יששכר חמור גרם רצן
 וכו' הדין של החמור גורם לו להיות רוצן
 צין המשפחים היינו פרשיות החורה :

ק עוד יש לפרש יששכר חמור גרם.
 עפ"י המשנה השוכר את החמור
 מניח עליו כסותו ולגינתו ומינותיו של
 אותו הדרך וכו' חמר מניח עליו שעורים
 וחצן ומניכ"הו של אותו היום וכו' חמר
 דרכי למערה ולמיזבן. שוכר לאו דרכי
 למערה ולמיזבן.

הנה יחפרש יששכר חמר גרם חמר
 כתיב היינו הדין של צעל החמור
 גורם לו להיות רוצן צין המשפחים של
 חורה כי אין דרכו לנקש מחוזה מחר
 ודרכו בכל יום לנקש מחוזהו מהש"י .
 וצרכן י"י יום יום :

הא בברכת יששכר. יש ע"א אחיות
 הוא שדרשו חז"ל שמשצטו יחי
 הסנהדרין כרוז צ"שאל :

קב יששכר חמר גרם. יש לפרש
 עפ"י מ"ש. על מה שדרשו חז"ל.
 צפסיק אותי עזבו ותורתו וכו'. הלואי
 אחי עזבו. ותורתי שמרו :

והנה הוא קשה להצין. וכחצנו צנה.
 דהנה הפלסופיא חקרה על חקירה
 מליחות הש"י ואחדותו. ומענה צפ"ס של
 חספיק האמונה עפ"י החורה רק צעמוד
 על הדבר בחקירה צשכל. כי הדבר שהוא
 באמונ"ה. בלא חקירה צשכל. הנה יכול
 מכריח להכריחו על הסיפך משל"כ כאשר
 השכל עומד על המחקר. אי"ל לשום מכריח
 להכריח באופן אחר :

והנה החסיד הקדוש מהרי"י יעצין
 העיד שצענינו ראה ציוס זעס.
 כל החוקרים המירו כבידו. ונסיס וקלי
 הדעת קדשו עס השככד :

וכמה עעמ"ס אמרו ע"ז דדרשותינו
 צקיד האמונ"ה שהוא למעלה
 מן החכמה שהיא צחי יו"ד והאמונה הוא
 צקיד קיצי"ו של יוד. בתר יחנו לך י"י
 אלקיני מלאכ"ס וכו' עס עמד ישראל וכו'. ע"כ
 החורה שנה מביארין האמונות. הוא למעלה
 מן החכמה המושגת צשכל ע"כ מלח"ז
 דלתי"א צק"ו (שהוא מדה שכליות) ערמ
 וכחצ לה קר"א (חורי"י) להורות דהחורה
 הוא למעלה מן השכל. ע"כ רק צק"ו
 הנהוג הזה משל"כ צגי"ש ושאר"י מודות .
 וקלרבו צכלן והוא דרוש ארוך. ע"כ אכחמי
 ישראל עס קרוצו. אין לנו שום החעסקות
 בחכמות וצחקיות רק בחכמות החורה .
 צה תחזק אמונתינו. ולא יתי" שום מקרה
 רע ח"ו (וכבר יש לנו צזה דרושים צענין
 ען הדעת עוז ור"ע. שנלכות אדם. אכ"ע
 להאריך) :

י"ד שדרשו חז"ל הלואי אותי עזבו
 היינו

(היינו שלא לעמוד על המחקר בסכל חנושי להבזק מליחות). ותורתו שגור. העזרת לאדם הכל. בחכמה חלקות. בדרכי אמונות אומן. שהמאור שנה מצחי אמונה למעלה מן החכמה הי' עוזרין למוטב : **וזהו** ש"ס לפרש יששכר. שהיה הצעל חורה. חמ"ר גר"ם הכתבתו כחמור הוא הגורמת לי אשר הוא רוצן בין המשפחה. גבולים של חורה. ואינו זן מענה לחקור בחקירות ולבלות ימיו בחקירות חנוסיות. דהנה הכתבת החמור הוא עפ"י הכאמר צפוק. ידע שור קינחו וחמור חזקם צעליו. שור מתזקן בקינה"ו. וחמור אין לו החזקנות ואינו מתזקן רק בהחזק ע"י החזק עכיר את צעליו. כ"ה עסק יששכר עכיר את צעליו רק ע"י החורה. שהוא החזק אשר כהן לו צעליו. ויאכל וישצע ויחיר אין מחסור כל דבר .

ואמר יששכר הלזה העוסק בחורה. וירא מנחה בי ט ב הכה מתזקן בחורה. עולם המנוחה עולם הזח אשר הוא עוב צעלם. ואת הארץ כי נעמ"ה חרליות עוה"ז הוא נעמה וערובה לפי טעה ואעפ"כ הוא אינו עובד עזרתו לא משום עובת עוה"ז ולא משום עובת עוה"ב רק ויהי למ"ם עובד. כאשר כחצתי לך שאין לך בכל האמוון אוחיות שלריכין מקום רק אלו הצ' אוחיות .

והנה נקי הש"י מקו"ם על שהא מקומו של עולם ואין העולם מקומו הכה זה היא עיקר עזרת המתזקן בחורה עובד עזרתו להש"י בגין דאיהו רב ושלטי עיקרא ופרשא דכל עלמין. הנה : **קג** ויש לפרש עוד. יששכר חמר גרם רובין וכו'. עפ"י משאחז"ל . כך הוא דרכה של חורה. פת צמלח תאכל ועל הארץ חישן וכו'. והנה בחמור אערו חז"ל צגו' שנה. חמור לא דייק ואכיל . דהיינו אינו מדקדק אחר מאכלים עוצים

כסור ומספיק לו הזח צידו : **וזהו** יששכר חמור גרם . מנהגו של חמור גורמת לו החורה משום דלא דייק ואכיל פת צמלח. וגם הוא רוצן בין המשפחה כחמור. על הארץ חישן . כמו חמור הרוצן וכו' :

ויש לפרש צום דברי חז"ל צמדרש . יששכר חמור לגרמ"י. היינו חמור גר"ם שסוף ניהג עם עלמותיו כחמור . כי הוא רוצן וכו' כחמור :

קד ויש לפרש עוד. עפ"י משאחז"ל צגמ". השור אוכל משל חמור . והחמור אינו אוכל משל שור. (ע"כ צצנה אין לוקחין מלפני שור ליתן לפני חמור) והוא הכרעו. יששכר הנה חורה אינו מתאחה לשל אחרים. ודי לו מה שחכנו הש"י ללרכו ולמאכלו וע"כ הוא רוצן בין המשפחה בגבולו. ואינו מתייגע בחיות קוחר להביא מערכת לחמו כי יודע אשר הש"י זמין לו מזונותיו צצחו לדליק. וגם אינו מנקט מזונותיו מאחרים כי יודע אשר הש"י זמין לו .

ובזה יש ג"כ לפרש דברי חז"ל. חמור לגרמ"י כדבר צפ"ע .

קה ויש לפרש עש"י מה שאחז"ל . חמרא אפילו בתקופת תמוז קריר לי' והנה הילכה"ר הוא המרתיח את גוף האדם להחלואות חלוא לאיסור ולהיחר צחצחה חבל :

ואמר צזחר. כשרואה האדם. הרטרין רדפין אצתרי". ישחלל מאור בחורה (ואז יתקרר גופו מן החלואות) וכן חמור"ל לעולם יגז' אדם יל"ע וכו' לא כלחו יעקוק בחורה :

ישמעתי מלח כבוד הרב החקיד הקדוש מו"ה אבוש מליצובס זל"ל. פי' הפקוק והמלך דוד זקן בא צינים ויכסוהו בבגדי"ם (צגדים לשון צגידם היינו עזירה. אפילו הי' נכוסה צצריס שאפשר

מאח"ס ראשי סנהדראות שהיו מסצטו של יששכר (כדכתיב ומצני יששכר וכו' ראש"ס מאח"ס וכו') :

יש לפרש. מפני מה קרא את הסנהדרין צסס מ"ם. דהנה כתיב וקמת ועליה אל המקום וכו' מלמד שהמקום גורם. אבל מלאך הזקן ממלא שלא במקומו והמרה עליהם פעור. כי המקום גורם שלא יעו ימין ושמאל. וצבור זה קרא לסנהדרין מ"ם. שאלו הצי' אוחיות לריבין מקיס משא"כ שארי אוחיות אפשר לחקוק אות מאיזה עץ או מחכות או קלף. ואינו לריב לקביעות מקיס אבל אוחיות [מ"ם] לא יוכרו ללא במקום. הן :

והנה הי' מיששכר דוקא מאח"ס ראשי סנהדראות כמנין מ"ם סמ"ך צמילואם ונוצם :

קט שם. ד"א יששכר חמר גרם מדבר צארלי. מה חמור זה נמוך ומלאן ונמוך ומלאן וגזזה צאמלע, כך צקעה ומלאן וצקעה ומלאן והר צאמלע. רבין בין המשפתיים. אלו שהי צקעיות צקעות פסלין וצקעת ירעאל. לצבואות ויינות. הר הוא מן המוצחר. ולדירות צקעה מן המוצחר שמו"יים ציחר מעיינות. וגם אין הקור שולט כ"כ. ז"ש. רוצן צין המשפתיים היינו רצילחו ודירחו הי' צעמקיס צקעה צית פסלון וצקעת ירעאל. ושדוחיו וכרמיו הי' צהרים. הרי זה צעלס עוצם :

קי ויהי למס עובד. רא"א כל השצמ"ס הכיחו יחידות וכו'. והפירוש לפי"ז כל השצמ"ס הכיחו את הגוים צארלותם שיחנו להם מ"ם. וצצטו של יששכר הי' צעלמו למ"ם עובד. סענד ענדוחו צעלמו:

קיא יששכר חמר גרם. יששכר חמר לגרע"י. יש לפרש שהי' מחער לעלמו מעטס חסידות ומקיל לאחריהם עפ"י התורה :

קיב שם. ולקרקד חירי אחיו. רי לוי חמר

שאפשר לצוא לירי צנידה) ולא יחס לו (לא הי' צל לירי חינוס. כי נחקרר גופו ע"י התורה).

וזה שיש כרמו יששכר חמר גרם. עלמותיו הם כחמ"ר. מקוררין חמיד כי הוא רוצן חמיד צין המשפתיים גבוליס של חורה. והוא חילת אהציס ויעלת חן. כל חמדת חצל לפניו כאין וכאפס :

קו מדרש פי"ח יששכר חמר גרם מה חמור זה גרמיו צרוקין. כך הי' חלונודו של יששכר צרור עליו יש לפרש עפ"י המשנה צעירוכין פי"ה האומר משקל ירי עלי ר' יהודא אומר. ממלא חנית מים ומכניסה עד ונרפקו ושוקל צפר חמור גידין ועלמות וכותן לחוכה עד שחממלא. ומפרשי צגמ". משוס דצפר (והה"ד גידין ועלמות) של חמור משקלו כמו של חרס. ושמועו לה מדכתיב אשר צפר חמוריס צפרים הכך רואה סנחבלה ונחצבר צחורה ושקל צפר חמור ועלמותיו. וצשאר"י צע"ח לא מלינו צירור (וכ"ל סע"כ קו' המ"ר כעין רמ"ח חצירים שצח"ס).

ולפי"ז יש לפרש דצרי המדרש צזה. מה חמר זה גרמיו צרוקין נודע משקלו צלל ספק. כך חלמודו של יששכר צרור עליו צלל ספיקות :

וגם שהיו יושצין צסנהדר"י גדולה צצירושליס. וכתיב כי יפלא ממוך דצר וכו' וקמת ועליה אל המקום וכו' ועשיית עפ"י הדצר אשר יגידו לך וכו' ומי סמקספק צצריהס נעשה זקן ממלא. כי חלמודס צרור :

קז שם רובין בין המשפתיים. אלו סלטה סורות של ח"ח שהס יושציס לפניהם. י"ל חלמידים נקי משפתיים. הוא מלסון חז"ל ושפודה לחמרי". היינו מחסי"ין היין מן החציות. כן החלמידים מחסיכין ויונקיס ד"ח מצרובהס.

קח שם ויהי למ"ם עוצד. אלו

הרצה וכן ואש"ר שכתבך שהיו צמותו כחות ולא היטה הגזירה על הצמות וכו' :

פ' וארא

קיש התחלת הפרשה צ'. ס"ח כל הפסוק בגי' מלכו"ת. עיין בזהר.

קריאת למללל עיי"ש ותצין :

קב וידבר אלקים וכו' ויאמר וכו' .

תירגם יונתן דאתגלית ערך בנו סניא ואמרת לך אנא י"י. לכה לפרש וידבר ויאמר [ע"כ פירש] וידבר אלקים אל משה אזי הוא שאמרתי לך צמנה אני י"י. ויאמ"ר אלי"ו שהיתה האמירה אליו מקדם אזי י"י :

קכא ג'. וארא אל אברהם וכו' . פירש"י. וארא אל האבות' .

הוכרח לפרש כן לפי פירושו שפירש ההמשך. שאמר לו הש"י כל [פעם] שנגלית אליהם צמס אל שדי. הצמחמים לחם להם חם הארץ. ועדיין לא קיימת. לכן אזי רולה כעת לקיים והנה [על פי] פשוטו אין צזה קיום מה שהוא נוחנה לישראל. הרי לא כיהנה להם. ע"כ פירש מקודם, הלח הצמחם יחק ויעקב הם האבות. וכשאתן לזרעם צזחה החקיים הצמחמה :

קכב ד'. וגם הקמותי את בריתי אתם וכו' עכ"ל אומר וג"ם

יחכן כמו שנגלית אליהם צאל שדי , שהיא רוחה לברית כנודע. וגם הקמתי את בריתי אתם שנתתי להם מלות הצרות. צכדי לתת להם את ארץ וכו'. כי צמיות עדיין העלה אי אפשר לירש את הארץ [וכן] יושע על חם צני ישראל צמית צכניסחם לארץ :

קכג את ארץ מגוריהם אשר גרו בה. שהיו צם רק גרים ולא

דחקו חם השעה. צציקשו צמתחן להם חכך : וגם

אמר חזיר מומס ה"י דארז"ל כל כ"צ צמנה צלא ראה אחיו לח טעס טעס י"ן . חף חן לא טעמו וכו'. סגולה היין ככנס י"ן וסנה ה"י עסק מכירתו סוד כמוס לחלקי חיס. מעצק הצרון. מאוחו עלה העמוקה וכו'. ע"כ לא צמו צלא יחגלה הסוד . עד צוח זמן הגילוי :

קכד פ' צ"מ. יעקב זיווג צמים כנגד

צמים ומשה זיווג צמים כנגד צמים וכו' ציד מי מלכות אדום נופלה ציד משוח מלחמה שהוא צח משל יוסף. ע"כ, היינו עמיה צן יוסף כקי כסא דוד. עיין צכחצי הארז"ל :

קכה שם ויהי למ"ם עובד מהו מ"ם זו הלכה שהיו טועים צה ה"י

מצקסים מידם. הוא לדעה עפ"י מש"ל דהנה טעמה החלכה צצניל שאינס יודעי מקומה צחורה ח"י, מכין ללמדה, וכדפרכין צצמי צכ"מ. מגל"ן. מניא ה"מ. עד צמולחין מקומה צחורה. ע"כ נקרא החלכה הצחורה צמולחין מקומה צצם מ"ם שאותן השכי אוחיות לריכין למקור"ם משח"כ איך אחוון וכעס"ל :

פ' שמות

קמו א'. ואלה צגי' מיצ צס מ"צ

המקובל לעלי". צצמים יכסה פכיו וכו' וצצמים יעוסף. והנה ירדו למלרים להעלות כילולי הקדושה :

קמז ב'. ויהודא. בוא"ן אוח חיים .

ליחן לרוד הצח מייחודא אוח חיים שה"י ראוי להיות כפל :

קמח ג. ובנימין כצר כחצנו. יצשכר

צצולון וצכנימן. חורה ג"ח עצודה. וסנה חס כגד חג"ת. ועצודה צצח"י בצורה [וכסמן צוא"ן] החיצור לחצר הגצורה אל החקר ורחמים :

קמט ד'. ונפתלי בוא"ו שכתבך צצמה

קבר ה'. וגם אני שמעתי וכו' .
 מדה כנגד מדה. היינו בזכות
 האצות שלא דחקו את השענה גם אני
 שמעתי וכו' לגאלם קודם השענה והקץ :
קבה את נאקת בני ישראל אשר
 מצרים מעבירים אתים .
 אתם דייקא על שהם בני ישראל צעלי
 צריח. ואין הכוונה לטובה עלמם רק
 [מענידים] אתים. על שהם בני צריח .
 ע"כ ולאכר את בריתי :

קבו מעבדים. חסר י' מורה על החכמה
 דהנה כל חכם פועל, פועל לחכמה
 והנה המלריים מעבדים אחס דגזרים
 [סאין צהם] לורך הנה אין זה פעולה
 להכלית והוא צחקרון חכמה :

קבו ולקחתי וכו' פסקי עזרא לפסקוקא
 אחרינא. שהוא שקול כנגד כולם.
 שהוא מהן מורה וכן דר' כוסות שחקנו
 נגר ד' לשוכות. הנה הג' כוסות מיטך
 סייכי לקעודה והכוס הד' הוא צפני עלמו :

פ' בא

קכה א ויאמר וכו' בא אל פרעה
 כי אני הברדתי את לביו וכו'
 להצונן מה הטעם שאמר צח אל פרעה
 כי אני הכזרתי את לבו. האיך חלוי זה
 צזה. ואין זה צונתן טעם. למעלה כחיז
 ויחזק ל"ב פיעה וכו' כאשר דגר י"י
 ביד משה ולא נכחז צסום פעם רק
 כאשר דגר י"י. או כאשר דגר י"י אל
 משה טעמא צעי .

והנראה דהנה יד ימין הוא מדה
 החס"ד כזיכול יד הגדולה
 ויד שמאל הוא מדה הגבורה יד החזקה
 ויד הרמה הוא המלעית מדה תפארת כולל
 חסד וגבורה אהבה ויראה. וכן הוא יד
 משה קוד [הדעה] למעלה כלול עיעורא
 דחקד וגבורה .

והנה צמחה צרד סלח הקצים צרד
 ואם מחלקתה צחך סנדר והנה
 המכה יולח מחד [סנצורה] כמדע
 מכתני מר"ן. אלל ס"י נעשה ע"י משה
 קוד הדעה סנו כלולים צ' סידים עיעורא
 דחקדים ועיעורא דגזרות [ע"כ] ס"י צרד
 (מיס צנח" חסד) ואם קוד סנצורה
 מחלקתה צחך הצרד :

ויש ויחזק ל"ב פרעה (הליצ נקרא
 כן צלח"ק עפני פ"ס צו סרין
 חללן. חלל סיעיני עקטורא דחקד. וחלל
 הסמאלי מקטורא דגזרות :

והנה אוחיות ליצ הם האוחיות ימין
 ושמאל צחורה אוח ב' ציעין
 הסורה צראסיה והל' צמאלת. וע"כ
 סחצונן) ויחזק ל"ב פרעה וכו' כאשר דגר
 י"י ב"יד משה וע"כ קעך אליו וילמד וכו'
 אל משה צח (אחה) אל פרעה. כי אני
 הכזרתי את לביו וכו' וקלרתי :

קכט ב' את אשר התעללתי וכו'
 מחנמין ית ניסין דעבדתי
 וכו' כי הסיסעה הכעסיה מלוצם צענע .
 אינו ידוע לכל כי מלח י"י היתה זאה .
 והאינס מחמנים אומרים כי הוא עקרה
 עפ"י הטענע. משא"כ כסנבלה כבוד י"י
 ורואים כל חפסי ארץ כיסים שלא כענע.
 כגלה לעין כל כי יד י"י עשהה זאה :

ודפיין מפרש התעללתי מלשון בעליל
 לארץ. ליפכא דגלוי" הוא. גם
 צלשון חז"ל צין סנראה בעליל וכו'
 צמסנה צריח :

קל ג'. אלקי סענרי"ס. כגר מפורס
 אללינו כיפנקראו ישראל עבריים
 כי עוזדים את הש"י באימ"ה וברא"ה .
 אימ"ה ירא"ה צגי עבר. ויודעים קוד
 פס המפורס פ"ס צו ר"יו אתוון עכין
 ירא"ה ו"ס צו ג"ו חיצין עכין אימ"ה
 (סיינו הסיבות סכחצין צחורה סס ג"ו)
 וע"כ

וע"ב נקרא המהפלל צמד הלצו"ר
 עב"ר לפני הציצה. וז"ש רז"ל
 מפני מה אנו מתפללין ואינם נענים
 מפני שאינם יודעים להפלל צטס שכאמר
 אשגבנו כי יד"ע שו"י יקראני ואענהו [חסר
 חסלוס הדרוש והוא מצו"ר צ"י]:

פ בשדה

קלא התחלת הפקעה ו"ז ויהי בשל"ח
 ר"ת ה"י יוס חמישי בניו שצנע
 [וילאו] ישראל לחירות :

קלב פן ינחם העם. מתרגמי"ן .
 דילמא יזועון עבא ח"כ לפ"ז
 חרמונו הוא באלו נכתב פן ינעם העם
 מלשון וירח העם וינעו י"ז מתרגמי"ן
 וחז"ל עמא זועין ולפ"ז נחלק העי"ן
 בחי"ת .

והנה צעלי הפקעו אומרים תמיד
 שהאותיות ממו"ל אחד (אחה"ע)
 מהחלפין והנה לא דבר ריק הוא צטס
 מקום צחורחיו (עמ"ש צוטטיות דמאי
 פ"ג מ"צ שאינו מעושי"ר אלא מנין פיר'שורו
 שאינו מחוס"ר עיי"ש) וכאן נמי כ"מא .
 הנה צכאן כאמר. ולא נחם אלקים וכו'
 כי אמר אלקים פן וכו'. כי לא הי' עדיין
 השלימות עליון צעולס. כמו שיהי' לעתיד.
 וע"כ ויס"ב אלקים את העם דרך המדבר
 משא"כ לעתיד צ"צ כאמר צזכר"י ותי"י
 למלך על כל הארץ. ציום הסוף יהיו י"י
 אחד ושמו אחד. הנה פקשוהו צעלי הסוד
 שתי"י אור הלצנה כאור החמה. ויהי'
 יחודא שחאה צרוך טס כצוד וכו' ג"כ
 צאותיות אח"ד, כמו שמוע יחודא עילאה.
 והן היום יחודא תחאה הוא צחילופי אחוון
 וע"ד נחחלפה האי צוי וסח' צע' הנה
 לעתיד יהי' י"י אח"ד ושמו (צרוך טס)
 אח"ד הנה כאמר [טס] יס"ב כל הארץ
 כערינה וכו' :

ומעתה אס עיני שכל לך . הוא
 הכרמו צחורה. ולא נחם
 אלקים וכו' כי אמר אלקים פן ינחם העם
 ינעם מיצט"ל כפי דמתרגמי"ן צחורה שצט"פ
 צחרנוס. הנה והנה כי ירחי לרצו יוחר
 צדצרים האלה עד כי אקח מועד אי"ה :

קלג וחמשים עלו בני ישראל .
 חירנס אונקלוס ומורזי"ן וכו'
 והוא מענין וחמ"ש אה ארץ מלרים חרגומו
 ויזרו. עי"ן צס' מקילה ישרים לפי גירסו
 צצרייתא דרפצ"י, זסירות מציאה לדי זריות
 קא פתר לת. זסירות הוא צל"ת. להיות
 חסר [מלעצור] זריות הוא צמ"ע. ולפ"ז
 הוא חפירות צכאן וחמשי"ם. ומורזין. היינו
 זרזין לקיום מלוותיו :

וזה שחירנס צחרנוס ירושלמי. מיי"ן
 בעובדי"א טב"א :

ויש לפרש דצרי חחרנוס ירושלמי עוד.
 וחמשי"ם. היינו להיות ויסב אלקים
 היינו שהקיפס הש"י צאור מקיף [אשר]
 וזה מחייראים החילוכים כידוע .

והנה כבר כתבנו מל"ה ומע"ט. מלות
 מה שהתדס עושה רק ללאה
 כפי הלי"וי וזה מאיר אור הנשמה צצנימיות
 ומע"ט בקי' מה שהתדס עושה המלות
 צהידור וצחומרות יחירות ממילי [דחסידי]
 אשר [מזה] מאיר האור המקיף והנה מלפני
 האור המקיף צורחים החילוכים :

והנה הארה אור המקיף אל האדם
 [סוף] מצחי' צינה ופרוס עלינו
 סכת שלומי"ן. כמו ש"יוע לך ממלות הסוכה
 וה"ס ה' ראשונה יוצל המוליא עצדים
 לחירות [ע"כ] וחמשים חירנס מיי"ן
 היינו כלי זי"ן. צעוצדי"ן עדין טעשו המלות
 צחומרות ומילי דחסידי אשר מה צל להס
 אור עקיף וכמ"ש מ"ש יעקב צחרצי וצקסתי
 דרשו צמדקש צמלות ומע"ט. והוא הכלי
 זי"ן וסגן :

קלה והנה יוכחן חירנס כל חד טס
 חמטא

חמשה עפלין וכו' השכינה סוד ה' אחרונה
היתה עמסה בגלות . ולהורות שכביכול
השכינה אם הזנים ילחה עמסה , ילח כל
אחד עם חמשה זנים . חס וחמשי ם
עליו וכו' :

קלה ויקח משה וכו' מתרגמינן ואסי"ק
משה וכו' והוא לפלא . דה"ל
לחגס וגם"ב על כרחך כוונתו . דהעלה
אוחו מן כילוק כמשמ"ל וכן מתרגס
יוכחן . אי"כ ה"ל למימר בגקרא : והעליה
משה וכו' :

ארמוז לך הכלע"ד . בחורה כח"צ .
ולקחתם לכם זיוס הראשון
פרי עץ הדור כפות תמרים וכו' . והנה
הברכ"ה . שהוא מן החורה שזע"פ ומרכינן
רק על הלולב (שהוא דגנא דיקוד לדיק
יוסף הלדיק) מפני שהוא כגובה מכל
המינים שיש לו עלי" עד הדעי"ת (סוד
משה אשר ידעיו י"י וכו') כיו שפרטנו
במקורה . תרין ר"פ . וליוסקה ילר . וליוסקה
אמר מבורכת וכו' והנה חזין :

קרו עצמות יוסף . מלא וי . והעליחס
אם עצמת"י . חסר וי . ארמוז לך
אות הו' אות ח"ס כידוע . והנה אין וכו'
אלא לדעי"ת . ע"י הדעת חיות הלדיק .
לזה ויקח משה (סוד הדעי"ת) אם עצמת
יוסף (הלדיק) עמו (עצמות מלא שה"י
אם העלם של יוסף) :

קלו כי השבע השביע את ב"י וכו'
והעליחס אם עצמת"י (המקרים
חיות תלכו להעלותם נסוד הדעי"ת)
התחיינה העלמות האלה והנן : כשאמר
הש"י ליחזקאל התחיינה העלמות האלה
השי"י חלקים אמה ידעי"ת :

ובזה חזין ג"כ מה דכתיב ויק"ח
ומתרגמינן ואסי"ק חזן מאוד
וכנוד חלקים סתמ דנר :

קדה ויחנו באיתם בקצה המדבר .
עיין בזה סזכות אברהם יצחק

יעקב הלך לפניהם והנה אוחיות אמת
רמו לאבות . א' ההחלת הא"ב ימין רע"ז
לאזרחם . אות דת' שמאל רמו לי"חמק . ב'
חעלע רמו ליעקב :

והנה האבות כסדר חולדותיהם . את"ם .
והנה אות המ"ם שהוא חעלע
הוא ב' פחוה . וכלן חת"ם הוא
מ"ם פחוה . להיות שהוא סוף התיבה
ח"ס חת"ם בקלה העדבר דל"ל מה שנכתב
את"ם ב"ם פחוה על שהוא בקלה
הדיבור קיום התיבה חלל בלמה הכוונה
על ב' פחוה :

ובזה חזין הנה המ"ז מקצוע היו
נגד סס מ"ב . והנה את"ם
הוא המקום הסלישי . והנה הנ' אוחיות
ראשונות שנשס מ"ב א' ב' ג'
לרמו [אבות] כסדר . ע"כ ה"י סס המקום
את"ם וע"כ בכלן כאמר חת"כ :

קדט כ"א . וי"י הולך לפניהם יומם
בצמוד עקן . דא אברהם וכו'
כאמר בזה :

פ' יתרו

קם א' . סיום הפרשה לעיל . מלחמה
לי"י בעמלק מדר דר . ומתרגמינן
לשציותהון מדרי עלמא וסמוך ל"י וישמע
יתרו וכו' [ששמע מלחמה עמלק] ועי"י
זכה הסיפוך מן עמלק . שנסצע הש"י .
לא יכרה איש ליונדצ זן רכב . עומד לפני
כל הימים :

כמא ד' . ושם האחד וכו' י"ב ר"ם
בג"א אחד . רמו ל"ג מדות ראשיתן
סס א"ל חסו א"ל יעזר :

קמב ה' . אשר הוא חונה שם הר
האלקים . אפשר לפרש דרמו
למה שארז"ל . כי כתבור נהרים . וככרמל
זים יבאו לזאי הנהרים : והיו חפלים שתחתן
התורה עליהם משא"כ הר סיני שה"י קטן
חנה במקומו :

פ' משפטים

קמג א'. ואלה המשפטים וכו' וא"ו מוסיף על ענין ראשון. ולא תעלה צמעות על מחצית, וב"כ לא תעלה צמעות אל המספטים [שלא] להשתדל צמלמו שיטב ראש אל המספט :

קמד ב'. כי תקנה עבד עברי . חייגס יונתן . ארי חיצין בגנבותיה (והוא כדעת ר"ל) והוא ז"ל נראה דלמד לה מדקאמר הכחוז [עברי] ולא ישראל . והנה אמרו רז"ל דהחמיר הש"י צעון הגכז יתח מן הגזלן , דזה השווה וכו' חס לא השווה וכו' שלא שס [מורח] שמים נגד עיניו. וכבר כתבנו כמה פעמים ישראל מתיירסין צסס עב"ר גנ"י אימ"ה ירא"ה שס המפירס כנסר צחורה [בג"ן] תיבין ובר"ו חתון . וכבר הארכנו צזה. וע"כ קראו הכחוז ענד עברי סכמכר לענד על שהוא עברי ולא ה"י לו [מורח] שמים ע"כ ילעוך להיות מורח אדון אחר עליו :

קמה אם בגפ"ו וכו' אשתו כגופו . כי ע"י האשה הוא בוק שלס . ומשח"כ צלא אשה אינו בוק שלס ע"כ נקרא ג"ף חסר :

פ' תרומה

קמו פסוק ב'. מאת כל איש וכו' ולא איש"ה שלא יקחו מהאשה נדנה צלא רשות הנצל :

קמו אשר ידבנו לב"ו. לב"ו ראש וסוף ואמלע חתורה . הוא אמ"ת אשר הסי' נדנחו באמ"ת ולא להתפאר ולא [להתגדל] :

פ' תצוה

קמח ואתה תצוה וכו' סופך לצו"ת.

רוח לנ"ח דמזרכין עליו אשר קדשו צמלוחיו. וקיום הפרסה הקודמה נחשית רוח לנ"ח (כמ"ס הרוקח) אז סופך ללווח אח צני ישראל על ההדלקה :

פ' תשא

קמט ויאמר חס נח מלחתי חן צעניך אדני ילך נח אדני צקרציו כי עס וכו' וסלחת לעונינו וכו' רל"ל חתורה סצנע"פ אדני ילך צקרצנו . ויס צחורה סצנע"פ י"ג מדות . שהחורה נדרסת צהן . והן מפתחות לעורר די"ג מדות של רחמים . ותסי' הסגולה [צדינו] צכל פעס לעוררס ע"י מפתחות צצדינו ועי"כ תקלח לענותינו וכו' :

פ' ויקהל

קנ ויקהל משה וכו' אלה הדברים אשר צוה י"י לעשות אתם . יתפרס הדצר עפ"י מ"ס צדרסת חז"ל כל המטמר סצנה כהלכתו אפילו עוצד ע"ז כדור אכוס מוחלין לו. ונתהווה כצרי' חדסי'. ויעיד עליו הירדע העלומות . והנה צכאן העיד הירדע העלומות אשר ישראל לא חנאו רק הערצ רצ . אי אפשר להאריך כי הארכנו צמ"א :

קנא ב'. תעשי"ה. ז' צמסירה , הגס סרק סשה ימים העסה מלחכה. עכ"ז העסה מלחכת ז' ימים כי מלחכת יוס הסצנת העסה ציוס ו'. כענין אח אשר חאפרו אפרו וחת וכו' :

קנב ג'. לא תבערו אש וכו' למאן דס"ל ללאו ילחה . הנה סוף הפסוק הקודס כל העושה צו מלחכה יומח וחתח עזרח ופסק"י לפסוקא לא הנצירו אש וכו'. רל"ל הנצירה אש הוא כפסק מן הדיצור המוקדס דכתיו ציה כל העושה צו מלחכה

מלאכה יומה וכאן לא שייך זה רק לאו
בעלמא. ומאן דק"ל לחלק ילכה. כה"צ כל
העושה זו מלאכה וכו' שומע אני אפילו
כל המלאכה ציחד [וחתא עורא] ופקקי'
לא חנערו אש. להורות פיקוק מלאכות
לענין חיוב העושה :

והנה למ"ד לחלק כלמד צמדה כל
דבר שהי' בכלל וכו' לא ללמד
על עלמו וכו' והוא מדה השמימית מעורר
מדה נוצ"ר חסד שהוא מלא לבני"ם .
והנה אמרו צמר צמי' שצא לעיר ומתא כשי
ספירי ומקפירי מחמימות הילת"ר יאמר
הלחש סך ספאן וכו' דאזקן קדישא דצמדה
הוא ואין שולט [בבן] הכולד חמימות
האש המחויי של הילת"ר כי קיום מלכה
עוכה צמדה הוא מצמי' כולד חסד מלא
עליון :

פ' פקודי

כנג בהתחלת הפרש', יש לרמוז. מה
שאמרו רז"ל צמדרש. שהמשכן
נגמר צכסלו. וזהו הש"י להמחין צחיטוכו
עד ניסן, ונהצי"ם כסלו והצמיה לו הש"י
לסלם חיטוכו צימי' ציעול מלכות יון. צזמן
המשמנאים :

והנה סיום הפרשה הכ"ל גחש"ת .
הרומז [לכר חנוכה] כידוע .
ואמר אלה פקודי המשכן . מה שפקד
וכחקר צזמן המשכן היינו החינוך צכסלו
לסלם צימי' מלכות [יון כרמז] אלה ל"ו
נרות דחנוכה :

פ' קדושים ת"ר לפ"ק

קנר דבר אל כל עדת בני ואמרת
אליהם קדושים תהיו. אל כל
עדת בני . רל"ל שכולם ראויים לאוהה
אינעלא . ולא יאמר האדם סכולד ממעפחה

שא"נה מיוחסת כ"כ . אני איני ראוי להחנה
צקדושה וצחקידות , כי לא אוכל להשיג
מעלות ומדות הרמות שזה שייך לגדולים
ולצבלי שכל זך . משא"כ מי ששכלם עז
צחולדה , ז"ש . דבר אל כל עדת בני
קדושי"ם תהיו . קד"ש הוא חכמ"ה
כידוע , כל ישראל מוכנים לקבל קדושה
החכמה העליונה ולהתעסק צמושכלות
ומחמות עליונות סודות החורה בפרד"ם
הנן הענין :

קנה לרצנכם תזבחה"ו חסרו' אחר
הח'. וכחצ צעה"ע הוא להורות
שלא יסיו שנים שומעין זנה אחד ע"כ .
וכוונתו דע"כ חסר ו' הזבחהו לשון יחד .
והנה הרצ צעל 'מנחה שי מחמי'
ע"ז . דצגמ' זכמים אמרינן
(אחא דאין שנים שומעין זנה אחד) זו
דצרי ר"א צר' שומעין סתימחא. אזל חכמים
אומרים צ' שומעין זנה אחד וכי"פ
הרמז"ם :

ונ"ל דלדצנא חכמים ג"כ דורסין
מן חסירות סוי' ונכקד צעצור זה
בשור"ק . שנאה הנקודה צמקום סוי'
כידוע . והשור"ק נק' קיבו"ן כמד"א
אשרקה להם ואקבצ"ם (ועיין צכוונת
מקצן כדמי עמו ישראל) מה כשמע דאפי'
צקיבון מותרים לשמוע זנה אחד :

קנו שלש שנים יהי' לכם ערלי"ם.
מחרגמין יסי' לכוון מרח"ק. והוא
ע"ש שישראל מרחקים אח הגוים על שהם
ערלים וכמ"ש צבי יעקב . והנה לוקח לעשל
על דבר המרחק לקרותו ער"ל :

ויש לומר החור' קראה לשלשה שנים
הללו ערלי"ם דהנה הוא דוגמה
מלכה מילה דעור העלה מה שמחכין
עפ"י החורה והמלכה . הנה יש צמפור הזה
ג' גלדי"ם והנה הוא לריך כריחה לבצרי
(מורר על ג' קליפות הטמאים סלריכין
ציעול) ועור הרציעי הוא עור הפריעה
ספורעין

משמרת'י. ע"כ ה' יודע השם שהקצ"ה יקרא לירושלים, ומעשה החזון מה דכתיב ומקדשי תיראו (לכנ להקיח דעה) אני הוי"ה. וזה שחירגס היתרגס ולצית מקדשי תהון דחלין אלא הוי"ה תהון :

פ' אמר

קנה ויאמר וכו' אמר אל הבהנים בני אהרין ואמר'ת וכו'. י"ל אמירה ראשונה היא להקדמה וה"ק אמור אל הכהנים שהם בני אהרין :
והנה אהרין זה שמו ומכין רג'ו כנפי החיות אשר משמשים בשמים מומעל צור'תם כמזוחר צכזוח יחזקאל ע"כ זה שמש חיות כי חיות הנה צלי הפסק עבודה. ע"כ כהנים זר'תם הם שהם דוגמת עבודה החיות .

והנה ראש הכהונה נקי אהרין ע"ש רנ'ו כנפי החיות ח"ש. אמור אל הכהנים יחזקיהם שהם בני אהרין . ע"כ ואמרת אליהם לנפש וכו' רל"ל כיון שבצדדס הוא כענין החיות ע"כ לא יעמלו אל הנוח'ים. והשם העוב יודע האמת ודבריו בדרך אפשר תמיד :

קנש לנפ"ש מתרגמין על מית וכו' והן אונת דצמקרא הוא לפלא שאמר קחם לנפ"ש ולא אמר לנפ"ש מית (או קחם למ"ת) וכמו שאמר להלן ועל כל נפשות מת. וכן צכז'ר וצפ' פרס :
וי"ק שהחורה משמיענו שהנפש כשארם חופפת על הצפר גם אחר הפעירי וכמ"ש הכתוב אך צפרו וכו' ונפשו עלי'ו תאב"ל. ח"ס הנלא דגרמי שאמרו צוהר. חס שחירגס. על לנפ"ש. ע"ל מית :
קם ואמרת אליהם (לשון רבים) לנפש לא יטמא (לסין יחיד) כ"ל דקר'ת דטעם איקיר העומא' הוא מפני שלא יהיו רחויס אז לעבודה ותחנעל העבוד'

שפורעין אותו עד זעורה לכלול אותו בקודש (הוא נגד קליפת כונה שכוללין אותה בקודש כידוע) כמו כן צלמיחה האילנות (כמ"ש הכתוב. כי האדם עץ השדה) הנה ג' שנים ערליים (ואסורין לגמרי דמיון הערלה הלריכה חיחוד) וצטכה הדי יהי כל פרי'ו קדש (ומציחין אותו לירושלים הוא דמיון עור הפריעה) תהון :

קנו ומקדשי תיראו אני וי' (עין צרש") והנה המתרגס חירגס ולצית מקדשי תהון דחלין. והנראה דהוקשה לו דהל"ל וממקדשי תיראו וגם מה שקיים חני וי' אך לכארי לא כודע פירושו מה שאמר ומקדשי תהו הכוונ' :

והנראה עפ"י מה שכתבתי על מדרשם ז"ל צכסיק עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמיר משמרת'י. דרשו צו אפי' השם חדש טעהיד הקצ"ה לקרוח לירושלים הי' א"א יודע . והוא לפלא היכן כרמו זה צחיצות וישמ"ר משמרת'י. וכחצנו צפירושו. דהנה אמרו צמטנה צב' מקומות הכהנים שומרים צציהמ"ק וכו' עיין צמפרשים שימור זה אינו מפני השט גניצה. אלא דכתיב ושמרתם את משמרת הבית מס"ח שלא יסיחו דעתם ממנו :

והנה איסור היסח הדעת מן ציהמ"ק הוא על כי עמיד הש"י לקרוח אותו צטמו הוי' ופ"י העיר הקודש כדכתיב וסם העיר וכו' הוי' שמה. א"ח שמה אלא שמה. והנה למדו² איסור היסח² הדעי² מן הספילין. מן הלץ שאין צו אלא הזכרה אחת. וכתיב והייה על מלחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו. כמלא לפ"י כיון טציהמ"ק נקי הוי"ה כצכז'ר צסם הנככד אקור להסיח דעת ממנו. ע"כ היו מחויב"י להיות שומרים צציהמ"ק צצליחות כל ישראל שלא יהי היסח הדעת ממנו. ומילא תהון דצרי ח"ל כיון דכתיב צצצרהס וישמור'ר

הענוכה וסגי צחצוחה תחלה) קמ"ל דמיקרי ג"כ חטא הצריח (וצמיחן חצוניה עילאה) והנה החוטא כאשר ידוע לטובה צדק חז"ל הדרש צפסוק הזה אזי יעורר חצוניה עילאה וצב ודפח לו :

והנה הנחמגס לכאורה עקבותיו לא מדעו שחירגס לא יסתאב רבא בעמי' לאחלותי' אפשר כוונתו על כה"ג הגם שמשפטי הכה"ג מפורש אח"כ אפשר הכוונה אפי' למה מלה אס יס כהן הדיוע וכ"ג לא יעמא הכ"ג :

פ' בהר

קסג וידבר וכו' בהר סיני לאמר עפ"י פשוטו י"ל ענין שמיטה [אלל חר] סיני. היינו חסי' דיצר אל משה הקדמה לנזרה שמיטה אמר לישראל ענין ה"ר סיני' על שהי' כמוד' שצתרים זכה שכיחה עליו החורי וכצ"כ ירד עליו חסי' :

והנה מלה השמיטה לנחוז אדם שדוחיו וכרמוחיו הפקר לכל הנה הילך יסיתנו הליך יחוז אח' שלו הפקר לכל חבל כשיס' צו מדות עניווח וספלות ידע שאין [העולם] שלו רק ליי' הארץ ומלואה. וז"ש בהר סיני לאמר. יאמר להם ומחלה ענין חר סיני :

קסד את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו אני יי' עו"ש צפ' קדושים וחצין ציחר צכאן [ציאור] את שבתותי תשמורו. כענין סימור ציהמק הכתבים ולוים שלא להסיה דעת דגם שנת שמש דקוציה שמש דליחו שלים וכו' חגן :

פ' בחקתי

קסה אם בחקתי תלכו וכו'. היינו חוקות שמקחתי לך לילך מדריגס אחר מדריגה היינו חלה להיות סוד טרע ואח"כ

הענודי. משאי"כ אס רבים הם הכהנים כדי לורך הענודי יכול ליעמא ח"ע. עיב אמר ואמרה אליהם (אפילו הם רבים. אעפ"י) לנפש לא יטמא (ח"ע אפילו היחיד) כ"ל :

קסא כי אם לשאריו כפי קבלת חז"ל. שאריו זו אשתיו ואפקי' צלשון שאריו לנתיכה עעס שהכטמות כצראים כאחד זו"נ. וכשנולדים אח"כ זה צכאן חו צכאן. והסי' מוונגס אח"כ. אי"כ אשתו היא שארית מנחו עיב היא כגופו ומש. גם חיבור זו"כ ציחד הוא ענין שא"ר היינו רמיח איצין דכורח עם רנ"ב דנוקי ועס המפתח שאמר ר"ע צצכוות הרי לך ענין שא"ר :

והנה הנחמגס הכיה הדבר כפשוטו ולא ידעתי לפ"ז מהיכן ילמוד אשתיו. וי"ל דנפקא ל"י צאפטר מן ולאחותו וכו' אשר לא היתה לאיש ומילא נפקא חא אס היחה לאיש צעלה חייב וכו' :

קסב לא יטמא בעל וכו' פירוש ודרשה חז"ל ידוע: והנה לפי דנייהם ז"ל הנקרא הזה אינו כפשוטו רק דרך דרש וככתב צלשון זה לפרשו בדרש כי דר"ש הוא בבריאי"ה. אימא עילאה חצוניה מקנכת צצריאה להורות על כהן שנסא חשה שמתחללת עבודתו על ידה. הנה הגם שנתה האשה וחחר לעבודתו. אעפ"י לריך לחצוניה :

ועוד כפקא לן חא דאמר צזהר שעל חטא הצריח לא מהני חצוניה. וחמחו ע"ז שלימים וכן רבים. ופירשו צו ללא מהני חצוניה תחלה רק חצוניה עילאה :

והנה קי"ל צחורה אשר הפסוק הזה לא יחפרש רק בדרויש לעורר חצוניה עילאה דגם כהן שנסא חשה שאינה ראו"י לכהונה (הגם שחותרה לישראל קרי"א זה לא מיקרי חטא הצריח רק כשאר

ואח"כ ועשה טוב משאי"כ אם אינו קר
מרע ומשחלל מחילה לעשיית המלות זה
אינו כפי החוקית שחקק הש"י וע"ז אמר
הנביא נירו לכם ניר ואל תזרעו אל
הקוצים :

ובדרך

הזה שמעתי מעם כבוד הרצ
הגאון הזקן האזר"ק ליסקא
זלוק"ל פ"י הפסוק שוא לכם משבומי קו"ם
(היינו משכמיים ומקדימים. הקו"ם ועשה)
מאחרי שב"ת (היינו מאחרים הש"ב
ואל תעשה) הקדר הזה הוא שוא היינו
צחכס ועפ"ז יש לפרש צכאן אם בחקותי
תלכו קדר החקיקות שרשמתי ומקמתי לכם
והוא, ואת מצותי תשמרו'. שמיר"ה
הוא בל"ת. ועשית"ם אותם. צמל"ה
עש"ה. וע"כ הוא מדה כנגד מדה. ונהתי
גשמיכם בעת"ם. כיון שאתה עושה הכל
צמחו עפ"י קדר החקיקה. כן אעשה לכם.
ונתתי גשמיכם בעתם. וכן ונתנה הארץ
יבולה. צמחילה צפסח קליר שמורים
מציאים עומר. ראשית קליר כדי שיחצרכו
החצוואות. וצפסח כדוכין על החצוא'.
ואח"כ ועץ השדה יתן פרוו הוא צעלרת
על פירות האילן מציאים שמי הלחם מחטין
[חטת] מין אילין :

חסו

ונתתי גשמיכם וכו'. ונחנה
"האחץ יבולה" ועץ "השדה ר"ת
לירוף דויה שמאיר צחודם שב"ט זמן חננה
פירות האילן :

קסו

אני ה' אלקיכם וכו' מארץ
מצרים מהיות להם עבדים וכו'
רל"ל לא היחס שעה פנוי שחוכלו לומר
הי אכחנו בני חורין לעלמינו. רק תיכף
מען שחולחתי אחכס מאמ"ל תיכף העמקתי
עליכם ענדתי ונמלא אחס ענדי ולא
חוכלו לפטור. וכענין שכתבתי צפרסח צא
צפסוק ושמרתם את הרבר הזה לחק
לך ולבניך עד עולם. רל"ל הדבר הזה
הוא קיצה לחק לך ולבניך עד עולם. כי

ענדי הם ולא הי' לכם זמן פטור צנחיים
להיות קטויים לעלמיכם :

קסח

ונתתי פניי וכו' הסרבוס מחיגס
ואחן רוגזי וכו'. לא אדע מה
שייכות פני"ם אל הרוגז'. ולאפשר פ"ן
הוא ל"ת היינו לאוין. והנה מיוס שאמר
הקצ"ה ראה נתתי לפניך היום וכו'
הנה צעקות האדם מ"ע הוא מעורר חסד
וצעזעור על מלות ל"ת מעורר רוגז וכעס
ויש לפרש ונחתי פניי צכס. היינו הלא ין
שעצרתם אשר על ידיהם צא רוגז :

קסז

בגמ' כשניכרן הש"י ציכרן מא'
עד ת' וצסיפך מן ו' עד ה'
ולא עוד אלא שהן הפיכות עיי"ש. מהראוי
להחצונן יזהו הרצוחא שהן הפיכות :

ואפי"ר

לומר עפ"י מ"ש צזהר כך
הוא איחאל דמלכא ומטרוכית'
איהו דאגזיס ואריס רלועאל. ואות ה'
אימאל דאחדת צרליעאל דמלכא :

קע

וזברתי את בריתי יעקב ואף
וכו' בריתי וכו' בריתי כו'
וזברתי להם ברית ראשונים וכו' ד'
בריתו"ת נזכרו כאן כנגד ד' מקימות שכתבתי
המורה צדקת. סיני. אהל מועד. ערבות
מואב. גריז"ם :

והנה

ד' פעמים ברית"ת הם מנין צ'
אלפים חע"ח כמנין השנים
שעמד העולם צלא חורה ועמד העולם רק
על ד' צריחות :

פ' במדבר

קעא

וידבר י"ו אל משה במדבר
סיני" מה כתיב למעלה אלה
המצו"ת וכו' בה"ר סיני"י וסמוך ל"י וידבר
י"י במדב"ר סיני"י קיום המלות הם צהרומה
כמו הה"ר שעשוי למקום זריעה כמו
שכתבתי צזה א"י משא"כ המורה כך הוא
דרכה של חורה שלא לנקט שרמזת רק
כמדבר

וכן ציקוד העיס. וכן ציקוד הרוח שהוא
צאמלע. והנה יקוד האש עולה למעלה כי
סורטו ויקודו תחת גלגל הירח. ע"כ הוא
עולה למעלה וכאשר יוסר מעכריה עולה
לגמרי למעלה:

והנה זהו עיני ענדת כל הקרנות
להעלות כל המדרגות דצח"ם
לחסי' חמו קרנן מן הצהמה וען העיף
שהוא חי והעלים הוא הצומח והעלה הוא
הדומם והאדם הקימך עליו הוא המדבר:
והנה עיני ענדת המורה י"ל להעלות
יקודות ארמ"ע צמון ים כח
יקוד המים. וע"י הרוח זוער יקוד האש.
והא ראי' צמקום שאין רוח כגון צמרתך
בלא חויר יבנה האש. והנה המורה מחכת
יקוד העפר והנה כולם נהעלים צחצרת
יקוד האש. ח"ם בהעלותך מתרגמינן
באדלקותך הכן הדבר כי קלרתי:

הנה ויעש בן אהר"ן להגיד שצחו
של אהר"ן שלא סינה כזר
מבואר אללינו. וכנה נליין למכרת מ"ס
צשאלתות. צענין כר חוכה דצעינן צעה"צ
עלויין צענת הדלקת. וארסום את הנכח'
צענין כפול שמה דהרי הס נגד רנ"ז
ככפי החיות והס מנין אהר"ן וע"כ אמר
להגיד שצחו של אהר"ן שלא סינה. רשעתי
למכרת:

קעו הסדר הזה היינו סדר בהעלותך
הוא סדר הליו צחורה. הוא
ע"פ מ"ס הקדוש צעל סרוקה ז"ל. ליו
פעמים כזכר צחורה לסון אויר ומגור"ה
וניר"ת. והוא עפ"י מ"ס כ"פ צמאמרי
חוכה ליו כרות תקנו נגד חור הגמח והוא
נגח צחורה וסימס צעולם לאדה"ר ליו
שעות. הדברים ארוכים. וע"כ סדר הזה
של חור המורה הרעחה לתורה טכנה צה
החור כי עוז. הוא סדר הליו צחורה.
לייכתי למשערת:

כידבר פת צמלח ועיס צמורה וכי וע"כ
וידבר יי הנה דיבור חסי' הוא חורה
כאמר במדבר סיני:

קעב במספר שמות לגלגלתי' לא
כאמר לגלגלתי' רק אלל
ראובן ושמעון. עמי' צפסוק וכל העס
רוחיס את הקולות ופירטו חז"ל רוחיס א"ת
הנשמ"ע ולמה נעשה הכס הזה צגלגלת
שלהס אשר החוסים טינו את תפקידס. והנה
ראובין שמעון' הנה חוסי רא"יה ושמיע"ה
הנה כאמר צהס לגלגול"ת. וחי"ה יבצא:
ועוד כאמר צהס לגלגולת כי ראובין
שמעון' הנה נגד חדסי העז
אז אשר צהס מתיילדים גלגולי כשמות
הגרים כידוע צכל ימי עניינו ומרודינו עד
ציחת מטיח לרקינו צ"צ:

פ' נשא

קעג וידבר יי וכי נשא את ראש
בני גרשון גם הם וכי. הנה
נכתב דיבור צפ"ע לצני גרסון משא"כ לצני
מרכי וגם כאמר צהס ג"ם ה"ם וגם נסיוות
ראש הוא לפייסס כי גרסון הוא הצבור
ואעפ"כ נקדם קהת לכבוד משה ואהרן
וע"כ הושס ענדת הקודש עליהס ג"כ
והנה גם גרסון אישתכי למעליותח ענד
הצבור ע"כ כתייחד חליו הדיבור צפ"ע.
וגם נסיוות ראש. וע"כ כאמר ג"ם ה"ם
משא"כ בני מרר"י:

פ' בהעלתך

קעד בהעלתך מתרגמינן באדלקותך.
הנה יס לפרש כפסוטו. דהנה
כל דבר שואצ ומסתוקק לסורטו וליקודו
והנה אס הקח חזן שהוא דומס ותזרקתו
למעלה כאשר יוסר מוצו הכה מעכריה
ישוב לסרטו וליקודו למטה ליקוד העפר.

לקוטי פ' שלח

שלח

מהרצ"א

המוליא יתפוס את הלחם צנ' ידיו בעשר
אלנעותיו נגד עשרה מלות סנעסים צלחם
ועיכ עשרה חיצות צפסוק ארץ חמה
וכו' ותקנו עשרה חיצות צנרכה המוליא.
ומעתה רווחא לן סנעסתחא הנאמר צפסוק
כי לחמג'ו סס עסרנמינן ארי בידנא
עסירין אינון סנן :

פ' קרח

קפב ויקח קרח חכום ואתפליג
קרת. קר"ח דיצר כסוגן על לעמיד.
דהלו"ם יסיו [למעלי] צמדריגה מן סכסכים
כנ"ס וסכסכים סלויס אזל קר"ח אבלה
פגה ע"כ לעמיד יעלה קר"ח כנ"ס סלריז"ל
לדי"ק כחנ"ר יפר"ח ס"ת קרח. ותסה
קר"ח לקח דצר סלוי סיקס סיינו דצר
ס"סי לעמיד מעלה סגזרות על סססריס:
ואבאר לך עיד ע"ס צזסר ויהי
זהב התנופ"ה דסקסס לעס
לא כחנר צסוס עקוס כס"ף סתנפס. וחנרו
סס כס"ף סול ענחי"ה חס"ד. ורססרי"ס
סס סכלריכיס לסספיעס ולקחסס למעס אל
סעולס. עסל"כ הזו"ב. סול די"ן אינ
לקיחסס למע"ז רק לסכיסס למעלה ע"כ
כחנר ויהי זהב התנופ"ה עיי"ס. אזל לעמיד
סלל יס"י פחד עסגזרות יסיו סגזרות
למעלה צמדריגה מן סססריס ויסיו סלקחיס
למעס. ויסיו אז סלויס צמעלה מן
סכסכיס ונ"ס סכסכו ויק"ח קר"ח ולל
פירס ע"ז לקח סכס סול עסכנעס ססורס
סלקח דצר סלוי סיקס צזס"ז לעוס"ז.
כנ"ס ויס"י זה"ב ססספס ודצר זס יס"י
לעמיד :

וזה ססריגס ואיתפליג קר"ח דצר סמופלג
צזמן כנ"ס אחר סיזוך אחר"י עופלג
סיינו צספלגת סזמן צרחוק וסנן :
עוד יס לפרס ואתפל"ג קרח דססס
עצודת סכסכיס וסלויס סס צנחי"
חשם"ל

קעו שלח לך אנשים. יס לפרס
סיצת ל"ך. אינ זס מלויס לדורות
ציליח מן סגלות לא"י לסיוז סחיוז לסלוח
עקודס חכסיס לתור. ח"ס שלח ל"ך .
וכן פירסתי לך ל"ך מלכך וכו':
העח כ"ל נשיא בה"ם. יס לפרס
סיצת בה"ם. דססס ח"ל לומר
ססיו חלו עסרנליס כס"יחיס דסרי עפורס
כ"פ ע"י סיו ססס"יחיס: וח"ל לומר סקודס
צולס לסלרות כפערו סרלסוקיס דסרי
אליצור צן סדיחור ס"י צמלקותו סל קרח.
ושלוטיא"ל. סול זמרי ס"י צערצות מולצ
סוף חרצעיס סנה חלל ע"כ לומר
ססרלסוקיס סיו כס"יחיס לעסוק צדצריס
סכולליס סלריכיס אל סעקדס. וסקודס .
וסעסעסות . וחזן לזס ס"י כס"י לכל סצנע.
צדצריס ספרעיס צין איס לרעסו צין עספסס
לעספסס וכיולל ח"ס כל כס"י צנ"ס .
חלו סיו כס"יחיס צנחוכס כ"ל:

קעט למטה יששכ"ר (סול צן
תור"ה) יג"אל ב"ן יוס"ף .
(מרוזנ ע"י ססורס יגאל עסיח צן יוסף
ולל ילערך לעוס. וע"י מ"ס סרריז"ל לסלעידיו
ולסרס"ו זלס"יס ס"תפללו סלל יעות עסיח
צן יוסף. וזס סול ע"י ססעסקות צרזין
דלורייחל) :

קפ אלה שמות האנשים וכו' ויקרא
משה להושע וכו'. חנר אלה
שמות האנשים סיינו סס כס"חרו צסמוחס
רק סוסע צ"כ כססכס סמו ע"י עסס סנן
סדצריס . עלו זס בנג"ב וכו' כל פינות
סלחס פוכס לא יס"י חלל ציעין :

קפא כי לחמג'ו הם עסרנמינן ארי
בידנ"א מסירין אינון .
לכלורה לא נודע סליך לסון נופל על
סלסון . אזל יזנן לך סדצר עפ"י ע"ס
סעקודליס צסעס צליעס סלחס סל צליעס

סו"ר לא מיקרי ע"ל והוא כדעת ר"א :
קפו וארמוז עוד סלע"ד המעטה סקיפ"ו
 לנו רצונו"ו צפסיקחא רנחי זנוי
 אחד סה"י לו פרה אדומה והלכו חכמי
 ישראל לקוחה והעלה דמיה מאה מנה
 ופסקו לו והלכו להצ"א מעות וחזר זו
 ופסקו לו ככפלים וה"י כך כ"פ עד שהעלה
 דמ"י לכמה רצואות ואח"כ כשהלכו להצ"א
 מעות אמר אוחו הגוי להצ"ו הראה הא"ך
 אני נשחק צה"יודים מה עשה אוחו הגוי
 העלה עלי"י על וה"י חורבן זה כשצאו
 החכמים עם המעות ואמרו לו הצ"א לנו
 הפרה כיון שראו אוחה אמרו טול לך פרחך
 שהכירו זה ע"י הסיומנים המוקרים לחכמי
 ישראל אמרו גם אשר צנצ הצ"א צ"ו
 שערוה אשר הם זקופים וכיון שזעלו עלי"י
 עול ככפפים והם חמיד כפ"ים ואמרו גם
 שהגוי נחמה עיגים כפשו המ"ה א"ע :
והנה הסיומנים הללו צודאי נמסרו
 לישראל צסיני צנח"י חושבנ"פ
 הנה אוח ו' צנצטא צעל פה הוא צ' ווין
 כזה ו"ו והנה ווין הם דועין לצ"י שערוה
 בצורה . וזה שנמסר חיצה ע"ל חקר ו'
 צכחצ רק צמקורה צעל פה וכיון שהוא
 צעל פה הוא צ' ווין. והנה החקרין מורה
 כיון שהעלה עלי"י ע"ל נחקרין הווין היינו
 השערוה שהם דועין לווין :
ול"כא מידי דלא רמיזי באורייתא .
 היינו המעטה דגוי שר"ל לשחק
 צישראל והעלה על הפרה ע"ל ועי"ז סניח
 א"ע. והנה אוח הו' אוח חייס כידוע נמלא
 צכאן ע"ל חקר ו' לרמוז מה שיארע שעי"י
 העלאת העול נחקר הימים להגוי ליכא
 מידי דלא רמיזי:

חשמ"ל ספירטו צו ח"ש מ"ל היינו עמים
 חשות עמים ממללות והנה עבודה הכהנים
 צחשאי הוא מצחי"י ח"ש ועבודה הלויס
 כלווח אליהם צחרמה קיל היא צנח"י מ"ל
 וכסלס צחי"י חשמ"ל וחוווגלוו א"ל"ך :
והנה י"ס לפרש צפסיק ויקח קר"ח
 ולא פירש מה לקח היינו צרלה
 להיות כהן ויקח לעלמו לצצרה שהוא צנחי"
 ח"ש מנין צמו. קר ה. ח"ס ויקח קר"ח
 לקח את צעו ולא רלה להיות נעפל ומחוצר
 אל הכהנים מה שהיגס ואיתפל"ג קר"ח :

פ' חקת

קפג וידבר י"י. עיין צמנחה ס"י שהוא
 בזקף קטן. י"ס לפרש דהנה צפ'
 חמאה שכתן הס"י פ' עמרה לישראל לטהר
 אוחס מכל עונמחס והוא זקיפת ראש
 סלהס הנה אוחה פ' העמרה כתקצלה מסיני
 בזקף קטן מכלל דאיכא גדול היינו העמרה
 שלעמיד כמ"ס הצניא וקדשתי את שמי
 הגדול וכו' וזקתי עליכם עיס עמורים
 ועמרהס מכל עונמאוחיכס וכו' :

קפד ויקחו אלי"ך דייקא. הוא כמ"ס
 הרמז"ס עיקר העמרה צמימי
 הדע"ת. והנה מעשה הוא צחי"י הדע"ת אשר
 ידע"ו י"י ע"כ צמולה הזאת שהוא סבולה
 העמרה כלעוו ויקחו אלי"ך דייקא .

קפה אשר לא עלה עלי"י ע"ל .
 חקר ו' עיין צמנחה ס"י וכ"ל
 על חקר ו' מורה על הרדו"ר כדתנין
 צס' י"ירה המליך אוח ו' צסרהור הנה חקר
 אוח ו' להורות אפי"י לא הרהר לסס עול
 ומלאכה כיון שעשה זה מלאכה כפסלה :
וידעת ר"א דס"ל עלה עלי"י זכר
 כסירה י"ס לפרש דהנה צס"י

כנן המליך אוח ע' וכו' ולר זו שו"ר
 צעולס. נמלא"י כיון שצאוח ו' הי' י"ירה
 שו"ר הנה ע"ל חקר ו' להורות עלה עלי"י

פ' בלק

קפו וירא בלק וכו' עשה ישראל
 לאמור"י. אומרו ויר"א צלק. משיע
 הוא

הוא לצדו ראה והלא כל העולם ראו
 ושמעו. לא הוליל רק. ויגר מואב וכו' .
 ועכ"פ ה"ל לומר ובראות בלק וכו' . אז
 הוא משמע שראה בכלל הדואים והסתדל
 לעשות מחזקה. אבל באומרו וירא בלק
 וכו' משמע הוא לצדו ראה מה שלא ראו
 אחרים עוד יש לדקדק. למה אמר . עשה
 ישראל לאמרי ולא אמר לסיחן ולעוג :
והנראה עפ"י מ"ס הכניא בדבר
 הס"י ואנכי השמרתי את
 האמרי מפניהם אשר בגובה ארזים
 גובהו וחסון וכו' . הנה כניכול מהפאר
 הס"י צעה שהסמיד את האמרי דייקא ולא
 שארי אומות הסכעכים. אבל מדע שה"ו
 אומות הן העם הן ז' מדות דקט"א חג"ת
 גה"ם דערכה העמ"א. ח"ט המרגלים
 וכל העם אשר ראו צהונה לאמרי עדו"ם :
והנה קצתו סידוק הן כבוד אדומי
 הרב הקדוש יי מוה"י יע"צ
 זלוק"ל. הבנעני חס"ד דקט"א לשון הבנע"ה.
 הדת"י גבורה דקט"א לשון חת"ת. האמרי
 ת"ת דקט"א מלשון את וכו' . האמרי
 היום וכו' .

והנה ידוע בקדושה יעקב אבינו אחת
 צעדה תפארת כדכתיב

ישראל אשר נך אתפא"ר :

והנה ידוע עדה ת"ת כניכול הוא
 עיקר פיעור קומה עולה למעל'
 עד סעדיג' עליוכ' וירד לעמי וכו' . והנה
 זה לעומת זה צקט"א האמרי אחת צעדה
 ת"ת. ע"כ ה"י בגובה ארזים גבהו ומקון
 וכו' ע"כ אלו הצי' מלכי האמרי היו קומרים
 לכל ארץ הסכעכים . והנה זה הוא הנרא'
 בפירוש הפסוק וירא בלק הוא לצדו ראה
 כי ה"י חכם גדול צביסופים ואילטגנינות
 הנה הוא לצדו ראה אשר עשה זאת
 תפארת ישראל. לאמרי ה"ת דקט"א כי
 לולא זאת לא ה"י צעולם ע"י פיעמד כגד
 האמרי. אשר בגובה ארזים גבהו ומקון

וכי כעס"ל. ע"כ ויגר מואב וכו' כי צלק
 ליעדם דעת אשר מלחמי כזאת אינה צענע
 אנוסיות הן דדבר היעצ :

קפח ויגר מואב. מהרגמינ ודח"ל
 למואבאה. ולכ"ר הלמד
 יחיה ואינה מוצנת. וכל סכו"י דהן אמת
 ויג"ר מואב יחפץ לשון מורא וכפירס"י
 אבל מהראוי להסתובן למה לא אמר ויר"א
 (דסנה הגם דבעלי הדקדוק צעניקים כאלה
 אומרים שהן צמות נרדפים. עכ"ז זה דרכו
 כל היום שאין צלסוכיו הקדוש סוף דבר
 ר"ק. כי הגם דכמה פרטים הם צפי' אחד
 עכ"ז יש חילוקים לכ"א כענין ספירס"י .
 אוי"ב ושונ"א. אויב מצפנים ושונא מצחון
 פחד ואימה. פח"ד על החיכים ואימ"ה
 על הקרוצים) כ"ה הענין בכלל הגם סורסי
 מורא ומגור הם ענין אחד . ע"כ לר"ך
 להיות איזה הפרש ציניסם :

והנראה דלשון מורא הוא כספאדם
 מה"ירא הן איזה דבר ויכול
 לפרשים להסיח דעת הן אוחה המורא .
 כי לא נאספה וכדקתה המורא צדרי לצבו
 ולשון בגו"ר הוא כסכבר נאספה וכדקתה
 המורא צדרי לצבו אשר לא יוכל להסיח
 דעת כ"צ. והוא כענע קיים אללו עד
 שיכול ליפול לידי חולי נחמה מורא. והוא
 ענין ידוע צדולי המרה השחורה. והוא לשון
 מגו"ר שהוא לשון אסיפ"ה כענין אוג"ר
 צקין וכו' . ח"ט הכחוב צכ"ן. ויג"ר מואב
 סכדצקה ונאספ' המורא אללס. עד שלא
 יוכלו להסיח דעת מ"אוחה המורא וזה שתינגם
 דח"ל למואבאה"ה סכדצקה המורא לענע
 קיים אל המואבים הן :

ועפ"י פירסחי פ"י הפסוק הן גו"ר
 גו"ר אפס מואתי. דסנה ידוע
 דצכל העניקים סצנחצנתה האדם לריכין
 להעלותה אל הס"י סיינו צצוא אל האדם
 צנחצנתו אהבה רעה יעלה לסורס' עדה
 אהבת חס"ד אהבת הס"י. אזי יקור את
 האהב'

האזהרה רעה ויבטלה מלצו וכן בירא"ה
מחזיק דבר צעולם. יעלנה ליראה הש"י
והירא' רעה תחטבל :

והנה כחצנו כנר צפסיק וכי תאמר
בלבבך רבים הגוים האלה
וכי לא תירא מהם. הנה לא אמר אל
חומר ללצנך כענין שאמר אל תאמר
בהדוף וכי בצדקתי הנה קח פסיק
צפסיק חריפתח שלא לומר וכאן לא חקר
הדבר. שלא לומר. רק אמר וכי תאמר
בלבבך רבים וכי לא תירא מהם כי
כן הוא דרך הלדיקים כל מה שמראין לו
לאדם צעוה"ז הוא שומעין אותו בלחה
דבר הוא לריך להשתמש אם מראין לו
חיה אהבה מוגשמת הנה יסירנה מנחשנחו
ויעלנה למדת שורש אהב' אהבה הש"י כי
דבר הזה הזכירוהו מן השמים להחלך
כעת צמדה אהבה וכן כשמראין אותו חיה
מורא לא חקע המורא ללצ רק ידע כאמרי
שהזכירוהו מורא שמים ממילא כשיחשו
צמורא שמים אזי יתקע הדבר ללצו והירא'
העולמית תחטבל ממילא צפורסה :

ועפ"י דברינו הנ"ל הנה חיצה שורש
מגור' היא חקיעה היראה ללצ
ללי הפסק. וזה חין לעשות צדום מין מורא
רק צמורא הש"י וז"ש הן גור' יגור' (אמה
שמהראוי לחקיע הירא' ללצ ליסוד מוסד
לעולמים) אפם מאיתי (הירא' החקיע'
הש"י רק מאותי היינו מיראחי יראה שמים
לכל הירא' העולמית חסר כרגע ע"י
העלאת הירא' המוגשמת אל שורשה יראה
הש"י. הן הדבר מאד).

וכבר כחצנו צחיצירא קדמא'. ענין
ויג' שהמורא ה" צעבור
סידוין ע"ג. שהיו שומרים כעין מוזזה
ונסחלקו הנה בקדוש' לשמיר' צמזח' הנה
שמות הכתובים ללצ השכי מנין יג' והנה
זה לעומת זה בקליפי' סידוין ע"ג צגי'
יג' ע"כ נכתב ויג' ולא וירא' כחצנו
צמ"א צחריכות :

קפט כי רב הוא. לכאור' הוא מן
התיעאל. הנתינה טעם הוא לפלא
דהנה הסקדמ' וירא בלק וכי ראה הוא
אשר מלחמתם הוא שלא כדרך הטבע רק
יד הש"י עשה זאת. וא"כ חין מעלור
להש"י להושיע צדק או צעעט ולמה אמר
נתינה טעם כ"י ר"ב הוא. ו"ל הפירוש
הוא עפ"י מע"ל וירא ללק טמור ללצו ראה
צמקופי דחמתח מה שפע' ישראל לאמר'י
ויג' מוא"ב כי ללק ליעדם דעה מהו
הענין. הנה מוא"ב הם צחית חב"מ'
דקט"א ע"כ הם החצוננו ולא אחר. והנה
מדת החב"מ' נקרא ר"ב. כי ענין רב
הוא פולמד חכמ' לחלמיריו המקבלים מענו
וזה ויג' מואב מפני וכי כ ר"ב הוא
היינו מואב הוא ר"ב שמדתו מדת החב"מ'
דקט"א ע"כ הם החצוננו וידעו מה שלא
ידעו שאר האומות הן :

קיצ וישלח וכי אל בלעם בן בעור
עין צמחה ש"י. איחמק סיון
המקור' מקום ש"פה כח הן סודע כח
האז מקום ש"פה כח האז סודע כח הן
היינו צמקום שכתב בנין בע"ר הנה נכתב
ו' יחיר' צחית בנין נכתב בע"ר חסר ו'
וצמקום שכתב בנין בע"ר אזי בע"ר
מלא ו'. עיי"ש. הכי נכבד לפי"ז מאמר
ר"ל בנין בע"ר שאזינו ה"י מפל אליו
צנכוחו וס"י או גדול מאזינו ולזה סם
האז חסר ותיצת בנין מלא ו' ונרעה הדבר
צחות ו' כי הנה הנכוח' צח"י אופן שח"י
הנה הוא ע"י דביקות המחשצ'. והנה ח"י
ו' רמז להרהור כדתן צק"י העליך חות
ו' בהרהור' וכי נמלא מתחילי ה"י צעור
צמדריג' זחה ובלעם צו מפל אליו וא"כ
נחכסם ללעם וס"י צעור מפל אליו :

פ' פנחם

קצא וידבר וכי לאמר לדורית
להסודע

להתחודע ולהגלות פינחס אשר הי' צן אלעזר נחמוס צן לאהרן כי נחעצרי צו כשמה כדצ ואציהוא והוא הודעי לרורות צעשות האדם אזו מלטה כתיקוי צל לו צעיצור כשמה אזו לדיק לסייע לו לתורי ולעצורי כידוע חמעסי סהי ציעי הארצי'ל אשר הארצי'ל קס צפני סרצ מריה שמואל די אחידא. ואמר לנארחוי סהוא קס צפני כשמה רפציי סכחעצרי צו על שקיים מלטה גמילות חסד סזה הי' מדה רפציי עפיי הדברים האלה יתכן ספיר מה ספירסיי והוא עפיי דצריהס ז'ל לפי סהיו הסצנעיס מוצין אוחו. הרליחס צן פועי זה וכי לפיכך צל סכחוצ ייחסו אחר אהרן עכיל דלכאורי יקסי מה הרוחכו צזה וצמה יסכר פי העצזיס הלל הכל ידעו סהוא כין אהרן ואעפייכ היו מצזיס אוחו הרליחס צן פועי זה וכי. לסודות סאלעזר כשא אסה מצכות פועיאל זה יתרו. ותלד אה פינחס וזה הי' מעלה ארוכה מה סהוא כין לאהרן. אזל לפי סהיל דכוונת סכחוצ הי' כך פינחס סהי צן אלעזר הכה נעסי צן אהרן סכחעצרו צו כשמות צכי אהרן כדצ ואציהוא ח"כ הוה פינחס צן אלישצנע ולא צן צה פועיאל ח"ס לפיכך צל סכחוצ וייחסו אחר אהרן הוה צן לאלישצנע סהי' צה מלכיס אחות נחשון :

קצב

פינחס דנה האיס סקדוש הזה סהזכיר סמו צכל אורייתא מלא י' וסגה הוה צגי' יצח'ק סהוא מדה סגצורי וסדין. וסגה פינחס הי' מוכן לעשות נקס ודין צרעעיס ע"כ סמו צגי' יצח'ק עפיי' פירסתי דצרי העדרס צהחילת ספרסי' פינחס צן אלעזר אער סקציה צדין הוה סיטול סכרו ע"כ וסגה הוה לפלא. והגה פירסתי עפיי סכחוצ מה רב מובך אשר צפגנית ליראיך וכי כחצ סרצ סקדוש צסער אורה. אשר צמדה צפוי'ן מדה סגצורי וסדין. סס גצזיס רצ עוצות. כי

הטובות כסירודיס מעקוס עלין לירד אל סחחחוכיס אזי כסירודיס דרך מדה הצפורין יושציס צדין ומעייניס חס רלייס סס סחחחוכיס לאותן הטובות וצחס חניס רלויס אזי ומעעכציס סהסעפעות הטובות לסס. וכסאריס סס צגכחי' וסגה צצוח האיס היריא את י'י ומסכסג צמדה סדין לנקוס נקעמ ססי' מלח סרעעיס. אזי סכס סכרו אהו ליקח אותן הטובות הצפונות צמדה הצפון וזסו מה רב מובך אשר צפגנית וכי עיי'ס. וסגה אומר סכחוצ ליראיך דייקא. אותן סהס אחחיס צמדה היראי'ה צפוי'ן פעלת לחוסיס כך נכד צכי אדם סיינו סחוסיס צהסי' ומוקרי' נפסס. וסס מתנגדי' אל בני' אד'ס (דמורדי' צמלריסחן וליסחקרן על סס אדם קדמא' כעכין סאער צסר צפסוק וירד י'י ללחות וכי אשר צכו בני' האדם) לחחעיס ענחס. והגה לפיי' יתצאר דצרי סעדרס סהוקסי' לו למע הוה סהקדו'. פינחס בן כו' סהיל דבר אל פינחס כו'. וגס למע פינחס'ס זה מלא צכיעו. אך הוה אער סקציה לעסה צדין הוה (סיינו סהוא מלא י' צכיע כדי סהי' מוספר יצח'ק מדה סדין כי סי' מוכן לעשות דין צרעעיס) סיטול סכרו (רצ עוצ הצפורין צמדה הצפורין וסדין סגן) :

קצג

לבן חין לבן חלל סצובי כמדרי' לבן נשבעתי לצי' עלי וסגה אער ססי' למסע לבן אמר סיינו אער לו צסצובי. הוה עפיי סכדרס צחרגוס סעיוחס ליונתן. הגני נותן לו וכי סיינו סהצנעיס ססי' סיסאר חי וקיים ויצל ויצטר לישראל צלחריה סייעיס. וסגה יס לחס סן חי' לא יסיו ישראל רלויס לגאולי' וסגה כסצנע לו סקציה ססצובי צסכרס סחחחקייס אפי' לרעס ריא צחלק סאער סהגאולי' חלוי' צסצובי' ואס לא יסוצו וכי סגס גס לרעסו צעל כרסך הי' סחחחקייס ססצובי' סכסצנע לפינחס הוה אליסו סינא וינער

ואמר הכוכה הוא על עשרה דברים אשר הם מחולקים בין דיני ממונות לדיני נפשות. והם מצוארים צמס' סכהדרין. ודוקדוק זה חיצה כ"ל, היינו כללית המספר טהוא עשרה. הן:

קצו וישבו אותנו דב"ר. פירש"י (עפ"י דברי ח"ל) צלחה לטון הם מדברים. הנה רש"י ז"ל סוכרה לפרש. כי חיצה דב"ר עיותר דהול"ל וסצו אוחמו אח הדרך וכי ועדקאמר דב"ר. ע"כ סוכרה לפרש מה הוא, חלל לא דע מאו סהכרה לענגל לידע צלחה לטון סם מדברים:

ו"ל עפ"י פסומו. דהנה צדור ספלגה חאמר. הן עם וכי ושפה אחת וכי (היינו ססיו מדברים צלה"ק). ועתה לא יבצר וכי (כי לסה"ק מוקנול לסללית. כי סעולם כצרה צלה"ק. וכנאל כל דבר סצעולם אשר יקרה סמו צלה"ק סה סמו סחנתי משה"כ צעארי לסוכות סה כיס"ס. כעין לפלוק סעופות. סצן סדצר), ע"כ חמר סס"י דבה וכי ונבלה שם שפתם וכי:

והנה כפי סנרה, סכנע"ס. סיו מוכירין צלה"ק גם חמר דור ספלגה. סלל חרה צכוחה יסע"י. ציוס סהוא וכי חנע מ"ס צחע"ל מדצרות שפ"ת כגע"ן. חלל ידאי לא ס"י זה סלסון להס לעיקר כי כסנלל "י ספה כל סה"ן וחלקס לע"י לטון. הנה סכנע"י סהו כחצצ ען סע"י חוועה דוק וסככה. רק חעפ"כ סיו מכירין צלה"ק. וע"כ צ"ח ס"י. צלחה לטון סם מעסנע"ס. חס צלה"ק. עד יס להס סללחה. כע"ס סס"י צדור ספלגה. ועתה לא יבצר וכי. חלל חס מעסנע"ס צלסון חמר. ידיו למשיסה:

ואומר לך עד. הנה קודס פי סעריות. חמר סס"י כעעסה חע"ל וכי וכעעסה ח"ן כנען וכי לא חעצו

ויצטר הגול"י צ"ו. והנה ססצו"י חחח כלמדה צנ"ס חאמר כחן לכן וכחמר להלן לבן נשבעת"י כ"י. הנה נ"ס כגד מדה רח"ם. ומדה רח"ם זה סנולמו סהו רח"ם יכפר עון ולא יסחיה והנה זה מדה כ"ע הוא השיב את חמתי וכי ולא כליתי וכי לבן אמר. אמ"ר לו סצו"י צחיצה לב"ן סה"י עפ"י ג"ש ומדה נ"ס כגד רח"ם אשר סהו מכפר עון ולא יסחיה וכי ורחמתי אשר ארחם חעפ"י סח"ו סנן חעפ"י סח"ו כדאי חוהו ג"כ ס"ס לפרש סמדדס סכ"ל חמר סקצ"ה כדי סהו סיעול סכרו כעו סהוא סס"י חח חמתי וכי ולא כליתי וכי לבן חמר וכי:

קצר שלום ו' קעיעח כצו מצואר חלל"ו צפירוס ו' קעיעח רצ סדיעות ולכל סדיעות רח"ס יס על קן סחרות:

הקיץ לאלה חחלק חואר"ן כנחלה וכי אך כגורל יחלק וכי עפ"י הגורל וכי עי"ן צרס"י והנה פירסתי סדצר עפ"י מ"ס צפ"י מ"סני אל אשר יצא לו שם הוא הגורל וכי ועי"ן צרס"י דהוא מקרה קלר דח"ל אל מק"ם אשר יצא לו וכי וכחצו זה הנה חמר חיצה עקוס סיינו דח"ן צ"י כחיצה והנה זה סנולת ח"י כל אשר יחצו יסצ"י מ"סרלל הנה יחצ"י סמקוס כנאל קודס סגורל לא ס"י חוחו סמקוס צעועל עד אשר ילל סגורל כולד סמקום ע"כ קודס סגורל חמר חיצה מק"ם סצן סדצר. והנה צכחן כע"י כיעח ל"כ [חמר סס"ס]:

פ' דברים ת"ד לפ"ק

קצו ואצוה אתכם וכי את כ"ל הדברים וכי. פירש"י חלו עסרה סדברים סצן דיני ממונות לדיני נפשות ע"כ. כוכחו לדעס"י לח"ן ריבוי חיצה כ"ל.

מעשו. הגה עיקר חטא הכנענים, ה" זכות. והגה אשר הס"י לאזניהם כי לא שלם עון האמרי וכו'. והגה ידוע זרית הלשון מכון נגד זרית המעור. והגה ע"י דיבור הלשון יוכלו לידע אם כחמלא סאחס זכות. ויוכלו להם כרגע :

ועד

יש לנו לפרש צעקין סם ע"צ. אזל ירחי להרחיז הדיבור. מצני הקדע' מעולה מרצותינו הקדומים. אזל לייחתי למשמרת :

קצה

ויבאו עד נחל אשבל. ופירס' עניד סנק' ע"ם סופו. והן אמת סכן הוא פשטו הכתוב. ויצאו עד נחל אשבל. משמע שכבר ה" נק' שמו נחל אשבל, המניד מראשית אחרית קראו כן מנראשית. וכן הוא צפ' שלח, למקום שהוא קריא (לשון יחיד) נחל אשבל על אודת האשכל וכו' ולא כדע מי הוא סיחיד הקורא. דאיא לפרש על המרגלים. דליל קראו. וגם לא ה"ל לקיים. בני ישראל. רק אשר כרתו מעם. ע"כ לומר. אשר קריא. כזיכור סיחיד ומיוחד קרא כן מנראשית. על אודת האשבל וכו' :

והנה

רס"י ז"ל פירש. עניד סנק' ע"ם סופו. הגה מהראוי להתזונן. לורך הגדה זו למה. אזל מדע שזה הוא יסוד סחור' כחאמת לנו עפ"י סחור'. ידיעתו יח"ם צעמידות, ואני ידעתי כי לא ימן אחכם מלך מלרים להלך, וכחאמת לנו. סנחיר' שהיא חפסית ציד האדם. דצולת זה חין סכר ועוכס ע"כ לומר שאין סיריע' מנרחת והגה ילאה סכל האנוסי. להשיג זה. צ' הפכיים צנושא אחד. והס יס"די סחורה. וכל מה שדברו צזה אינו מקפיק לרווח הלעאון :

אבל

האמת הוא כנ"ם סחקיד צחור"ם. להיות צ' העניינים מתחאמתים לנו עפ"י סחור' אנו מחוייבים להאמינס עפ"י סחור'. ולא נחקור צסכל האנוסי.

כי הוא למעלי מן סכל האנוסי (וידענו ג"כ עפ"י סחור' כי הס"י לא יעוה מעשפו. ואדרבא מדרך הטוב להיעיז לצרוחיו. וצעצור זה צרא חת העולם צכדי להיעיז לצרוחיו) :

ואם

תקסה למה לא הודיע הס"י זאח לצני אדם. ולא הטביע צעין סכלס להסיג זאח ההסכל'. הגה הסכיל ומדע צבר ידוע לך שמדרך הטוב להיעיז. וכל הצרוחאים צרא על לד סהטב' המיועדת להם. דעחס. לציונס. וקומחס. ולאו ה"י ידוע הס"י. אשר הוא לטובת מעין האנוסי. שיעיגו זה צסכל ג"כ (היינו סחך ילדקו ציחד. הידיעה ובחיר"ה) צודאי ה"י משכילס גם צזה. אלא ע"כ סידוע טובת כל צבראיו. ידע שיוחר טובה הוא שיאמנו סדברים עפ"י אמונת סחור'. ולא עפ"י מחקר סכל האנוסי. ע"כ כוננת דצני סחקד לדעתי :

והנה

עפ"י סדברים האלה. אכחנו צעניינו. סקרצנו אל הסכל. כמה עניינים. להתזונן צסכל מה ה"י הטובה, שלא נשכיל צמחקר האנוסי איכות ידיעה וצחירה. רק כלאינס עפ"י אמונת סחור'. ואומר לך צכאן אחת מהגה :

הנה

אמר סנציא. ראיתי את י"י וכו' וכל צבא השמים וכו' מימינו ומשמאלו. ודרסו ח"ל. וכי יס יעין וסמאל לפכיו. אלא אילו מייניינים לזכות ולאו משמאילים לחוצה. והגה נעס' סדצר עפ"י המשפט. כי מלך צמשפט יעמיד ארץ. ע"כ אומר כ"א סנצרתו עפ"י המשפט וילא סדין עפ"י המשפט. והגה הגם כי חנון ורחום הוא וספן חסד. עכ"ז מלך צמשפט יעמיד ארץ. ואין מקום לעשות סלא כמשפט :

והנה

משפט הוא עפ"י סכל. כענין המשפט צצ"ד של מעס סופטים לסעניס עפ"י הסכל. ואין מנחנין דדין עס עסק

וַיִּשְׁמַע זכאן אמונת ידיעה וזמירה עפ"י החזרה :
 וישיב עמו וישיב עמו וישיב עמו וישיב עמו וישיב עמו
 לנו מאוד להגדה זו. והוא יסודי
 החזרה ומעילא כיון שגבלה לנו ח זה .
 הנה העון הזה גרם לנו כל הגליות. וכלו
 כל הקליין. ואין הדבר חלוי אלא בתשובה.
 הנה לבא השמים עומדים להימין ולהשמאיל
 ואנחנו בשאון העלכיות הללנו וא"ח לנו
 לעשות חטובה כשורה :

והנה מלך צושפט יעמיד ארץ וכ"ל.
 הנה במקום שהוא שגרם לנו
 כל הגליות. הנה עס מצוהר צורה אמונה
 ידיעה וזמירה. ואנחנו מאמינים זה למעלה
 מן השכל וחכמה. אזי משפטינו חרוץ .
 להושיע לנו למעלה מן החכמה מאיין יבא
 עזרי. הן מאל הדברים :

קצת וירדו אלינו . פיתק"י מגיד שא"י
 גבוה מכל הארצות. לורך הגדה
 הזאת זכאן. שה"י להם להשכיל. שזדאי
 הארץ הזאת שייבז למקצלי החזרה. כי
 אורה מחכים כיון שהוא גבוה מכל הארצות
 ע"כ אמר זה להם צמוקר. ע"כ וירדו
 חקר " החכמה היינו שחקרו להשכיל
 בחכמה :

ו ויאמרו טובה הארץ וכו'
 הנה יחושע וכלז הם שאמרו
 עובדה. ופאר המרגלים הולילו דנה. וא"כ
 מה זה שאמר להם זה צמוכחור. הלא יש
 להם להשיצ אחרי רבים להעות. אבל הוא
 שאוכיחם שה"י להם להשכיל ולידע שאותן
 הצ' אנשים. הם העיקר היודעים מעובת
 הארץ. כי הם מן צ' השנעים יהודא
 ואפרים. אשר וחס יהיו החיין משיחין .
 משיח צן דוד ומשיח צן אפרים :

והנה שפרטנו צמקומו שאמר שה"י למשה
 איש אחד איש אחד למטה
 אבותיו חשלמו כל נשיא בדם. אמר צ"פ
 איש אחד. היינו הכוונה על צ' אנשים
 הללו. ואמר כל נשיא צהם היינו אותם
 שיה"י

עשה היולר כל הוא חלקינו כחפץ להלדיק
 עם זו ישראל עם קרונו. אפילו אם
 מחחיצים ח"ו צדין . הנה עיקר העונש
 הוא. להיות הצחירה חפשיה הגם שהידיעה
 אללו יה"ש. עכ"ז הצחירה ציד האדם
 חפשיה לטוב ולמוטב. והנה אינו מושג זה
 צשכל (כי לא העניע הש"י זאת ההשכלה
 צשכל) רק כאמין זה עפ"י החזרה אמונה
 למעלה מן השכל והחכמה. כולא לפ"ז .
 הגם שהש"י הוא מלך העשפט. וח"ו ישראל
 מחחיצים צדין עפ"י המשפט שהוא צשכל
 וחכמה (ומקד הוא למעלה מן השכל) הנה
 אמר הש"י. כיון שכל עיקר החחיצות הוא
 להיות שחטאו ח"ו צחירה. ועל הצחירה
 הזאת הי' ידיעה. רק שאין הידיעה מוכרחה.
 והנה אינם משיגים זה צשכל וחכמה. רק
 באמונה החזרה. למעלה מן השכל וחכמה.
 א"כ מגיע להם עצור זה- החקר הגמור
 שהוא נמעלה מן החכמה :

וזה שפרטנו אשא עיני אל ההרים
 (ואראה) מאיין יבא עזרי (עזרי
 בא מן איין למעלה מן) החכמה כי החכמה
 מאיין תמלא ומעילא היא למעלה מן
 החכמה) :

והנה הרי שלך לפיכך הש"י לא היה
 לשלוח מרגלים והם אמרו
 נשלחה אנשים וחקרו זאת. עד שאמר
 הש"י שיהן מקום לטעות צדצרי המרגלים
 וכלמח מה כל היקורים והגליות עד היים
 ויצכו העם צלילה ההוא צכ"י של חנם
 צכו. ונקצע לדורות (עד ישקיף וירא הש"י
 מן השמים) והנה מה שהגיע לאצותינו
 עונש כזה על שחטאו צחירה ושלחו מרגלים
 ושמעו לצריהם ומאסו צא"י :

והנה חראה למקום ההוא קרח (הש"י
 מצראשית) נחל אשכול. על אודות
 האשכול. אשר כרתו מעס צ"י (הרי היתה
 ידיעתו יח"ש ע"ז מצראשית ע"כ לומר
 שאין הידיעה מוכרחה). הרי לך מפורש

מידו עד חרכון. וישראל לקחוהו מסיחון.
לזה נא הכתוב כמתוך שמזרחיה לא
נחתי לו זירוסה רק את ער. משל"כ מה
שנקה סיחון מידו :

פ' ואתחנן

רה ואתחנני (לחנני לשון ואתחנני
דייקא) אל יי צעה סהוא (מלי
צעה סהוא דייקא) לאמר (מהו סלחמר)
כנר דצרכו צזה כמה עכייכס. וסססח
כינאל. צעיה סהויאל. דייקא כסנחן חרץ
סיחון ועוב לרלוצן וגד ומלי סצנו מכסה.
וכתב מרן סהרז"ל. סהילרכו ססצניס
לסיסאר מחוץ לגבול ח"י.
ראובין על סה"י מחסנה יעקב צחל.
וכן בג"ד כלמר וחקח את זלפה וכו' וסחן
לוחס וכו' ולא כמלכס ציעקצ (הגס דקדושה
יעקב סגנה למעלה ראס. עכ"ז לפי
קדושהו. ס"י ככרלס ח"זה ססרון) ומנש"ה
כולד מחסנה צה דינה סכחעצרה מעסס.
כעלל יוסף כולו קדס חסנה חל"י קדס
וכו'. וסני צניס כולדו להס. ע"כ חל"י
ססצנו כסאר מחוץ לגבול. עיי"ש צדצרי
קדסו :

והנה בעית ההו"א. כסרלס סללו
ססצניס כסלרו מחוץ לגבול.
על סצחולדוהס ס"י קלה מיחוס. הנה אז
בעית ההו"א. ססחיל מעסה לסחפלל.
ססוא יצא לחרץ. דסרי חולדו. סוא
צקדושה עלומה. וצייחוס. וילך ח"ס מציה
לוי ויקח את צה לוי. סוסיבה צלפריון.
ומה"ס סיו מרקדן. כנודע מרז"ל. ח"כ
רלוי סוא מלד סיכנס לחרץ.

ויש לשון ואתחנני סיינו סזכיר מדת
והנו"ן. סצחורה סצעיפ סוא
כנגדו מדת צכין חז. סנן. וסו ללחמר
לדורות. מה מלד מועיל ללרס צכין חז
סלו. סיינו כסכנה צקדושה וצעורה וצייחוס:
ויס

סיחיו סכסיחיס צלחריה סיעיס :
רא אשר הוי אלקיננו נתן לנו.
למרסס מלל. יספרס עפ"י מיס
סרצ סויו"ע. למס צצרכה סחורה לומריס
צרכו את הוי וכו'. וצצרהמ"ז כצרך אלקיננו
ולמר להנה מוזן ומחי"י סדין כוהן סססי"י
סצנרל את צריוחיו יזוס ויפרנסס כיון
ססוא צרלס ע"כ מצרכין צצרהמ"ז. כצרך
אלקיננו סס הדין. עסל"כ כחינה סחורה
לכנלחיו. לגלות להס מעסורין דיל"י. סוא
יק מלד חס"ד וסרמעיס. ע"כ מצרכין
צרכו את הוי. סס ססקר וסרמעיס :
והנה ח"י סקדושה מעסיגלה לחורה.
לויאל דל"י מחכיס. ועוצה ג"כ
לפרנסס למזכות. וזה עוצה סלרץ חסר
הוי"י אלקינני כחן לכו. סנן :

רב ותהינו לעלות ההרה. מערגס
ושריתו"ן למיסק לעורל. כרלס
דעפרס. ותהינו מלסון תהיו. מעילל
לפי"ז. ותהינו. סיינו סמחלסס לסססוה
סדצ. וזה ושריתו"ן. סנן עפ"י דקדוק:
רג רב לכם ס"ב וכו'. ל"א ל"א
סצועה. חס ל"א כלסר וכו'
חס ל"א זלח וכו'. וסו ויקלוף וישב"ע
ללמר. לדורות. צ"פ ל"א סוא סצועה.
וסנה סס חלקיס. סוא סין ל"א. כמ"ש
חמיע ה"ן ל"א ידוע להוי לך מלכל וכו'
וסנה ה"ן ה"ן סצועה ל"א ל"א סצועה.
וסנה כלסר כסלמה ססצועה ססיחה ל"א
ל"א חמר ססי רצ לכס ס"ב צג"י צ"פ
ל"א עיכ ס"ב חסר כחי. וכצד דצרכו
צענין וס"י עקיב ססמעון. צ"פ ס"ן. צ"פ
ל"א :

רד כי לא אתן וכו' מלחלי וכו'.
כי לצבי לוט נחתי את ער
ירוסס. יס לדקדק. למיה פרע את ע"ד.
סול"ל. כי לצבי לוט נחתי כמ"ס צעמון.
חבל צל לחרץ דסח"ך יסכן. סכחן מלוחז
כל חרצו צירוסה. וסרי סיחון לקח חרץ מלוחז

הוסיף מלעיל"א. י"ל צממים סניח נפתח
משמע צממים סיועיים :

רד ובארץ ושלום בארעא. כל
הפקוק חרנונו סמוח ול"ע רב .

ואין הזמן מקפיק כמה :

רמ אל תוסיף דבר וכו' . מלא ו'
דין. ואידך דמשלי. אל תוסיף

על דבריו. ויש לפרש הטקורת. עפ"י מ"ט
הראשונים שיש שיפור מוגבל לאדם כמה
דיבורים ישי' מדבר כל ימי חייו. מעיל"א
כסירנה האדם דיבורים ללא לורך. יעצו
חיותו (וקימנך ויסי האדם לכפס דיי'
מתרגמינן לרוח ממל"א) כמ"ט נפשי
יצאה בדבריו .

ולפיין חסי' רעיוה המסורה. אל תוסף
דבר. שלא ידבר האדם דברים

נוספים. והטעם אל תוסף על דבריו . כי
לא תוכל לתוסף על דבריו יח'. סייע
כמה שהגביל לך דיבורים שסי' נגזרתו :

רי ואתם הדבקים ביי וכו' מתרגס
ואתון לדדנקתון בדחלתא דיי'

וכו' . הגן מ"ט שלמה יראת יי' לחיים.
הגן הדבר עפ"י מ"ט צוהר נאורא תכלא
שלי ואכיל. וישראל דנוקים נהאורא תכלא .
והם חיים וקיימים לעד זה שתירגס .
קיימין בולבון וכו' :

ריא רא"ה למדתי אתב"ם. תהחיל
לסון יחיד רא"ה. וקיים נרצים.

למדתי אתב"ם. ונראה לרמז. אינו דומה
יחיד הלומד מפי רבו. לרצים הלומדים מפי
רצם שכל מה שהגדל הטיצה של ח"ח .
רואים כל יחיד יוחר ויוחר. ח"ט רא"ה
(אחה היחיד סייעו כ"א מישראל) למדתי
אתב"ם (ברבי"ם) :

ריב ויש לרמז. דהנה האור תראשון .
סי' אדם ריאה זו עוסף העולם

ועד קופו. וכשלפה תקצ"ה מעשיהם של
רשעים. גכזו ללדיקים לעמיד לנא. וסיכן
גכזו נחורה . וכל מה שהאדם עשהסקן
צוחר

רן ויש לרמז עוד. בעית ההר"א.
דייקא . וענין הלאמ"ר . צעה

הסוף. לאחר שכתתי ארץ סיחון ועגו. לנ'
מעוה וחלי המעטה כל פצנו מקבל מלידוק
מיוחד מן סס הככבד שיש לו י"ב לירופים
ותנה צ' מעוה וחלי המעטה. המה לירופי
ב' הויות וחצי הוי' גבי' ס"ה מנין מזוהה:
עמ"ש צמ"א צענין סיחון ועו"ג .
שהיו שומרים אה הכנענים .

סה"י בקליפה. להגדיל. כעין מזוה"ה בקודש
העומדת על הפתח. שלא תכנס הקליפה
אל ציה הקדש. כן קליפה סיחון ועגו .
היו שומרים. לבל תכנס הקדושה אל
הכנענים עיין צמג"ע. סיחון ועו"ג גבי'
יג"ר. להגדיל. מנין המעוה הכתובים אחורי
המזוהה כוון במובסו כוון שסס מקובלים
לשמירה. וכבר נסמכו דבריו מדבר. המדרש.
והטעם אל המסקוף ואל שתי המזוהות
סייעו צזה סיחון ועו"ג :

הנה כשמע מצוהר מדברי מדרשיהם .
אשר סיחון ועגו היו כעין מזוהה

שומרים אה הכנענים לבל תכנס הקדושה
אל ארץ ישראל. וכאשר צאו ישראל. הנה
סילקו מקודם אה המזוהה העומדה. וקצבו
מזוה"ה קדושה סייעו צ' המעוה וחלי המעטה.
צ' הויות וחלי הוי' גבי' מזוה"ה :

עיון צוהר. צענין ההולך לניסכ"כ
להתפלל. יחעטף בציצית. ויניח

תפילין. וילך לניסכ"כ. ויניח ידו על
המזוה"ה. ועליו הכתוב אומר ישראל אשר
צך אחפאר. ותקובל תפילתו .

והנה רמז משה ואתחנן אל יי' צעה
ההוא שקצו מזוה"ה ככ"ל. וגם

בעת [רוח] ללילה ותפילין. צתפילין יש ת"ג
תיצין וצפ' לילה ס"מ תיצין. ס"ה בעת
הרן לך לילה תפילין מחחה. וזהו לאמ"ר.
לדורות שאלו הג' מלוח מקובלים לחפלה:

רן בשמי"ם . מתרגס . בשמי"א
מלעיל"א. יש להחזוק למה

ציוהר צהורה ועזרה . מחוק חלור ופוז
לעינים . ונגלה אלין . ודואה רח"י רוחניות .

כ"ח כפי סגנתו והסגדלותו:

וזה טרחה זכאן . ראה (לסון יחיד)
למדתי לחכס (צרכים) הגס שאכי
מלמד לחכס לרצים . עכ"ז הרח"י השחנה
לכל יחיד כפי הסגדלותו :

ריג וירצה עוד ראה למדתי אתכם
הנה אהמו רואים אפילו צדורה
האחרונים בין ההנאים כשהיו עוסקים
צורה . והיו הדברים שמים כנהינחם
צפני . אזי ליטהם אש קצינותיהם . עכ"פ
צדלי . כשלמד משה ענינם תורה .
והנה צדלי רח"ה האש אינו טוה לכל
כפש . כ"ח רואה כפי סגנתו ומדרגתו :

וזה הנחה ג"כ . ראה (לסון יחיד)
למדתי לחכס (הגס שאכי מלמד
לרצים . עכ"ז השחנה הרח"י לכל יחיד) :

ריד כאשר צוני וכי לעשות בן
וכי לכאורה וכי ליעוד החורה
לא נלעזו לעשות רק צא"י .

והנראה לפרש ראה למדתי וכי
כאשר לוני וכי . הנה אכי
מלמד לחכס רק כאשר לוני י"י . לא לקבלת
טום סכר . ואין אכי מלפה עוד לציחה
הארץ . ומיילא אין אכי מלמד החורה . רק
כאשר לוני י"י . הנה מוננו תראן . לעשות
בין צקרב הארץ . אשר אחס צאים
טעה לרשעה . לא יתי' ליעוד חורחכס
צטציל קבלת סכר ואריכה ימים על האדמה
רק לקיים מלוחיו יח"פ :

רטו ושמרתם . זו משנה בן פירש"י .
והיא מרז"ל . זבורך ושמויר
צדיצור אחד . זבורך . צחי' דכורא . חורה
צנכתצ . שמרר צחי' טוק' . חורה צנע"פ
משנה :

ועפ"י פסומו . משנה"ה היא חורה
צנע"פ לריכה שמירה"ה טן
הטכחה . כיון טסוה צנ"פ מנילא חצין

כיון טפירט ושמרת"ס היא משנה חורה
צנע"פ . אחד לח"כ . ועשית"ם . כושמעו .
היינו טלא העטה המלות כפי המוזן עפ"י
פסומו צהורה צנכתצ . רק העטה המלות
כפי המקובל צהורה צנע"פ :

רטז כי הוא חבמתבם וכי . אחד
צנעס . ושמרת"ם ועשית"ם . כי
היא חכמהכס וכי לעיני העמים . הנה
הוא צנותן טעס . למה לן לעינס . טלי
מחויצים אהמו לקיים מלוחיו יח"פ כאשר
לובו ולילו הי' אומר . והיא חכמהכס וכי
הי' לודק . טהס"י מודיענו מעלת החורה .
אצל צלומרו ושמרתם וכי כי הוא חכמהכס
עטמע ושמרתם ועשיתם צפינה העטעס
הזה :

וארמוז לך הנלע"ד . הנה טעמים
הס בחבמ"ה . וכחי' כילס
בחבמ"ה עשית' אצל יקר צנהא . סוף
מעשי"ה במחשב"ה חחילה בראשית .
בחובמתא . ועלה צמחטצה לצרל אח
העולס צכדי להיקרא עלך . מלכות פ"ה
וחורה צנע"פ קרינן . מיילא כיון טהזהיר
כאן . ושמרת"ס זו משנה חורה צנע"פ .
הנה סוף מעטה . צמחטצה חחילה חבמ"ה
אשר צה היא העטעמים . ככ"ל ע"כ אחד .
ושמרתם וכי . ומטעס . כי היא חכמהכס :

רין אשר ישמעון א"ת בל החוקים
וכי א"ת לרצות . הינו מה
טהוא מחרצה מהחוקים מזה נשומע כל
החכמיות . למשל החורה לוחה צחוקים .
איקור כלי זרעים וכלי הכיס הנה יש
צקבלת חורה צנע"פ . כמה ייקח כל זרע .
צכדי לידע כמה להרחיק :

והנה כמה יצלו האומות זמניהם לידע
החכמה הזאה ולא יכלו לצל עד
סכונחה . ואלל ישראל . הוא רצר העפל
ועחרצה אלל המלות . וכן ממלא בחבמת
השיר . והתבונה . והמשקל . הכל כטמע
מן החורה . כדצר העפל . וכן חבמת
המדירה

המידדה: והחשבון והתשבורת. לא כפל דבר מן שום חכמי צעולם. אשר אינה נעשלת אל חוקי המורי:

וְיָשׁוּב כי הוא וכו'. וזיכחכס. לעיני העמים. אשר ישמעון אית כל החוקים. היינו דברים הנעפלים אל החוקים.

ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי וכו' רק מיעוט הוא. ר"ל יאמרו הגוים. הואר חכם ונבון הוא דבר מועט אלל הגוי הגדול

הזה כיון שאמרו הואים אשר כל החכמות המה אלל המורי רק כהדין ברעחא הדין: **והנה** המלל כמה יגיעות יגעו א"ע

האומות לכמה הנחש מוליד. והנה שאלו לר"י זן חכניא. והרא' את הדבר נדמו בחורה:

רוח אשר לו אלקים קרובים אליו וכו' בכל קראו וכו'. אמר קרובים. לשון רבים עיין בח"ז. אית

דאיתקריאו בני"ם. היינו אשר כשענין מאלילות או עזריא. הנה אלו דאיתקריאו בני"ם. העוסקים בקבלה הם קרובים

לבערי אליו יח"ס. ואית דאיתקריאו אפרוחים אשר נשמתם מלירה. אלו בעלי עשנה. אית דאיתקריאו ביצי"ם. אשר

נשמותיהן מנעמי אלו בעלי עקרא. יה"י א"ך שיהי. כולם המה אחחים בקדש וקרובים המה:

נמצא זה שאמר אשר לו אלקים קרובים יהיו. הגם שאין הקרבות דומה זה לזה. עכ"ז כולם המה

נקרבות (ח"ס בכל קראו אליו) וכענין גזירגס המחרגס לקבל ללוהי צעידן עקתי' הוא כענין שדרשו. לא יהי זך

עקר וכו' שלא תהי הפילתך עקורה. ובבהמתך. אפילו בהמיי שלך. היינו הרועי בהמות אללך. כולם הש"י קרוב אליהם

אחויס בקדש: **והנה** קראנו חסר " וכן יענו צ"ס קראנו. חסר " המורי

על החכמי. אפילו אינו מקובל בחכמי. שחקר לו החכמי אעפ"י מקובל הפילמו כי קרו"צ י"י וכו' :

רו"ט רק השמר לך. ר"ק מיעוט הוא. ונרא' השמר לך. היינו והירזית שלא יצא לידי חטא. ולפעמים סחירות

סחירות היא עתהצ"ח הילר. וכאשר כחז בחו"ס. אמר החכם מן הסחירות שלא חרז' להזהר. ח"ס רק השמר לך צויעוט :

רב הקהל לי וכו' ואשמיעם את דברי נשמה עתן חור' עשאים קה"ל כי יש לאדם נפש רוח נשמי וכו"א

שיעור קומת אדם. רע"ח אברים וחכ"ס. וע"כ לריבין לקיים סמלות. במחשבי"ה (מוח עשכן הכסוי) דיבור (מן הלז

והריא'. מוסכן הרוח) מעשי"ה (מן הכזד אשר שס עשכן סנפס): והנה כ"א שיעור קומת אדם מ"ה. ג"פ מ"ה אדם צגי

קס"ל. ח"ס הקהל לי וכו' ואשמיעם וכו': **רבא** כל צבא השמים וכו' אשר חלקו וכו'. מחרגס דומיין. חלק

הוא דבר המוחן. כשנפריסין סחלק מן הב"ל הוא צכדי שיהי' מוחן לפניו לאיזה הלערכות:

ולפיין פשטו הכתוב הוא. לפדות עם היות שלבא השמים. עשפיעים. כל העניינים ההי"ס צעוה"ז וכל הצנעיות

הנעמי' צעוה"ז סכל נשפע מהס. עכ"ז ישראל לעמלי' מן לבא השמים. והמה יכולים לשרד מערכות השמים. וככזי השמים

וכסיליהם. והתהגת המלות ולבא השמים המנהיגים צנענס כפי שהינן אחס הש"י והנציע צס מנראשית. הוא רק לכל העמים.

אזלוואחכס לק"ח י"י. ווליא אחכס מכור הצרול ממלרים לעמלי' מן המנע עיי' שידוד סעערכי'. לסיות לו לעס חלס הדין :

פי עקב

רכב והי' עקב תשמעון וכו'. יש לפרש

לפרש מה כתיב לעיל מיני' ושמרת את המצוה וכו' אשר אנכי מצוך וכו'. ר"ל איך מחוייב לחסוד ולהחזוק. מה הם טעמי המלות. ומה איכפה לקו"ם לשוחט מן העורף או שוחט מן הזואר. דאיפק הלכותא בתלמודא דידן אין טעם למלות. (הנה אין לומר שאין טעם כלל. דלמה יעמיס הש"י על ענדיו. דבר שאין צו לורך. הלא כלטוינו צחורה. לא חרדה צו בפר"ך ופירשו צו (עין צרש"י) בפר"ך. מלאכי שלא לורך וכו' אל תאמר לו החס לי את הכוס הזה והוא אינו לריך עדור חחה הגפן וכו' ע"ס :

והנה הש"י שומר חורתו. וכי ס"ד שילוונו דבר שאין צו לורך : **אבל** הכוחי אין טעם למלות. היינו שאי"ל לשכל האכזשי להשיג הכליה טעמיהן. כי הם שכל חלקי. ואיך יהי' מצוה לשכל האכזשי. להקיף שכל חלקי. ע"כ הגם שמולה עלינו לחקור טעמי המלות צפרד"ם כ"א כפי אשר חנכו הש"י צבי"י. עכ"ז חלילה לנו לחפוק המלו' צטעס. כי אם נעשה כזאת. י"ס חקם לבא לידי מכסול. הלא תראי' מה שאירע לנלך החכס צאומרו. כיון שיש צמלו' טעם ולא יקוד לצו. חני חרבה ולא חקור) ע"כ מחוייבין אכחו לעשות מלותיו קחם כאשר לכו י"י חלקינו. ולא כרבה לחקור. למה עשה הש"י ככה. הלא חרחה הנלך הראשון החחיל לחקור. אם אדם חטא צהמה מה חטאה. חזו מה עלחה צ"י :

וזהו ושמרת את המלות וכו' אשר אנכ"י מצוך. ואחי יודע טוב טעמיהן. נאחה העשה. על אשר חכני מלך וסנך לזה הצטחה הש"י וה"י עק"ב ה"ו צקוף יועי"א. בעקבוית משיחא תשמעוין (היינו חנינו ותחזוקנו) את המשפטים חלה. וכצן טעמי המלות. לחין מעשר וחין חקר. עפי"ן דלוריי' .

כמי"ס לרשצ"י. צהאי חיבורא דילך יפקון מן גלותא. וכמה פעמים נחצאר הדבר צזהר אשר יחגלו הסודות צעקבות משיחא. הלא חרלי' החכמות הסע"א. על ציטול רזין דלורייחא. חבל יוסז צטעמיס ישחק וכו' אז ידבר אלימו צהפו וצחרונו :

רבג וה"י עק"ב וכו' מהרגמינן. ויהי חל"ף כרלי' דמפרש. דע"י העקצ חאדם נחלך ממקוס למקוס שחולך ע"י העק"צ ממקוס למקוס ע"כ יחואר לדבר חילופין לשון עק"צ :

רבד ושמר יי אלקיך וכו' ישמור"ך לך הצטחחו. עיין צטער אורי'. על פסקוק מה רצ טונך אשר צפנ"ת ליריחך הטוב היורד מן גצהי מרומים. כשמגיע השפע למדה הצפון. מדה הגבורי'. וסס דנין אם ראוי' השפע לירד למע'. וזחם אי"י ראוי' אזי מעכצין אות'. ויש סס גמי חולרות צרכות וישועות. וסס הם שמורים עד צא זמן שיהיו החחחוכים כלים מוכשרים לקבל עי"ש. חה מה רצ טונך אשר צפנ"ת וכו' צמדה הצפון :

והנה כציכול הש"י"ח הוא שומר הצטחחו. לצל יחסר. והנה חמר לעיל. ושמרת את המלו' וכו' אשר חכני מלך וכו'. והנה כל דבר לריך שמירי לפי חסיצותו. וכיון שהמלות הם דבר אשר הש"י מלה אותם. הנה צודאי לא יוכל חאדם ללחח י"ח שמירחם. הנה הצטיח הש"י צחורח וטער י"י חלקיך לך וכו' אי"כ כציכול חוה שמירי צצטלים. ופטור השוער :

רבה ואהבך וברכך וכו'. חמרזיל טונה קללה שקילל אחי' השלוני חת ישראל מן הצרכי' שצירכן צלעם. וחמרו עוד כל הצרכות שצירכן צלעם כולם חזרו וכו'. מפני שלא צירכן מלחצ'. רק צהכרת. והנה הצטיח הש"י ואהב"ך וברכ"ך :

רבו שגר אלפיך. מהרגמינן. בקריי תור"ך. חפסר לומר מפרש שג"ר. לשון

הצרכי. שאז תבא הצרכי העליונה. וסביר
העובד וחוסף כח נכשמת האדם. וילך
בכה האכילי הסיח לתור' ולעצוד'. והרע.
היא הנדחה מן הגוף :

וזה טעמרכין. בלאת האדם מן ציה
הכבוד. אשר ילך את האדם
בהכמ"ה. דכתיב כולם בחכמ"ה עשית.
ואמרו בזה כולם בעתקצ' איחצרינו. וזה
יש לפרש אשר ילך את האדם בחכמ"ה.
היינו ילך אותו עי"ה צו חכמ"ה. ועי"ז
יכול לצר המוב. ולדחות הרע. ויוכעס
לך לפי"ז עייכות הצרכי אחר עשיית לרכי
החצוק דצבר :

רכח וכדקדק עוד שגר אלפיך. הנה
פירושו לפירש"י מה שהצחמה
משלחה מומיעה. למה אמר הכחצו בלשון
כזה. ולא אמר ולדי אלפיך. או פרי אלפיך.
כמ"ס פרי בטבך:

ויל דמרות כאן מ"ס ח"ל בפסוק.
טור או כטז וכו' כי ויל"ד. טור
בן יומו קרוי טור. ר"ל מדכתיב טור וכו'
כי יולד הנה חכך ציום הוולדו קרוי טור.
הכוני' לדעתי :

דהנה האדם. שלימותו נכרה ציום
הוולדו. בכה נפש המטכלה
המדצרת. וע"י בחירתו יוליא האדם בעלמו
מן הכח אל הפועל בהמשך זמן גידולו כל
ימי היותו על האדמ'. משא"כ בהע'. לפי
מה שהיא בהמ"ה ויש לה נפש החיונית.
הנה זה חכך כולד עמה. ואין לה בחירה
להוסף על שלימותה. בחוספת גידולה.
ע"כ בחולדות האדם. אשר פרי בטבך.
כי האדם צעה הוולדו. הוא כמו פרי :
המחיל בקטנות המציה. ואינו ראוי לאכילי.
עד שיטסק בגידול. משא"כ צעה. אשר
שגיר אלפיך. שהצחמ' משלחת
ממיע"ה. חכך ציום הוולד טולד. כי לא
יטסק שלימות בגידול. וטור בן יומו קרוי
טור :

לסון ריצ"ה. כמו שג"ר היונה. שפירושו
מריצ"ת היונה. והנה הטור כשהוא צימי
בחרושו. טעדיין לא נחלט כמו בעצוד'.
הוא מוסכן מאוד להזיק במרוכחו. והוא
ראש לצחמ' חיקין שויר לרגליו. והוא
קקרא אז בן צקר. ונקרא בלטיק אלף.
ראשית כמו. והנה אז לריך הטור :

והנה הצניח הש"י. ונדך פרי וכו'
שג"ר אלפיך. מריכת השוורים
בראשית כחן צימי בחרוה. שאז הוא מוסכן.
יש תורח צדיקולא. סק לאיגרא וכו'.
הנה כיון שהצרכי התי' טורה צכל. לא
הבא חיו טוס נזק וקללה. והעד הנאמן
על זה ר' חנינא בן דוסא. דהו עמי מייחי
דוצי צקרכיישו. ולא הזיקו לטוס בן אדם.
וזה שתייגס בקרי תור"ך. ר"ל צעה
שהטור קרוי בקיר ר"ל :

רכז ורש"י ז"ל פירש. שגר אלפיך.
ולדי צקך. מה שהצחמ' משגרת
מומיעי ע"כ. הנה יש להחצוק לפי"ז למה
אמר' הטורי. שגר שהוא לטון תרגו"ם :

ויל תרגום הוא מלכית ללטיק. צקוד
קליפה כוגה. וידוע אשר נפשות
הצחמות המוחרות באכילי הם מן סוד
קליפה כוג'. אשר לריכ' להצבר. כי היא
צקוד עה"ד מוי"ב ור"ע. ע"כ היא ניתנה
לאכילי בכדי שהצבר כידוע ליודעים.
בעסק הברכו"ת טענדך האדם על אכילתו
צכדי לצר. כי כאשר יצרך האדם על
אכילתו צכוני. הנה הצרכי העליוני טורה
על המאכל. ונצבר נח"ק הן הדצר :
ולפי"ז צין והחצוק עליה חכמה
הטור'. אומרו ונדך פרי וכו'
שגיר אלפיך אשר בלשון תרגום. להורות
על הדצר הנעלם הזה. להיחז נפשות
הצחמות בלוח מן קליפה כוגה. אשר הוא
צקוד התרגום. והיא לריכה להצבר ע"י

והנה צפרשה תצא. אשר פרי צטק
סגר אלפיך יחצור אי"ם צמקומו
הכלעיד :

רבמ והנה כדקדק עוד. למה אשר
לסון אלפי"ך. ולא אשר בקרי"ך
שהוא לסון הכחוד צכ"ע :

וי"ך שרמ עשארז"ל. שהצרכי שלמעלי
אינה פחותה מאלף. (שהצרכה
צאה כזיכול מן החכמה. והאלפך הכמה.
ומספר אלף הוא לאין עשער בהחזרת
אלף * לאלף כמלא הוא צרכה מצלי
* סוף. * והדע הצרכי שצריך יחוק
ליעקצ י"ם זה קרא אותיות ענין אלף.
זה שרשבו ויתן לך וכו' יתן ויחזור ויתן.
בהחזרת האלף לאלף: עתהיל סוב כתיב
עמדם. * והוא * מצלי עשער) ע"כ אשר
וברי"ך וכו' סגר אלפי"ך. היינו להורות
הצרכי העליוני שהיא עספר אלף וכ"ל :

רל וירמז עוד צאמרו אלפי"ך.
לסון ליעוד. להורות שצריך לזה
ליעוד תורי. ליסכות עשער המי. כעשארז"ל
עס הארץ חסור לאכול צטר. והנה הוא
מרמזי החורה :

רלא ועשתרות צאנך. עתהננין.
ועדרי עני"ך. כלה לפרש.
הנה עשתרות לסון חזק. והנה הלון
כל אחד לצדו הנה חלטים, וחזקס היא
כשהם ציחד עדי"ם, ואמרו"ל למה כעסלו
יסראל ללון, עדרך הלון, צצוא עליהם
מי עורפה עתהצרים יחד. כך ישראל
כשהם צאחדות. אין השוכה יכול לשלוע
עליהם. עשאי"כ צהיפך חלילה, שה עזורה
יסראל, עמילל לפי"ו יפורשו דצרי העתרגס
שפי" על ועשתרות ללך (חזקס של
הלון היינו) עדי ענך והנן:

רלב עוד אי עזר. ואהבך וברכך
והרבך. יש להחזוק, הרי וברכ"ך.
הוא צרכה האדם שיהצנך צריצו הן צצכים
הן צצכסיס, אי"כ עהו הנכלה אח"כ

והרבך. ועוד צאמרו והרבך היינו ג"כ
שיצנך צריצו הצכים והככסיס, ומשו
הנכלה אח"כ אומרו צפרעות, וברך פרי
במנך וכו' :

והנראה לפרש צהקדמה, הכי חניק.
(צדרשה קן לפור) צילים
עארי עקרא, אפרוחים, מארי עשנה,
צכים מארי קצלה, ועלייהו אחמר, והאם
רצלה על האפרוחים או על הצילים, שלח
השלח עיכיהו, אזל על מארי קצלה אחמר
לא חקח האם על הצכים וכו' כד אשר
עילין אלין הא קצא חידעון לגזי, ואמר והא
כתיב והא הצכים חקח לך ח"ל קצא.
כל אתי"ן לרצוי וכו' לרצות אפרוחים.
אזל לא אשר הצכים חקח לך עיי"ש,
ועיין צככא תלך הכוונה והא הצכים (רל"ל
הדצר שנתרצה ע"י הריצוי, אית הצכים.
היינו אפרוחים) חקח לך (עשאי"כ הצכים
עלמן) ע"כ :

דרי לפנך ככח דרשיק, כי האי
בוכל, דהיינו כוונה המכוון רק
אל הריצוי היינו העפל ולא על העיקר :

ומעתה אפרש לך הפסוק. יזו י"י
אתך אי"ה הצרכי צלסויך
וכו' וצרכך צלרן וכו' דקשה כיון דאמר
יזו י"י אתך את הצרכה וכו' מה. סוב
אומרו, וצרכך צלרן וכי הצרכי המצוארה
צרישא אינה צלרן :

והנראה לפיש, דעיקר הצרכה,
הנחזרות ע"י מעשי המלוח
היא כשארית לעולם שכולו עוז, וצמות"ו
יתן הסיי הפירות העתרצים ונעפלים אל
הצרכי. ח"ש יזו י"י אתך אית הצרכה,
היינו מה שילעך לך לגדולה וטובות עות"ו
היינו אתי"ך. צהיותך צנוף, יתן לך ססי
את הצרכה, היינו ריצוי הצרכה, היינו
הפירות, וצרכ"ך, עיקר הצרכי"ם, צלרן
אשר י"י וכו' נתן לך לעמיד כי יפה עשה
את

אחת של קורה רוח צעוה"ז מכל חיי העוה"ז:

רלפ"ז יש לפרש גם ככאן ואהב"ך וזרכך (רל"ל הס"י יאחז אחד וברב"ך ומחמה אהצחו אחד. לא יתן לך שימוש עיקר הצרכות צעוה"ז כי הפקד גדול הוא והא רח"י ומטלס לסוכאו אל פכיו וכוי צעוה"ז. אבל לאוהצויו לא יתן עיקר הצרכות צעוה"ז, אבל מה העשה צעוה"ז. אמר) והר ב"ך (יעשה לך ריבוי אמת הצרכה. ועי"ז). וזרך פרי צעוך ופרי וכוי על האדומה אשר נשנע לאבותיך. לתת לך. היינו צעוה"ז זה יס"י הכל מריבוי הצרכה :

רלג זרוך חס"י מכל העומים. כענין שעה מהן חורה. שכל אחד מן העומים. יהיב כצנז"י לישראל מן דיל"י. זכדי סיה"י להם לורך הדבר צעוה"ז. כענין ישמעאל ועשו. שכל אחד נחשו מחלקם. וכן שאר כל האומות כנצואר צוזה :

רלד וירצה עוד ברוך תהי' מכל העמים. אפילו חס"י זדרכך למוקמר זין כל העומים. ולא חס"י לשעה זח"י. אפילו מעס חס"י זרוך כי הצרכות ירדפו לוחך זכל מוקס ששה"י :

רלה ברוך תהי' וכוי לא יהי' בך עקר וכוי. קמייכות הדברים. כראה לפרש. עפ"י מטארז"ל. מפני מה היחה רבקה עקרה. עד אשר התפללו כדי שלא יאמרו לבן (ובני זיתו) זרכתינו עשהה פירות (היינו מה דכתיב ויצרכו את רבקה וכוי אחתינו את היי וכוי) לפיכך היחה עקרה עד שסתפללו :

ולכ"ז יאור ככאן. זרוך חס"י מכל העומים (ואעפ"כ) לא הי' זך עקר וכוי. ואין רשע שיחפארו האומות זרכתינו עשהה פירות. כיון שצרכה הוא מן כל העומים. כשיחפאר ארום. יאמרו הלא גם ישמעאל זרכס וכיולא :

ולדברי העדרם שזפרס. לא הי' זך עקר. שלא חס"י חפילהך עקורות. הנה יש לפרש כך. זרוך חס"י מכל העומים. וכיון שיצרכו לוחך העומים. הנה יש לחוש שיחפארו שזרכתם עשהה פירות הנה לא הי' ב"ך עקר. היינו חפילהך (הנאמרה זכ"ז לחיון) לא חס"י עקורה. רק תכף זסתפללך ישמע חפילהך :

רלז ונתנם בכל שנאיך. עיין רס"י זחקסי. אויב מן האומות. שונא מן הפושעים (המניס והמוקרים) שזישראל : **רלז** ואכלת את כל העמים. מחרגמינן. ותגמ"ר. הנה זדח"י ח"א לפרש חכילה מומס. אבל הוא כענין חכילה שזזכרין כיש"ק. והמותר הולך לאצדון ולחפרות. כ"ה כשזזכרין מן האומות כיש"ק אשר זחוכס אזי מחצטלים. ויה"י גמר שלהם :

רלח לא תחום וכוי ולא תעבד וכוי כי מוק"ש הוי"א ל"ך. מחרגמינן. חרי לתקלא יהי' לך. לכאורא הנה זמקרא אמר לשון הווה. וזחרגום מחרגס לשון עתיד :

והנראה דהנה קשה. לומר זכחוז ולא חעזד את אלהיחס. זנחתינה טעם. כי מוקס הוא לך. וכי לריבין לזה נחית טעם. היחכן להעיר עזדומו יח"ס. עעזודה וכוי. הלא כופר זעיקר יקרא לאיש העושה זאת. וגם לומר הטעם כי מוקס וכוי אינו מוזן. שטעעס אדרבא מקטין הדבר. שזכאה קחס שיבא לך מה חיה תקלה ומכסול. אבל גוף העעשה. של עזודה חלקים אחרים אין אשמה כ"כ. רק שימשוך מה תקלה ומכסול. והוא דבר מחמ"י :

ועוד יקשה מעיקרא אמר ולא תחום עיכך וכוי היינו שלא להחיות האומות ואח"כ הזסיר שלא לעזר את אלהיחס. היאומן. אחרי אשר יאצדו ויסרגו את

מוסלמה חכמה חלקית צראשית. צחוכמותא.
 והנה צמלרים היו כל החכמות. וכע"ס
 ואצדה חכמ"ה מלרים. והנה ספיי הוליחנו
 מן כל החכמות החקרים הללו. ונהן לנו
 את הורמו הוא חכמה מוסלמה. ע"כ לרמוז
 זה הולאך חקר י' העורה על חכמה רז"ל
 ספיי הוליחנו מן החכמות החקרים. ע"ס
 צהס חקרומו :

רמב כי י"י אלקך וכי גדויל וגו"א
 רז"ל לא תירא פן יתגזר מדה סדן
 שנקרא גבו"ר. כי י"י אלקך לא יתחב
 עמד רק צמדה. גדויל (חסד) וגו"א
 (רחמים) חזל לא צמדה הגבויר גבו"רה :

רמג ונש"ל. עתרגס. ויתר"ך. היינו
 ויגריש ועל ונש"ל הצרול. עתרגס
 וישתל"ף וצפסוק. זחיס וכי כי יש"ל
 זיסק. עתרגס. יתרון זיסק. וצפסוק ש"ל
 כעליך. עתרגס. שר"י סיקך .

ואפשר לומר טורס ש"ל היא פרידת
 סדצר מנקוס חיבורו. והנה
 הנתרגי חירגס צכ"ע לפי עמינו. בותים. הנה
 פרידתן מנקוס חיבורס צאילן סהס מוקסרים
 צו. וכסכופלים ונפרדים מנקוס קיסורים
 נקרא היתר. טעמיר הקסר. ע"כ חירגס
 כי ישל זיסק. יתרון זיסק. ובברזל סאינו
 מנקוס צחולדה צהציה יד. רק סנקצע צו.
 וכסכפד. מיקרי סליפיה ע"כ חירגס על
 ונשל סצרול. וישתל"ף. ובגעל סאינו
 מנקוסר כלל צקציעות צרגל רק הוא עלוצס
 צרגל. ועסוי לחלון צכל פעס. עתרגס
 שר"י סיקך .

והנה כאן לפי הענין. ונש"ל את
 הגוים אין כאן מנקוס לומר
 הספרדות סדצר מנקוס חיבורו. חזל הוא
 סיגנסס מן סארץ סהיו מחוצרים צה
 צחולדוחס ע"כ עפרס ויתר"ך. ולפי"ז
 יתכן לומר. ונש"ל. ולא ויגריש להורות
 על סאמור היינו לותן הגוים סהיו מחוצרים
 צה

את הגוים יעצרו אח"כ ח"ו את אלהיהם
 אשר לא סלילו את עמוס ציותר ים לחוס
 קודס סיהרגו את הגוים :

ע"כ פירס הנתרגס. דהטעס כי מוקס
 וכי. הוא צמותן טעס על רישא
 דקרא. לא חחוס עיך וכי (ולא עמילא)
 ולא העצוד וכי חה ססייס. כי מוקס וכי
 והוא צמותן טעס. למה חכי מחיידך. על
 ולא חחוס וכי סלא לסחיות כל כסעיה .
 סיסכן סלא ספיי רחוס וחנן. לזה אער
 ספיי. חכי יודע. כי מוקס הוא לך. חס
 חכיה לוחס צחייס צארלך. חנא ח"ו לידי
 מוקס והקלה לעצוד את וכי ואין סצרייה
 צידך לומר חכי חכיה לוחס ולא לעצוד
 וכי. טוק ח"ו עה עלסה צמלך סחכס .
 סאער חכי חרצה ולא חקור. ע"כ עתרגס
 הנתרגס. חרי להקלא יהוין לך. סנן
 סדצר :

רלז זכר וכי את אשר עשה וכי
 לפרעה ולכל מלרים וכי. זכ"ר.
 דין לחוד חקר ו' צאורייתא. חפסר לרנח
 דאין יולאין צזכירה יליחא מלרים. צסרהור.
 רק צפה. והנה לוח ו' רנח להרהור. כורס
 צפי ילירה העליך לוח ו' צסרהור וכי .
 ע"כ זכ"ר חקר לוח ו' סרונו להרהור .
 וכן חזכ"ר חקר ו' . וכן חידך לעען חזכ"ר
 חה יוס לחסך מלע"ל ג"כ חקר ו'. וחייס
 ידוצר עוד צזה צמיח :

רמ הוצא"ך. חקר י'. וכן חידך.
 צפרטה צח כי ציד חזקה
 הוצא"ך וכי. ים לרנח חקר ו' סעורה על
 חכמה. אין חכמה ואין חכונה להחצונן
 צחיס לך ולופן היחה סליחא עמלרים .
 ח"א לסלצ"ס סדצר צחכמה סעצע. והמלות
 כי ר"י סכל לעעלה מן המוסכל. וצסידוד
 סעערכס ע"כ חקר לוח ו' סעורה על
 חכמה :

רמא וי"ל עוד. דהנה כל החכמות
 הנה חקרים. רק חכונת סתורה

זה צמולתה. משליכ גוים עשאר ארלות
סכה"סנו סס :

רמד עד השמדך. דין למד חסר ה' .
יס לומר השמיד אותם מבלי סילטרך
סום מעשה לזה. ע"כ השמדך חסר ו' מורה
על המעשה כע"ס צפ' ילית. המליך אות
י' צמעסה. ע"כ חסר ה' . רל"ל השמיד
אותם אפילו בחסרון מעשה :

רמה ב"ל המצויה. פירש"י. בפשומו.
ומ"א חס המחלה צמולה גמור אותה
וכי עיי"ס. ויס להצונן דדברי רס"י ז"ל
צמה שאמר. ב"ל המצויה. בפשומו. הרי
זה דבר מצוה לעין כל פשטי"ה הענין .
וכמו שאין לריך לפרש פשטי"ה חיצה .
וידב"ר ויאמ"ר .

אבל הכלע"ד (עפי"ו מ"ס כ"פ דברי
הראשונים וזפרט דברי רס"י
ז"ל. מדוקדק צרו"ק. ע"כ יס רעות צדינו
לדרוש דדבריהם עניינים מוסכלים צחכמה).
הנה כבר כחצתי לך כמה פעמים. צמקוס
סוציא רס"י ז"ל צמחילה הדרס ואח"כ
הפסטי, וצו"א להיפך. מהראוי להח לז
לכל זה :

דהנה ד' חלקים הם צמורה פוד"ס
כידוע. והנה פשי"ט היא צעס"י.
רמ"ז צילרה. דר"ש צצריאה. סוד
צחלילה :

והנה קיי"ל. אימא עילאה. צינה סצונה
עילאה. מקנכה צעולם סצריאה .
דחמן חלק דר"ס (ע"כ צה פירשנו מאמר
רז"ל כסהחכס יוש"ב (צחי' צריאה. עולם
הבס"א) ודור"ש (דרס סהוא צצריאה)
הקצ"ה מכפר לעונותיהם של ישראל (דחין
מקנכה אימא עילאה. סצונה עילאה)) .
ז"א מקן צעולם הילירה. מלכות אימא
החאה סצונה החאה מקנכה צעס"י :

והנה קיי"ל. כל המלות ומעיע סהאדס
עוסה צמודו רסע אזי ח"ו מוסיק
כח וכי. כמ"ס הכחוצ כירו לכס כיר ואל

חזרנו אל סקול"ס. כמ"ס צו"א צחריכות.
וא"כ ח"ו. כאמר סלא יכ"ה אדס הפילין
ולא יחעטף צל"יה וכיול"א עד אסר יחקן
חה אשר עיוות. חלילה לומר כן. אצל סוח
צכל עה ורגע מהכי תשוב"ה לומר סמחתי
עו"תי פסעתי. והא רח"י סמקדס חה סחשה
ע"ע סחי לריך גמור וכעל"א רסע גמור
מקודסה סמא הרכר צחצונה :

והנה זה רק סצונה סחאה עגעה
עד המלכות סחי מקנכה צעס"י:

והנה יס עצירות. דל"א מהכי סצונה
חחאה רק סצונה עילאה .

(כגון סמא סצריה כצו"א צחל"ה חכמ"ס)

נמצא לפי"ו, קודס ב"ל המלות .
לריך האדס להרהר צחצונה.

הן סצונה סחאה. הן סצונה עילאה. צכדי
סלא יס"י נקרא רסע :

וזה סרנה רס"י ב"ל המלות. בפשומו
צחיצה ב"ל. רוח בפשומו פשי"ט

צעס"י. דחמן מקנכה אימא סחאה. סצונה
סחאה וסיצה ב"ל מרה על אימא סחאה
כענין ו"י צרך חה אצרהס בב"ל. ודרסו
חז"ל. בית ס"י לו לאצרהס אציו ובב"ל
סמה. ואח"כ סיצה רס"י ז"ל דר"ש סהוא
צצריאה. דחמן מקנכה אימא עילאה סצונה
עילאה. צינה. ונרמ ג"כ צחיצה ב"ל .
מספר כ' סצרי צינה :

והנה לא יכולתי להרחיב סדיבור כי
ילאה סקולמס. אצל סקור"א נעים

יסמח ויגל צחאותו פחה שסוח לסצ"ס
כחודו של מחנ. וסס"י יסחס כפחחו של
חולם. כללו של דבר. כל המלות כפסומו.
אפילו כפסומו. מהכי אפילו סצונה סחאה.
להרהר צחצונה. צין וסחצונן :

רמו למען תחידין ורביתים. עפי"ו
מסחר"ל. אזי לה לרצנות וכי .

והנה אמר סחכוב. כל סעלו"ה (כפסומו
וכמד"ס) אסר אכ"י וכי ססמרון לעסוה.
לעסן תחידין ורביתים. סיינו ססוי רצ"ס
להיקרא

להיקרא נצטס ר"ב ואעפ"כ תאריכו ימים.
כי התקוצה והמלטה מאריכין ימיו של אדם:

רמז ואטר עוד ורביתם ונחלם וירשם
לח הארץ. כי כל רצ מצבל ורני

נארץ ישראל והיא ערמזי תורה :

רמח התשטר מצותיו וכו'. מצותיו

כתיב מצותיו קרי. התורה כתיבה

נכל"ל ופרט. כלל התורה מה ששמענו עפי

הקציה מלטה חכ"י. לא יהי לך. והנה כל

פרעי המלטה נרצוים כלולים בזה הכלל.

ח"ש הששטר מצותיו. מלטה לחה ששמענו

עפי הס"י. חידך פירושא הוא זיל געור

נע"פ חידך כל המלטה כלולים בזה. ע"כ

הקרי שהיא נע"פ קרינן מצותיו:

רמט וירצה עוד. דהנה נכל מלטה נחורה

שנכתב. נחשעפ"ס כמה ענפי מלטה

נחורה שנע"פ ע"כ אמר מצותיו. נחורה

שנכתב לטון יחיד. מצותיו נחורה שנע"פ

לסון רצ"ס :

רן ויאכלך לח המן. ויאכלך חקר

" יס לומר דהנה המאכל אשר

האדם אוכל. הוא לברר את העוז מן וכו'

והנה נמן לח ה"י ציור. ע"כ לא ה"י צו

פסולה וה"י לחם אצירים הנבלע נאיצרים :

והנה הציור הוא מצחי' חכמה. כולם

נחכמה עסיה. כולם נחשקנה

איהצרינו. הנן. והחכמה נרענח נלוח יו"ד.

וכיון שאכילה המן ה"י מנלי ציור ע"י

החכמה. ע"כ ויאכלך לח המן חקר י' .

והנן :

רנא ורגלך לא בצק"ה. נחרגס ומסאך

לא יחפ"ו. נראה דמפרט. כהנלק

הזה קודם שנאפה אין לו קרום מלמעלה

ומלמטה כמעטל והוא יחף. וזה שפירט

ומסאך לא יחפ"ו :

רנב ארץ נחלי מ"ם. קמן נזקק קמן.

חנות כענין נחל השמים. ויש מים מגדל
חכמים. וכיולא :

והנה נחלי' הכחלי מ"ם הם הנורמים

ומגדלים חמוכה. למעלה מן

החכמה. והוא נקודה קנן. נקודה נחמר :

רנג ארץ זית שמן ודבש. נחרגס.

ארעא דויתהא עבדין משחא

והיא עבדא דבש. היינו החמרים היו

זנין על הארץ, וה"י על הארץ נחלי דבש

ונראה כאלו הארץ מוליאה דבש. וחי"ה

ינאר :

רנד ארץ אשר לא במסבנות תאכל

בה לחם לא תחסר כל בה .

ארץ אשר אבניה ברזל וכו' ואכלת

ושבעת וברכת וכו'. ונחרגוס יונתן

ארעא די חבימהא גזרין גזרין בירין

די כפרזלא ותלמידהא שאלין שאילין

מסימן בנחשא. וכן נחלמודא דידן .

ארץ אשר חנני' וכו'. אל חקרי אבני'

אלה בוני'. ולרדך להצין למה הולאו המקרא

מידי פסועו :

ונראה דהוקסא לרז"ל. למה הפסיק

הכתוב צין אכילה לנרחה

נענין אחר. ע"כ דרשו על החורה דסייכה

לסעודה אחר אכילה קודם לנרחה. כי

כל שלחן שלא אמרו עליו ד"ת וכו'. וזה

יה"י הכל על הסדר. אכילה ליעוד תורה.

נרהע"ז :

מזה יס רח"י שאינס יולחין ננרהע"ז

נלנד (נרעה כמה פוסקים) רק

נחויצ"ס לעקוק נחיה דנר תורה ונראה

נ"כ נחויצ"ן ללמוד נדך קושיא ותיורן

נרצ"ל. ניניס דנרי תורה. סיחויצ' הדנר

שדנרי תורה יל' מניניס .

וזה ענין נהוג אלל הלדיקים סאל

ישאלו לח פיהס נחיה דנרי תורה

והס נע"צ"ס. והנחוכנות הזה הוא כי ע"י

נרהע"ז מורידים השפע כננאר נצה"ק .

והנה החלוצים הם עקצלים מן הרצ .
הם לריכים לצורר מין מחמילה . ואח"כ
מחשורר המיד :

פ' ראה

רנה אלה החוקים המשפטים אשר
תשמרון לעשות בארץ אשר
נתן יי אלקי אבותיך לך לרשתה כל
הימים אשר אתם חיים על האדמה :
הנה המחיל ברבי"ם . תשמרון .
ואח"כ ציחיד אבותיך ליד .

ושוב קיים צרצים . אחס . וגם אוערו לך
לרשתה כל הימים אשר וכי הרי צעוה"ר
רבו סכים וסלכו דורות . וארץ נחכי ציד
רשע . ואנחנו טרודים ועטולגלים . ואיח
לומר דקאי ארישא . היינו השערון כל הימים
וכי דאיכ הוה לי להסעך לרישא :

ונ"ל דנח להסועינו מה דנצוחר צכחצי
הארצי"ל . דכל אדם מחוייב
להסלים לורחו עיי קיום כל התרי"ג מצוות .
ומה יעשו הדורות שנפטרו בגולה . ולא
קיינו מצוות החלויים צארץ והחשובי ע"ז .
דנחם עקיים האדם כל מה שאפשר לו
לקיים . וחיסר אותן המצוות שלא הי צאפשר
לקיים מחמת העדר ארץ הקדוש' , מוצנח
סצומן ציחה עשיחנו יחי צארץ ישראל
ויסלים חוקו :

וי"ש צכאן אלה החוקים וכי אשר
השערון לעשות (לשון רצים . כולכם
מחוייבים לעשות להסלים לורחכם . שיעור
קומה העליוכ' . וסעאל האמר מה יעשו
אותן שלא הי להם צאפשרי לקיים מצוה
החלוייה צארץ מחמת העדר ארץ ישראל
בגולה . לזה אמר) אשר נתן יי אלקי
אציתך לך לרשת' (אמר צלשון יחיד .
מוצנח כל יחיד אשר ירשני צאכרה צאחריה
היעים . ואיעתי יחי זה . אמר) כל הימים
אשר אחס חיים על האדמי (היינו צנח

אשר יחי כל הדורות חיים על האדמי .
ע"כ אמר לשון רצים) :

וע"כ סינה מארץ . לאדמי . כי כנח
חיין אדם חיי על האדמי . היינו
הגוף מעשאיכ לעמיד יחי חי על האדמי
כי הגוף מהאדמי יחי ספירי והצנ :

רנו השמר לך מן תעלה עולותיך
בכל וכי . צדק רוח ללמד רעח
לאדם צכ"ע וצכ"ז . יחפרס עלתיך
מלשון ועולתה חקפן פי" . היינו השועים
עמל ואח :

והנה כתב הארצי"ל כל החורי ומלוח
שאדם עושה צעורו רשע אזי
נותן חי כח אל החילוכים . סהחורי ומלוח
שאדם עושה . עוש' עם כיחות נפשו .
והנה צכוחות נפשו יסכס רשימה סעויות
וכוחות החילוכים לא עלינו . והנה עיי
החורי ומלוח מעלה חותן ומוסקי כח חי
אל החילוכים ועלה היעולה לזה . קודם
כל חורה ומלוח להרחר צחשוב' כאשר
ככתב חללינו צאריכות הדצרים צעועק הדין
להלכי חכ"ע :

וזה ירעח צפסוק סלוח . השעיר ליד
פיין העליה עילתיך . היינו פן
העשה המלוח צעורך רשע . והעלה עיי
עולתיך היינו העול סעטיח (כמע"ל
מלשון ועולת'ה י" תקפן פי" . והעלה
היעולי . בכ"ל מקוים . סאלחה עועד לעשות
חודס ומלוח . אשיך תרא"ה . תראה
להרחר צחשוב' . כי אשר הוא הסונה
עילחס בינח המאשרינו :

פ' תצא

רנו פסוק יו"ד חרנוס חונקלוק .
ותשביי שביהו"ן . לפי מעטענות
הכחוצ . שבי"ן לשון יחיד . והוא חירנס
לשון רצים . כ"ל דכונחמו כדצרי חז"ל .
ושבית שבי"ן מיוסר . אך סאל להורות
דמות

דמותך לך ליקח בשב"י אותו הסג"י
ככזר שב"ה האויב מיד הארמ"ו ואפילו ען
ז' האומות :

רנח וירצה עוד לרמוח שב"ו סג"ו
היינו אפילו ו' האומות האסורים
דהבגנשי עמד ופכה:

רנמ ויונתן הירגס. ותשבי שביתא
מנהגן. אפטר דעתו לפרס צה"פך.
שב"ו סכווכה דוקא פלהס אזל לא מו'
האומות. הגס דחינו חולק בצפטר אעיקר
הדין. אפשר יפת תואר שא"כ. לא תוטר'
מו' האומות. אפילו צה"תסה צין אומות
חכמה :

רס וונתן צפסוק י"א ותתיידעו'
צה. זה תירגס על וחשק'ת צה.
הי"ל כמו צכ"ע. ותיעז צעיכך. או
והמלא חן צעיכך. אומרו והשק"ת הוא
עפ"י מ"ס הארד"ל. דהכה למלמתי לא
היו יולאין רק לדיקים. כי איש הירא
ורך הלצצ מעצירות סג"דו חזר מערכי
המלחמה :

והנה לדיק מהיכן יצא לו זה לחסוק
חיק נכרי', אין זאת כ"א כ"לן
סקדום השי"ך אל הקדושה עמון צמוכה ע"כ
דבריו :

והנה התאוה אל הנוק' היא צחי' נה"י
פלה הזן הדבר. והכה כצמחאו' אל
האשה הנכרי' הלזו על כרמך יש בנה"י פלה
כ"לן השי"ך לנה"י דקדושה. ח"ס וחשק'ת
צה חש"ק היא ר"ת ג' נקודות נה"י היינו
חיר"ק שור"ק קי"צוץ :

והנה אותו האיש הישר הולך. כפשו
מכרה וידעת את הכ"לן צבמך
האשה ומתאוה לה :

וזה שתירגס. ותתיידעון צה. תהיו
עכירים ויודעים צה שסייכת אל
גבול הקודש :

רסא תרגום אונקלוס פסוק י"ב.
ותגלה ית רישה ותרבי ית

מופרהא. הנה ועשת"ה. צ' דעות צס"ס.
והנה הוא מפרט ועשת"ה. ותגר"ל :
והנה הפסוק אפקי' לגידול הפרכים
צלסון עשי'. דהנה מה רתזהירו
חכמי האמת שלא לגדל הפרכים. שהס
עקום יכיקת הקליפות. מותרות סוף
העשי' דקדושה. ע"כ אפקי' צלסון עשי'.
הזן הדבר :

ועפ"י דרך סזה סכה למדנו. מדלותה
התור' לגבל השערות. כדי
לכוולה. הנה למדנו צזה דשער צאשה
ערוה. ועוד אמרו צזהר. יד ורגל ג"כ
ערוה הס. ואמר סס הגס דלא ענוס חכמי
הס"ס עכ"ז יתיר מערוה איכון וכ"ע רצחי
לענין לקרות ק"ס וכיולא. לדעת הזהר
אקור ולפ"ז קשה צאמת למה לא ענו
חז"ל :

ולפי הכ"ל סכה למדנו סגידול הפרכים
הוא כיוול, איכ י"ד ורג"ל.
כשהלפרכים מגודלים לאו ערוה הוא.
אפ"כ כשהלפרכים מקוללים ערוה הוא.
וצאפטר צעבור זה לא ענוהו. דחינו דבר
תמיד"י :

ובזה ילא לנו עוב עעס מכהג ישראל
הורה הוא לגדל האשה הפרכים
צ"עו כידושה. ולקוללס ציום עהרתה
לצעלה. והאריכו צזה המקובלים הראשונים :

רסב ויונתן תירגס. ותיצמי ית
מופרהא. כ"ל פירוסו לסון
צימצום. וכונתו כדעת מי שאמר צגמרא
ועשהה מקון. וכסקוללת הפרכים. הנה
מקמנה ועלמלמה. ולפ"ז מצחר ועשת"ה
עלסון ושס עשי' דדי צתוליהן. פירוסו
עלמלס ודומק הצטר :

רסג י"ג. והסירה חרגוס וונת'ן
ותשני' דודאי אין סכוז' להסיר
צגדי' ותסצ ערומה. רק לסוטה וללצוס
צגדים אסרים :

רסו ותשהי תלת ירחין וכי דתס כעיד
צנני יריח. חדס. ימיים
גיכ חדס (כמד"ח עד חדס ימים) ולאחר
כן גיכ חדס :

רסו די תדע אין היא טיעברא. כל
דסכווכי דהטענס מנולר צפסוק .

דסכווכי היא נוסוס סצחנס , דהנס צכ"ע
לא כאמר רק ביא"ה. וסכווכי צעילה, כענן
יצנס יבא עלי, ובא אלי וסננס . וכלן
כאמר תבא אלי ובעלתה. והוא כפל :

אך הוא דהנס צכ"ע , צכל סציאות עסס
סכחצו מערס כגומר , וסנס משטיעט

סכחצו צכאן סאחר כן יס לך רסוס לצא
עלי צגמר ציאה , סייכו ציאה לסוליד כי
סארכס ג' חדסיס , הוא צעצור חשס גמר
ציאה כדי להצחין וכי אצל ציאה צלא
הולדס היי מסרואי לסחיר גס קודס לכן .
אך נחנס חשס גמר ציאה כאסר סכל
וגיכ א"ח לסחיר נחשס עזירס . אצל
סכחצו משטיעטו העעס וסצן :

רסח י"ד. אונקלוס ותפטרניה .
סרגוס סל ושלחת"ה סייכו צננ
פיטורין כלמד מן וסחצו לס ספר כריסוס
ושלחה מציסו :

רסח לא תתג"ר בה סייכו לסון תג"ר
סמוכר וקונס , וסכווכי לא ססחר
צס ססחי" אללך כמו סחורס למכרס . לא
ידעתי סאיך כופל על לסון סמקרא :

ואפשר לומר לא תתג"ר. מלסון אל
תתג"ר צס (וכן לדרך
הרשסון. סקומר נקי תג"ר על סדרכו
לססגרס סמיד עס צכי ארס צנכייני מריע)
וסורס סמקרא מלסון יתאטריו כל פועלי
און . והאל"ף והעיין מסחלפסיס :

ער שם חלף דעניתה. תחת סוא
לסון חליפיין. לל"ל כמו ססחסיס
ססוא חלף סדצר סעלוי , וסכווכי לסיס
שענית"ה ע"כ חלף זס לא ססעמר צס :

רעא ובינתן. בטר דשמישית עמה.
וסכווכי

רסד שם ותמבלינה ותגיירינה
בביתך. צפסוק לא כאמר רק
וישביה צצ"חך דלפי פסוטו הוא מיוסר.
דודאי ססצ צצ"חו. דהיכן סלך כיון ססוא
רולה ליסאנס :

אבר הכוונס וישב"ה. סורס הוא
יש"ב הוא י"צ לירופי סרי .

ססייכיס לקדוסת ישראל. ע"כ ססכ"י
הקדושי סמקצלת י"ב לירופי סרי נקי אסס
חייל עערס צעלס. חייל מ"ח אסון סל
י"ב לירופי סרי :

והנה הגר כסמקצל עליו ססדורס ככנס
סחח ככפי ססכניס הנס אמר

וישב"ה סככס סחח יש"ב סייכו י"ב לירופי
סרי. ומעילא הוא ע"י סעצילס ככודע
מנסי דור סמדצר סככנסו לצריס ע"י
העצילס :

ואפשר העציליה איכו וצורס צכחצו
וכנסרס צע"פ. דציסרלל

אמר"ל אסריכס ישראל לפני מ"י אסס
מס"ריין. סייכו עסרסס לפני מ"י סייכו
אינא סעלוינס מ"ש"כ גר סחח ככפי
ססכ"י. אינא סססס . מלכוס פס וסורי
סצע"פ קרינן לס ע"כ נמקרי סעצילי
צע"פ. ופעע"י"ח דאורייתא עצין :

רסה שם ותבכי על פעוות וכי
דלפי פסוטו ל"ל לצכוס על אצי
ואנס עוצדי ע"ז. אצל סכווכי על גילולי
ציח אצי. ופעע"י"ח הפסוק הוא לפי"ז
עפ"י מסאר"ל. מפני נס הגריס מעוניס
ציסוריס על סאיחרו לססגייר :

והכוונה רכיון דאנחנו רואים שצאו
לססגייר. סנס כפסס ס"יכס

ענרססיס אל הקדס ע"כ היי לסס סכנס
מעס הוולרס לססגייר. ועל סאיחרו
צצחירס סס מעוניס . וסנס צכאן וצכסס
אח אצי וכי סעל ידס איחרס זאס
לססגייר סצכס עליסס כי מידס סיס' זאס
לס :

וחסקת זה הוא צנזור כ"לוי הקדושה
שים צתוכה. ע"כ ולקח"ת ל"ך לאש"ה
ס"ת זה יגסם לצרר כ"לוי הקדושה אשר
זה:

רעד יח. ברש"י זן ק"רר ומורה
כהרג ע"ש קופו הגיעה תורה
לסוף דעסו וכו'. רז"ס ונקס"ס. למה
כדון צסקילה. הלל רולח מיתחו צסי"ף:
רז"ל דכונת רז"ל זזה דהגיעה תורה
לסוף דעתו היינו מחשבת'ו
להיות פועל רע חמיד. ח"כ הוא כעש פגס
המחשבה. נגד אוח ה"י שצגסם הסכנד:
והנה מיתח סקילה הוא לחקן ולפי"ס
הח אוח ה"י שצגסם הסכנד
כדודע נקדר ד' מיתוח צ"ד. דהלכה
כחכמים. ודי זזה למצין:

ערה (צקפיעל כ"ג פסיק כ"ה תרגום
אונקלוס) ארי תתגר בכרמא
דחברך. סנה צפסוק ב"י תב"א בברם
וכו'. סנה גס חז"ל דרסו דמיירי צפועל.
ומאין הוא סליעוד:

רז"ל עפ"י משארז"ל מפני מה הגרים
מעוכים וכו' על סאיחרו מלסחגייר
ולמדו זה מדכתיב יסלם י"י פעלך וכו'
אשר בא"ת לחקות וכו'. ופירס"י ותוספת
טמיהרת. ח"כ כשעע לטון צ"אח משמע
מסירות:

והנה צכאן מדכתיב כ"י תב"א צכ"ס
וכו' משמע מהירות. וצח"זה
נקום י"ל לריכות מהירות לכרס חזירו
סינו פועל. סיליחה משל"י. וסכניסס וכו'
כמשארז"ל:

רעו לא יוכל בעלה הראשון אשר
שלחה לשוב לקחתה וכו'.
מעולם חנהתי מציח אשר סלח"ה סנה
מיותרים:

וניחא לי כעת. ע"פ מה דקס"א לי
ע"ד סקצח צמספטיס. דלמר
דלעמיד לזמן ססח"י ססחח דליחנס"צה
צמרין

והכוונה אחר הסיועם חקוד למכרה
משח"כ ציעי גילוחה וצכייחה ככ"ל. ופי'
תחת כמו ססחחית סהוח אחר סעליון.
והקירא מפק לה צלסון תח"ת. וגס
אפק"י לחסמיס צלסון עיגוי. כ"י סססמיס
סכרלה למורה לח מיקרי עיגוי. וססמיס
סאינו כרלה נקרא עיגוי. כמו ע"ד אשר
עניה חח אסח רעחו סאינה סייכח לו:
והנה האסח הזוח כיון סאינו ספן
זה ח"כ ח"כ סייכח לו לקדוסי'
ח"כ סססמיס עיגוי הוא. ומסוס סכי
אפק"י צלסון תח"ת. דסנה סססמיס
סכרלה ח"כ הוא עליון משפיע וס"ח ססחוכיח
מקצלת. משח"כ דצר חלוס. ח"כ הוא
מקבל מוחה סענוג ונעסח הוא ססחון
מקבל:

ובמשמעות סכחוד יחכן לפרס.
סחח אשר עניתי'ה
סיינו על סענעה מוחה סססמיס. כ"י כן
מגיעה סססמיס נקרא עיגוי כמו חס
תעניה חח צטחי. וכן קיצלו חז"ל צעיוני
דיוס"כ:

ערב ובתרגום ירושלמי די יהיבת
רשותך עלה. ל"ל מפרס עניתי'ה
לסון מדור כמו וענת'ה סמה כע"י עגורי'
הוא לסון מערין. עיין צתרגוס ח"כ.
יע"י עני"ה:

רעג ולקחת ל"ך לאש"ה ס"ת סס
כד"ת סס ססמיני עניצ סמוח.
סנה ססס סהוח מן סלורך לכוונו צעניכי
מו"ע לצרר סכ"ליון והוא יולא מסי"ת
הפסיק ויצמחו נד יודעי וכו' לא עזב ת
דורשיך ד' צו סרג עסח סעלרי כחמוד
לעח תכ"ה רעך. וכחמד סס ויפן כח
וכח וירח כ"י אין איש עמיד ללחח עמנו
לסחגייר. כ"י כצרר דמו"ב סצטורס קין חלל
יחוד:

וא"כ ססחזון סססס סוז מוקונל לצירור
כ"לוי הקדושה. וח"כ גס צכאן.

צחרין איהוהדרת לקעאל. וסוקסה לי דהרי
סהורה לא חחבעל ס"ו וכח"צ לא יוכל
צעלה הרשטון וכ"ו :

והשתא

דהחורה צפירוש מרעזת לנו
כל זה. לא יוכל צעלה
הרשטון אש"ר שלח"ה (נגט) לש"ו
לקחה. חבל חס מה צעלה הרשטון.
וכשחה לאחר. לז"ן החח". חס"ו לצעלה
הרשטון :

ולפי"ן

יס לנו צכאן רעז גדול לחח"ה
המחיס מן החורה :

פ' כי תבוא

רעז

פרשה כ"ו פסוק ב' אונקלוס.
לאשראה שכינת' תמן :

והנה

כן דרך המהרגס צכ"ו. סנה
הוא דשמו י' סיינו סכוכה על
השכינה נקרא צסס אדנ"י. הוא השס
של סס הו"י שקוראין סס הו"י ע"י סס
אדנ"י. וג"כ צלא זה. ש"ם היא כימי
למלכות שמים :

הבן

עכ"ן מ"ס וכל מעשיך יהיו לש"ם
שמי"ם. סיינו לייחד ש"ם עס
שמי"ם והמלל מ"אה פעמים שמי"ם צחורה
קוד חורה סצכחצ. וכנגדן צה"לים
שאמר דוד מרכזה למלכות פ"ה. מ"אה
פעמים ש"ם עי"ן צמגי"ע צכמה מקומות :

רעה

יונתן. ותעמדן במלייא וציניא.
הן חמה עיטור צכורים מצואר
צמשה. חבל מהיכן דרש לה המהרגס
מהמקרא. ושח"א כרמז צוקורה הטעס.
סיינו מעם פשטח בתי"ו. סנה המעמים
הס כחריס ועט"יות לאחיות ולוח הת"י
מורה חמיד על גמר המעשה. צעזר קהוא
גמר סאותיות. ע"כ לוח ת' מורה חמיד
על הפסק ת' תח"י. וסנה ממס הטעס.
שהוא עיטור צת' לסורה שאחר גמר
המעשה צהנחח סקלים. יעזר חח הצכורים.

והנה היא רעז מועט לעי עזר צכורים.

ועיקר הענין כמסר צכ"פ
החצוק צזה מ"וח צכורים. ע"ס צזחר ולקח
סכסן המני"א עידך. רמז ל"מעמים ינקירות
אותיות והנה כסעלות צכורים עימ"ס
על סגיון סחורה צ"מעמים ינקודות א"יה"וח
(שע"ז) ספירות ג"כ גדילים צחרץ ישראל
כאשר כחצו צפרשה עקצ צפסוק למען
חחוק"ו. שזו עיקר סחוקה צח"י. וכמעסה
דמקרי דרדקי דר"ל צכחצות) סנה ממס
למ"וח זו צחורה סצע"פ עיטור. לסורה
דיותר ממה סכחצ לפכינו מצואר צכחצ.
סנה צעיטורי סחחוק. סיינו צחגין וכילח
כרמזין חילי חילים של סלכות ורזין וסורה
צע"פ :

ובענין

שאמר שראה חסה להקביה
שהוא קוסר כחריס לאחיות
וכ"ו. וח"ל עמיד ח"ס אחד לעמוד צעולס
והוא ר' עקיבא וידרוש על כל קץ חילי
וכ"ו וסדצר מוזן למשכילים כשעה ר' עקיבא
מקוד הגריס. סצח"ס לחסות חחה ככפי
השכינה. מלכות פ"ה חורה סצע"פ קרינן
לה. וכענין שאמר דוד גר חכ"י צחרץ חל
סחקר ממני מלוח"ך. ודי צזה לסמשכיל
ע"ד וימלח מרגיחח שפ"ירא :

והנה

י"ל עוד הבורים והסל והעיטור
והבגד סחצוב ספרוס עליסס.
הס ד' דצריס רומיס למנת"א. סנה
הצכורים וסכל מצואריס צכחצ צחורה.
כי סנה אותיות ותגין ככחציס צחורה.
והשכיס סחחריס מעמים נקודות נקראיס
צע"פ. ע"כ כמקרו ג"כ צע"פ. וסצחר יצחר
ויפרש סענין כרוח צינחו :

רע"ט

שם לוח כהנא די יהוי ממני
לכהן רב ביומיא האינ"ן. סנה
דרש חקר יח"י צייס סהס. סיינו סכצר
כחמנה לכהן גדול צייס סהס. ולא כמלח
מה צרו"ל ולא סמענח ולא ח"מא :

ולפי"ן

כראה דס"ל כשאין ח"ו כהן
גדול

גדול לא ה"י קורא . ותחזוק
 נזר ע"ש על הגדה היום ל"י חלקך
 דיקא. ותחזוק הגדת"י. הגדה בחכמה :
רפ שם אודינן. לשון הגדתי לא ילדך
 דמרת כחילו וסוף הגדה וסיפור
 מה שלא נודע עדיין, ע"כ מפרש הכונה
 לשון הודא"ה. ופי". הגדתי לשון המשכה
 מעילא להחא :

וכבר ידעה כי אינא עילאס עד הוד
 איחפסמה. ע"כ יסב לוער
 הגדתי היום ל"י חלקך. סכני מעשיך
 סחקלים וכו'. והוא צהודאס. טמעשיך
 סחקלים עד מדה אוד. ואס חחזוק צזה.
 חמק יד סחכעיס :

רפא ד' יונתן. ויוביל וייתי ויריס
 ויחית כן הוא בגמרא מוליך
 ומביא מעלה ומוריד. הנה הוא צניפ .
 ואעפ"כ נרמז בכתב. גדל קאמר בקי"ר.
 ולקח הבהן והגידו וכו' ועדקאמר מידך
 ואח"כ והגידו. טמע דהלקיסה. היל ג"כ
 למכליס אחר תן סחכמה :

והנה נמסר הדבר צניפ חחזוק
 לדעמי אמרו צזה בגמרא מוליך
 ונביא וכו' לעלור רוחה רעוה ועלליס
 רעיס. ואמרו זאה אומרה טירי מלוס
 מעכצין אה ספורעניות :

וארמוז לך כל דבר שהוא בעליה
 לעיכוב, הוא עמי"ר צח"י אור
 פכעי. ודקדוקי סמ"ת. הנה אין להס גבול
 וסיפור מחפסמין צאורך. ורוח. וגוצה
 לאין עמער זה עמער בכך וזה ציור .
 זה צח"י אור עקיף שאינו נגבל בכלי .
 והנה נרמז זה בעליה הלזו סחפסמיה
 לכל לך. וסוף חקרא טירי מלוס :

והנה אינו עוזר הדבר בכתב חותיות
 מוגבלים. כי הוא צח"י אור עקיף
 שאינו מוגבל . והנה קיבלו טצזס מעליר
 המלליס רעיס ורוחם, כי כבר ידעה כל
 החצילי עסירין צורחיס עאור העקיף .

והנה דקדוקו נלפוס זאס אומרי"ת
 ולא נכחנה, כי טירי מלוס
 מעכציס אה ספורעניות, כי הוא מצח"י
 אור עקיף, וסמכתי על סמכילי וסמס
 סמוצ יכפר :

רפב ה', אונקלוס ויונתן, ותתי"ב,
 הנה צמקרא, ועני"ת, הנה פירסוהו
 רטי זיל לשון חמח קול, אך לפירוש
 סחרגומיס, הנה פירסוהו נלפון [ספו ולא]
 נודע נתיצחס, למי צאה סחמוצס, ולא
 נדבר עקודס כלל :

ויש לפרש דסנה, ולקח הבהן המנ"א
 מידך, היינו רמז לימעמים
 'נקודות 'אותיות, והגידו לפני מזבח
 י"י חלקך, כבר ידעה מדה סחמזס, זה
 ססער ל"י, וסכחן סוף סוסצניל דעמרוכיסחא,
 וכיון ססכחן סמוצצין מכיכס [ססל] הנה
 סס"י סמוצסך לפני י"י חלקך, אחר
 למפלח, ועוד יחצאר א"י :

רפג שם, אונקלוס. לבן ארמאה וכו',
 הנה נדברי סקריאס נלפון חורה
 לא כאמר רק ארמ"י, סס עקומו ולא סמו
 אמרו בזהר, דחילו סגי נפל על עסו ,
 כססלח לו יעקב, עס לנן גרמי, כי סמו
 על לבין, יל צכל סעולס, רב לכל חרסין
 וקיסמין :

תרע סורסו ה"י נקליפה, סורס
 סעלין, כמו להנדיל נקדוסה
 צח"י לובין סעלין, ויעקב ה"י זה מלחמסו
 סרלסונה עס סקליפה סלזו, וסוליס צלעה
 מפי", ע"ד סך סכפסור ויעסו ססיפיס :
והנה נודע צח"י סעליונה נקדוס, הוא
 אינו נרמז צלות רק נקון הי"ד
 והנה זה מחכמה סורסי"ט, סהמקרא עקרא
 צכוריס צכפרו מפללוה י"י אך ססכניע
 וסספיל רלסי"ה סקליפוס מפכיסו, הנה
 צכפרו מעכין לבין, לא סזכיר סמו, לסורוה
 סורסו סגדול נקליפה דבר סלינו כחפס
 צסס, וסזכיר רק סס עקומו :
 כבר

כבר ידעה העוקוס של הדבר הנבזל
 צמקוס, הכה העוקוס שהוא כעין
 טירפוט, נח"י המהשגה הקדושה, כאשר הדע
 נבחי קציעות עוקוס להפילה, הנה עשמינעו
 נזה נח"י לנן הוא דבר עליוני נמרכבה
 העמלה, סנן מחד הדבר :

הנה תחזוק ג"כ לפ"ז, ועניה ואמרה
 וכו', לשון הסוגה, דהנה העסיצ
 דבר להסואל אוחו, יוכל לדבר דבריו נרמז
 עשמיכ מי עמחיל לדבר דבר חדש מוכרח
 לפרש דבריו, הנה זה שאמרה המורה, ועניה
 ואמרה לפני י"י חלקיך, כיון שדיבורך הוא
 לפני י"י יתברך, המצין העלומוה לנ, הוכל
 לדבר דברך בלשון נסחר אינו מוצן כ"כ
 בלחי לי"י לבדו, וג"כ נדבר הדבר נזה
 החופן כדי שלא יחגרו החילוכים בסיפור
 מפלה שורש מחלנחס, סנן הדבר :

רפר בעא לאובדא וכו', ונפקוק
 אמר אב"ד וכו' אך הוא דמעלה

עליו כחילו וכו', כי צלוה"ע מחשבה וכו'
 כאשר תחזוק עש"ל, הנה נח"י לבין היא
 מקור המהשגה רעה שצלוה"ע, ונמקר הדבר
 נע"פ, היינו מה סרלה, נמקר נע"פ, כי
 נכהז נכהז שפעל ועשה, להיוה הדבר
 דבר סוד וסחר, צין הש"י, וצין ישראל,
 מה נסחנו נזה ישראל מכל העמים, ולדקו
 משפטי סגור הם וכמ"ס נח"א :

רפה מה שלא באמרו נכהז י"א
 ברוך, רק נמקרו נע"פ, עשמיכ

האוריים, נראה דהנה מצואר נספר ילירה
 עשר ולא אחד עשר, דהנה המרכבה
 הקדושה הקפירות הקדושות הן המה כציכול
 כשלהנה הקשורה נבחלה עם הא"ס צ"ה
 ואור הא"ס צ"ה, הוא בתוכס לכשמה פנימיותה,
 ואחה נח"י את כולם :

והנה הא"ס צ"ה חלילה להשגו נמנן
 הקפירות, ואין לזיירו נשום
 אוח ונקודה, כי הקפירות יזיירו נחורה
 ע"י אוחיות, כגון " מרעח להכנה וכיולח

וכי עשמיכ אור הא"ס צ"ה, כמצואר כין
 צר"ע, ע"כ היא לכו צלוה"ע עשר ולא
 אחד עשר, עשמיכ נמרכבה העמלה, הנה
 זה לעומה זה עשה חלקים ג"כ עשר ובתוכס
 ג"כ נשמה להס כדמיון הקדושה להבדיל,
 ועיקר החיות נמשך לגופס ולנשמתס מן
 הנתירו דקיק מן הקדושה, הנה בקליפות
 יוחסז אחד עשר סגס נשמתס יצא נמנן
 כמדע ע"כ הם י"א סממני הקשורה
 לנעלס :

וכנודע מקור חלי"ה עשרה נבי המן,
 ולמעלה מהס נכהז נמנילה
 א"יש, זה המין חזיסס, והנה נכהז נשמה
 קנלה המורה נח"י נהר גרז"ס י"א אוריים :
והנה נקדושה י"א ברוך היא לכהז
 דהרי היא לכהז נשום אוח ודמיון אור
 הא"ס צ"ה, חה ג"כ לכהז נקדושה נרוך
 עשר וכו' קלרתי :

פ' נצבים

רפן מ', אינקלוס, וסרביברין, חרנומו
 של ושומריכם (וכן ציונתן) אפשר
 יתפרש מלשון סירוב ועיאוהן היינו המעמיס
 על המערכין והממלאים לשמוע לסופעים,
 וכמדומה של"ל וסרביברין וכ"ה נפרש דברים
 וסרביין לסנמיון :

ונראה דהוא מלשון סירבי"א. הנמשך
 לדבר אחר. וכן הסופעים
 נעשכים אחר הסופעים חבל חנ"י לי למח
 לח פירש כמו נפרשה סופעים די"ן
 ופורעני"ן :

רפן יונתן. אמר עשה נביא. אמר
 בחת דלכאור' אין קישור לדברים
 חלו למח שלמעלי. ע"כ אמר עשה סמחיל
 עשה מחדש לומר זה :

רפח שם לא במזמרא וכו' זה פ"י
 על אתם נצבים היום כלכם
 ר"ל. לח נסחר זה שלא נפני זה. חני
 אומר

אומר לכם. רק כלכם כאן ושי סודע להסיב יצא ויסיב :

רפט שם רישי סנהדרין דילבון ואשרכלי שבמיבון. הנה ראשיכם. פירש ראשי קהדרין. שבמיכם. היינו נשיאי סנטיכס. ולא אור מפורס. ראשי סופטים ונשיאי סנטיכס :

הוא עפ"י מ"ס זכהן גדול שהיו משגיבין אורו שלא ישנה וכו' והיו פורסין וזוכין על סחשדוהו. כן הענין זכהן כיון שאמר אח"כ פן יש זכס וכו' אשר לזכו פוכה וכו' הנה הזכיר ראשי קהדרין והנשיאים זדרך רמז זכדי שלא יוכלו זפירוש זחשדד ח"ו :

והנה עפ"י פשוטו. פירש"י. ראשיכם שבמיכם. ראשית לסנטיכס. הנה חקר ל'. הלמיד גזוה מכל האותיות ע"כ מורה על מלכות זיקניה זל' מעלות והנה זכהן לפני י"י חלקיכס חין גזוהו. וע"כ חין זכבדין זפחה זיח הזכנסת. ע"כ חקר זכהן ל' המורה על גזוהו :

רין יו"ד. אונקלוס מלקיט אעד וכו' חמוה לי הנה זפסקו ואשר יצא חח רעהו זיער לחמ"ב עציים. פירש לקוין אעין. וכן זכ"ע וכאן פירש לשון לקיעה :

ונראה דפ"י כזחח מדקאמר. ונדך אשר זקרב מחניך. מחטב עצך עד שאב מימדך. זה הלשון לודק זחחז ז' הקלוה כמו מגדו"ל ועד קט"ן. וכאן חזיה גדלוה יש להחועז עליס על הסואז מ"ס :

עיב פירש דהכוזי הוא לוקמי עליס למערכי שה"י נעש' ע"י גדולים. עד סזדורות אחרוכיס ה"י נעש' ע"י כהניס זעלי מועין. כי ה"י ג"כ כמעט עזוד' לזכר עליס הפקולין ולחוחכס היינו מקוס זיט זו חולעת. ונקרא הזכר חמ"ב. כי ה"י לריך לחחק ען הפקול. והסואזי מ"ס הן

הנה הקנכים סזגריס. וזפרט סואזי מ"ס לקידוש פרה. הנה ה"י נעש' ע"י קמכיס מעט ככודע וח"כ ספיר חחז ז' הקלוה ולודק לשון מחועז. עד וכו' :

רצא יונ"ן ולאזהרותבון במומתי. כי כפשוטו חינו לודק לעזכך באלת"ו ח"ו :

רצב לאומא בריר"א. כי כל עס ועס. מקרי ע"ם ומאי רזוח"יהו דישראל ע"כ פירש הכוזי אומה נקי מכל סיג. והפ"י לו לע"ם. היינו כראוי לו : **רצג** י"ד. וית כל דריא דעתידין למיקם וכו'. ע"כ לא כחיז זסיפח עומ"ד. כי הגס שהיו אז חניס זכלל העמודה :

רצד ארום אתון ידעתין סבוים שני"א וכו' דהנה יש להחזוק מה הוא הכתינה טעם אל הקידס כי אתם ידעתם וגס יש להחזוק כי אחס ידעתם וכו' ומי לא ידע זכל חלה. וגס ריזוי הא"ת ח"ה אשר ישזנו :

עיב מפרש חחס ידעתם ולא זולה מנין השניס אשר ישזנו [סס] ככוד מי הית'. היינו רדיו סנה. מנין עשר' פעמים אדה' [עיין זמקוזלים. וירח י"י כי ס"ד לרלות חשז משה סיה"י לסס מנין [עשר'] פעמס דהוי מנין ס"ד. והס"י חמר לו אדה' וכו') :

והנה ה"י לסג. מנין סיעור קועה אדה'. זמן חנא לאולדא. להורות סגס כל [הזריות] העחידין להזרלות יה"י זכלל הזרית. וע"כ גס חח אשר חיצל פה. הס זכלל הזרית. כי אחס ידעתם וכו' ויהפרש חיצה [את] לשון אותיות רל"ל האותיות אשר נעש' לסס החיקון זחמ"ל :

רצה שם וגבורין דעבד לנא וכו' ואת אשר עברנו וכו'. עין בזוהר את [נכיס] וא"ת גזוהו : אונקלוס

פ ויקף

רצט קפיטל ל"א פסוק ו' . ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ כי אתה תבא את העם הזה וכי :

יש להחזונן האך לודק האמירי לעיני כל ישראל. האל"ל. זאחי כל ישראל. אשר שמעו האמירי . ונס אכתינת טעס כי אחת תצוה וכי אינו מוצן :

והנראה דהנה צא אדוכינו משה ללמד דעת לכל דורות הנאים . וצפירט לראשי הדור בכל סדורות לכל יתכסלו לתצוע לרכיטס של ישראל .

אפילו צדצר שלא ססינו הראשונים אשר קמנס עצה ממתנס :

ובענין דורות הללו הספלים לא נתיאש מלצקס הגאולי וציאת הארץ . הגס שלא נתקצלי זזה חפלת הראשונים . כי עת לכל חפץ :

והראי מנשפת רצינו . ידוע לכל כי לא קס כמשת . ואעפ"י לא זכה הוא להציא את בני ישראל לארץ . ויהושע חלמידו זכה לזה . וזזה יתחזקו כל ראשי הדור בכל דור להתפלל על הדצר הגדול שלא זכו רבותיטס :

וישי משה ליהושע . לעיני כל ישראל חזק ואמץ . היינו אחת מחזק זזה ידיס סרפות של עיניי ב"ל ישראל . היינו עיני הערי של כל דור . ואמר העיטס כי אתה תבוא וכי ואחי לא זכיתי לזה . הנה זזה יתחזקו ויכירו וידעו כי עת לכל חפץ ואין מעצור להשיי להושיע .
הבן :

פ' ברכה

סיום התורה ישראל . ומתחלחט בראשית . ראשית חכמה

רצו י"ז אונקלוס . גבר מדרדה המאין או זדון . תרנומו של שוריש פורה ראש ולענה . שוריש פריה . מפרט על ההפסיד . שואו כמו ספורט צאחן שממנו מתגדל הפרי להפריח ולהתגדל . ראיש ולענייה . צמגילת חיכה . לענה וראש . סרבוט גורין ורישי חיוות . סנה ריטי חיוון צעלס חינס מתיקיס , רק שממנו נמשך הארס , ולענה הוא ער צעלס . חסו סתרינס צכאן המאין סגנות . סאינס ער צעלס . רק שמח ימשך אח"כ זדונות . לענה ער צעלס . זדונות :

רצו וביונתן דשירוי המאוי חולי וכי היינו המתלחח חמטא הוא מחוק ואחריתו מרת כלענה . מפרט שור"ש . היינו הרהור ככיל פריה ראיש . רל"ל צראש ומחל"י הוא פוריה . היינו כדמי לדצר המפריח . היינו מחוק . ואח"כ הוא כלענה . כ"ל .

רצח קפיטיל למ"ד ב' . ושבת עד י"י אלקיך ושמעת בקולו בכל אשר אנכי מצוה אתכם היום . הוא עפ"י מה פילתי צ"ק סונו צניס סוצניס חוץ מאחר . ומה הוא ל"י לעיעצר . וכחצו האחרונים . שזאו רנה צדברי חיל כל עת סיחמר לך צע"צ עשה חוץ מלא . זזה לא יסמע לצע"צ הוא הקציה . וכמו סקדס מאערינו צפרסת עקצ . וסיי אס סכח סכח וכי הגדתי לכם היום וכי כגויס וכי עקצ לא שמעו צקול י"י אלתיכס :

וזהו סרלי צכאן צענין חתסו' וסנת עד י"י אלתיך ושמעת צקולו . וסו אשר שמעו צקולו . ככל אשר אנכי מלך היום . דייקא . אזל אס שמעו נת קול סונו צניס סוצניס חוץ וכי . לא שמעו צקולו כי זמו סני"י אליו סמרפוק על דלתי סרנתיס צכל ענין ויעמר לך :

חבמ"ה. ישראל עלו במחנה. סוף מעש' במחנה חמיל'. ע"כ כעון סופה במחילת': **והנה** זכיתם פחות. חלק נח אחריות רק הפרעונו, שהוא החור' הנעלע'. והנה

סודם הצריח' כדי להטבילתם חומר מלכ"ת. כי אין מלך בלא עם. והנה נעש' הלימולס הראשון כזכור להעמדת העולמות בצח"י הטבילות חומר מלכ"ת. וע"כ גם צעוה"ז כאשר נמלך הראשון זה יעצור צעו". הן הענין, והנה המ' נעלמים, כי וכו' והכל הולך אל מקום אחד, ישראל עלו במחנה אשר הם יהיו המעליכים והמגלים כבוד מלכותו, וירחמי להרחיב הדיבור :

סיום החורה, כ"ל ישראל, כען במחילת' בראשית, מחשנ' קדונו', לרמוז כ"ל ישראל, היו צדק דמחשנ' :

וכבר ידוע מה שהי' צדק דמחשב"ה לא יאבד לעולם, צדק ומשנ' מחשבה לצלתי ידע מענו נדה, והוא הצנח' אשר שום כלין מישאל, לא יאבד ולא ידח, ובאחרית הימים יהיו כולם כמלאכי רוח עשרתי אש :

סיום החור' לעיני כ"ל ישראל, כעון במחילת' בראשית, במחשבה קדומה היו העיני'ם של כל ישראל דור ודור ומחשבו :

יש שלמה, אל תאמר מה הי' , שהימים הראשונים היו טובים מאלה (שהיו בזמנים הראשונים מנהיגים וסרים צעלי דיעה והשכל, משא"כ ציונים האלה, אשר) כי לא מחבמ"ה שאלת ע"ז, איך נמסכל בחבמ"ה, כי אלו הי' נמסכל, לעיני כל ישראל כעון בבראשית, ראשית חבמה, הנה היא נזרת מחכמי העליוני דור ודור ומחשבו :

עוד אדרס לך, קיסור וקיום החור' במחילת', עפ"י דבריהם ז"ל במד"ה, ר' הוסיא רבה פתח, ואה"י אצלו

אמן וכו', החור' אשרי אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה כי כהכל הקב"ה וצדק וכו' בראשית צדק חלקים, ואין ראשית אלא חור' שנאמר יי קנני ראשית דרכו: **והנה** אין כאן מקום להאריך בדברי המדרש בדקדוק רב רק דרך כלל, אבאר לך פרט אחד לקרב אל השכל, איך נאמר על היוצר בראשית שהולך להסתכל בדברים המצוירים בחור' וכך וכך צדק, כענין דפחראות ופנקסאות שזכר שם במדרש :

ואקרב לך הענין אל השכל, עפ"י מ"ש הרב הגדול בעל מעשי יי דהסיפורי מעשיות המצוירים בחור', הנה ידוע שהוא הכל להורות לנו דרכי יי ומליתיו, ושכליות ורוחיים לאין משער, רק להיות העניינים עמוקים, קשים לליד צשכל, הלא מן הדרך הוא להציג ע"י המשל, כענין הדורש אשר ירצה להסביר להעון דברים עמוקים, הוא מקביר ע"י המשל, במעשה שהי' כך וכך, ועפ"י הדוג, לא הי' ולא נצדח המעש' שהוא שמועיל הדורש, רק הדורש צדק זאת מלבו צדדי להסביר להעם המושכל שרולה :

יתר על כן, אם ינאל הדורש להסביר מושכלו ע"י המעש' שאירע באמת והדבר ידוע לכל, צדדי יחזקק ציוחך המושכל, ע"י המשל שמועיל הדורש לאיזה מעשה שהי' ידועה ומפורסמה :

ידה הוא ענין סיפורי מעשיות של החור' שהצורה יח"ש צדקותו ליתן החור' ממושכלותי אל ישראל, וא"ל להצונן המושכלות כאלה רק ע"י משלים, המליא באמת מעשים כאלה שהיו באמת, וע"י יצנו הדברים עמוקים במכני עייש סיפן בדברי הרב תכ"ל :

ובזה הצדק דרשה ר"ח במדרש, שהחור' הי' כלי אומנתו של הקב"ה, ונה צדק הקב"ה את העולם, סינו הטותן החור'

התורי' זכרונתו להודיע המושכל הזה הכלל
מן התורי', הנה המליץ מעש' כזאת זכונת
וזמוטכל אחר המליץ צפועל מעש' אחרת
הזן מאלד כי דבר עמוק הוא :

ובזה תקושר קיום התורי' זחמילת'
לעיני כל ישראל, אשר להס
ניחתי התורי', שיש זה ענינים עמוקים
נתיבות פליאות חכמה, הנה בראשית
ברא אלקים, קודם שהקצרים התורה
זרחשית זרח ענינים כאלה צפועל אשר
על ידי סיפורי המעשים האלי' יזכו
המושכלות, הזן מאלד ומאלד :

עוד זמדרש, מהשזתן של ישראל קדמה
לכל דבר משל למלך שהי' כשוי
לעטרונה ולא הי' לו מנכה זן וכי חזרו
לומר המלך אסטרונוגים הוא חילולי טלפה
המלך וכי' כך חלולי טלפה הקצ"ה שאחר
כ"ו דורות עתידים ישראל לקבל את התורי'
לא הי' כותב זמורי' צו את בני ישראל
דבר אל ב"י :

וזהו קישור קיום התורי' זחמילת',
לעיני כל ישראל, בראשית
ברא אלקים, הוא דבר הנראי לעיני כל
שזעזיל ישראל זרחשית זרח אלקים, כי חלולי
טלפה הקצ"ה וכי' לא הי' כותב לו את ז"י,
הכך הוא' שמהשזתן של ישראל קדמה לכל
דבר, והו לעיני כל ישראל בראשית
ברא אלקים :

עוד זמדרש זטס פסיקתא, זחמילת
זרייתו של עולם, הוא גליח עמקתא
ומסתרתא, בראשית ברא אלקים, ולא
פירש, והיכן פירש להזן הנוטה בדוק
שמים, ואת הארץ וכי' והיכן פי' להזן
כי לשלג יאמר הוה ארץ זלקת עפר
וכי', ויאמר אלקים יהי אור וכי' והיכן
פירש עומה אור בשלמה, ע"כ :

וזהנה לדעת המדרש הזה, פי' הפסוק
הוא גליח עמיקתא וכי' הוא כך
הסיי' זגלה זחמילת, הדברים זעומק, שאינו

מוזן ומושב כמות ואיכות ועמות, ואחיי
זגלי' זצילור, הדברים הסכחרים :

ובזה תקושר ג"כ סוף התורי' זחמילת'
לעיני כל ישראל, הוא מדבר
אשר הוא הנרלי לעיני כל ישראל זלימוד
התורי' זענייהס יראו, בראשית ברא
אלקים את השמים וכי' ולא פי', עד
כי נמפרשו דברי הנציא, וכזיכול והלכת
בדרכיו כתיב לגמור חניס וסדר לקצור :
עוד זמדרש, זה שהוא זוכה לריך
ששה דברים, מים ועפר ועצים

וקנים וברזל ואבנים וכי' כך התורי' קדמי
אזותן שש קדימיות, קדם, ומאז, ומעולה,
ומראש, ומקדמי' חרין, ע"כ, הנה כוכח
החכא הדורס, לזכר, בראשית, בריא
שי"ת, להורות טסה קדימות אל התורי',
מנכה דהאדם הרוזי לזכות זמורי', יראי'
לחקן מדרותיו, וידוע כלל המדות הס,
ששה, אהבה, יראה, התפארות, ניצוח,
הודי', התקשרות, (ע"כ יש זאדם וי'
קלות) ע"כ קופר זמנעשי' אזות זמורי', קודם
למנות ומוקים, להורות וללמד, חיקון סמדות
טסה כלמדים זמנעשי' אזות :

ובזה סדך פירשנו זככל עקי' אזות,
מסיכן למדו זכותינו כי' זמנעשי'
אזות טזתורי' :

וזהנה תראי מיום אשר זמר הסיי'
זאזרהס, וכאזר זו וישפור
משמרתיו וכי' ותורותיו לא ניחתי התורי'
עד זוא מטה דור הטזיעי, איכ קדמי'
התורי' לאזות קודם הסגלות לישראל ג"כ
טסה דורות הזן :

ובזה תקושר ג"כ סוף התורי' זחמילת',
ולכל היר החוקה וכי' קנלה
הלמות והתורי', אשר עסה מטה דייקא,
דור הטזיעי עסאזות, זה הוא לעיני כל
ישראל, אשר זרחשית זרח אלקים, סייט
זרח שי"ת, זזה ידעו כי לקיים סמורי'
זן הטרך לסס להקדים סמדות כ"ל

עוד ארשב"י מניח שלא יאמר אדם ל"י עולה, ל"י מנח' וכו' אלא עולה ל"י וכו', הכה נזה ג"כ תקושר סוף הסורי להחילתו, לעיני כל ישראל, עמויזים לראות צמיחהם, דרכו ית"ש אשר, בראשית ברא, ואח"כ הזכיר שמו אלקים וילמדו רעה ככ"ל :

ויתפרש עוד בקיסורו, עפי' פירט"י לפי פסוקו, צראש"ה צריחה

שמים וארץ, הכה ה"ח' הארץ תסו וצטו, וחש"ך, ויאמר אלקים יהי או"ה, הכה החמלת הסיפור מן או"ר וחש"ך, וסוף הדבר המלמד להיות לעיני כל ישראל, ישראל צנ"י או"ר וחש"ך, ע"כ קודם למ"ה המעלה עליהם, לומר שמ"ע ישראל מברכין מחיל' יול"ר או"ר וצורח חש"ך, סגן :

[תמו הליקוטי תורה של הגאון הקדוש המהצנר ז"ל קלל"ה ועכ"י רבינו כפי וכידוע שכתב יתרו' לפני הש"י ויגן עלי זכות רצונו הקדוש ז"ל קלל"ה, למען אזכה ליטב על הסורי ועל העבד' ממוך נחת והרחצ' ואזכה להוליד צנים ת"ח וירחי סקס ולגדלם לכל עוז המלקט והמג"י והמקד' והמלכ"ד .

אברהם בן לאה מחלה] :

השמחות

ב' והארץ היתה תהו וכו'. במדרש פ"ב. והארץ היתה תהו ובהו. אלו מעשיהם של רשעים. ויאמר אלקים יהי אור אלו מעשיהם של לדיקים. אצל איני ידע צלחה מסן חפץ. אס צמעשי אלו וכו'. כיון דכתיב וירא אלקים את האור כי טוב הוי צמעשיהן של לדיקים חפץ וכו' :

מנע"ס. והנה ר' אברהם צמחא דידן הוא דס"ל צמקוס דנעיה עועדין אין לדיקים גמורים יכולים לעמוד :

הנה עם היות מדעתי צנה. שמה הוא ר' אצטו אחר. דצבערל דידן ר' אצטו פליג עם שמואל צנה. והוא צמוץ לארץ. צדורות האמוראים. וצמדת צכאן. הוא ר' אצטו. ור' חייא רצא צא"י. מדורות הסכאים :

הנה ידוע לכל החנ"י הגדולה דצריהס ז"ל הללו. הא"ך ס"ד סיה" חפץ צמעשיהם של רשעים :

אבל עם כל זה גם לדעה הרב הגדול סכ"ל. דהנה ידוע דהסורי כרשת בפרד"ם. סיינו פש"מ רמ"ז דר"ש סו"ד. והוא נגד ד' אותיות הויה המאירים באבי"ע תורה הו"יה מניחה. והוא צמ" מעשה דיבורי מחשב"ה רצו"ן. צמ" ד' עולמות אבי"ע :

והנה אחד מן הפירושים שפירש מהר"ש יפה ז"ל. דהצדנ"ס הללו מניעים לצנע"ה. וללדיקים גמורים. וס"ל לפי"ז לחנא דידן דלדיקים גמורים עדיפי מצעלי שמוצס. והוא פלוגתא צנע". וכן הציא הרב הגדול ר' חיד"א הפירוש הזה נסס הרב מהרמ"ח ואח"כ תמה הרב הגדול ר' חיד"א על שני גדולי סדור הללו. דהנה צמדתם הלזה חנא דידן הוא ר' אבה"ז. והנה לפי"ד לדיק נמור עדיף

והנה הסכ"ל וחדע צמ"י פשיטא שנתורה. הוא נגד המעשה. רמ שנתורה. צמ"י דיצור. דרוס שנתורה צמ"י מהסנס וכו' :

והנה גמרא דין. זו מדובר עפ"י

פשוטו שהלכה למעשה. עם

סיוח סדר"י בגמרא מרומים קודם

כפלאות לחין ומעט עכ"ל הנה היא מלובשת

בשטני חמורה הלכה למעשה. ע"כ חין

מורין הלכה למעשה מן המדרש רק מן

התלמוד והמדר"ש הוא חלק הדרו"ש

שחמורה. נח"י מחשב"ה. זין והחזון :

והנה מאל דמ"ל במקום שנעלי חמורה

עומדים חין ל"ג וכו' הנועם

הוא גדולים הם הנע"ה כיון דנעמו

נעמא דאיסורא הערצ לחך צעוה"ו. ועמדו

לכנ"ד י"רם צהחצורה אפרושא אאיסורא.

מה עוז חלקם משא"כ ל"ג מעולם לא נעם

נעם איסור חין שכרו גדול כ"כ והנה זה

דוקא צחמא המעשה דנעם החומא

נעמא דאיסורא הערצים לחך. משא"כ

צחמא המחצנה הנה לא נעם נעם מחיקה

וערצוה. רק צחמא צכפס. הנה צה

חגדל מעלה ל"ג מהנע"ה :

וע"כ ר' אבהו דבר בקדשו בגמ' לפי

הפסע שהוא נגד המעש'ה.

צמקום שנעלי חמורה עומדים וכו'. כי

צחמא צמעשה. וצז אל י"י. חגדל מעלה

הנע"ה נעמם הכ"ל. משא"כ צחלק דרושי

חמורה. המורה על המחשב"ה. אומר ר'

אבהו ועוכיח מן חמורה שהקצ"ה חפץ יוחר

צמעשהם של לדיקים מהנע"ה צחמא

צמחצ"י. וצז אל י"י. כי לא נעם נעמא

דא קורא. וקלרתי צכאן :

ג' יה"י או"ר. ראשית הח'לופים. זין.

צן אשר. וצן כפחלי. לצן אשר בגלגל

צלא מקף (היינו מוכח אהחחחח). ואינו

מוקף צמקף תיצח יה"י או"ר. שיה"י די

לשניהם רק אהחחחח) ולצן כפחלי מקף

צלא בגלגל (ר"ל חין כאן מוכח רק

אהחחחח) אפשר לומר, דהנה האור הזה

נגבו. והיכן נגזו הקצ"ה. ע"כ הקיף אותו

הקצ"ה צח"ה בצול מקיף ועשה לו כרהק.

כענין שאמרו צממם שים לו כרהק. וא"ת
לאמרו שהסיי נכו את האור צמורה. ומי
צמחצון צמורה יסנה צכל פעם מחזור
הגכח :

ד"ל זהו סב' דיעוה לצ"א ולצ"י. ז"י

ס"ל שאותו האור תקיפו הש"י

צכרהק. וזהו לפי קצלתו יהי אור צמקף

ולצ"א. גכח הש"י צמורה. סנה הוא מונ"ח

לפני כ"א מישראל. ואכן פסקינ כצן אשר.

ע"כ הש"י יאר עיניו צמורתו מחזור

הגכח :

ד' וירא אלקים את האור כי טוב.

הגם דהפסוק כרע צפרד"ס. עכ"ל

יס לומר ג"כ רעו כצון. וירא חלקים כי

טוב. ע"ד עוז עין הוא יבר"ך. מי שהוא

עוז ראייתו צעיניו הוא לצרכה. משא"כ

צהיפך ח"ו ראייתו וכו'. וכצ"כ הש"י

שהוא עוז הגמור. הוא הסחכל צמעשי ידיו

צכדי צחמרה עליהן הצרכה :

ד"ש וירא חלקים (כסחכל צמעשיו.

ומפרש הכחונ סמעס) כי טוב

כי הוא הטוב יח"ס :

ד"ו ויקרא אלקים לאור וכו'. יס פסיק

צין תיצח חלקים לחיצה אור.

להורות על מה שאמרו"ל. קרא לכהורה

ופקדי' אמלוחא דיעמא. ואין זה קריאה

סס. ע"כ ויקרא חלקים מופסק ועיין צח"י

ומש"ס וחצין דצרי חז"ל צגמרא :

ש"ב ויהי ערב וכו' יום אה"ד. צגמרא

צצס. מ"ע עי"י מסיגי צרישא וכו'

ח"ל כצרייתו של עולם צרישא ססוכא וכו'.

לכאורה יפלא למה יס"י צמצע סמכג הזה

צצכי מ"י צסמח סללו דייקא. אצל כ"ח

קצלה חז"ל וצעיר עזים אה"ד וכו' שיה"י

מיוחד וצח מנסח י"צ. דכלמד מן יום

אה"ד של מעשי צראשית. שיה"י סעיר

לעספחוחיו. מנסח ימי צראשית. ע"כ

מכחגם כצרייתו ס"ע. להורות דלימוד

הסלכ' לדיניהם לענין הקרצן הוא מנסח י"צ :

יהי

וכאמר דהנה הרקיע נעשה לזורך עליונים ולזורך החסוכים :

והנה ידוע שהעיקר של הצריחה שחפץ

הס"י סיה" לו כחה רוח

מהחסוכים. אזל צכדי שלא יתי קטרוג

מהמלאכים. הנה רוח הס"י צמאמר רמיזה

העליונים צראשונה כמע"ל. ואעפ"כ אין

הדבר מפורש דצאמה החסוכים [עיקר]

וסנה אמר הכחוז דרמיזה העליונים מקודם

זה ס"י רק צאמירה. אזל צעס". ויעש

אלקים וכו' ויצדל צין העיס אשר נחחה

לקיע מקודם. הן :

ו' ויקרא אלקים לרקיע שמיים.

הנה עיקר קס רקיע. פרישה על

איה דצב. והנה הוא פרוש לפני מים

העליונים. ע"כ עיקר קס רקיע יפ"ל

כשפעולתו לזורך עליונים לעיקר. משא"כ

אח"כ צעס". כשעשאו צעיקר לזורך

חסוכים. הנה קראו שמיים קס שמים

מעשיהם של צריות החסוכים. זכו²

הגידו השמיים לרקיע. לא זכו יגלו השמיים

עונו. כמו סדרשו חז"ל צצ"ר. ותחזוקן

לפי"ז צצ"ר י"י קמים נעשו דייקא:

ו' יקוו המים וכו' ותראה היבשה

וכו'. הנה פעולת ההקוות המים צכדי

להתראות היצשה אח"כ הל"ל יקוו המים

וכו' להתראות היצב'. וכן חירגס יונתן.

דתתחמי יבשתא. אזל הורה צזה היולר

כל. שהעיקר הוא לעשות המל"ו כאשר

לזכו י"י אלקיכו. וסגס ס"ס עעמים למל"ו

עד אין חקר. עכ"ז אין להחלות המל"ו

על העעס וכו' וכצ"ר דצרכו מזה כחה

פעמים. ח"ס הס"י יקוו המים וכו' ואין

להם לצקס נעס. ותראה היצב' הוא עכין

אחר :

ועוד י"ל דהנה אלו ליה הס"י רק אל

המים עיקור. ועי"ז תראה היצב'.

הנה לא יתי המל"ו רק אל המים. משא"כ

כשאמר הס"י ותראה היצב'. הנה המל"ו

מועלת

ו' יהי רקיע בתוך המים. צמדעס

נגלעס מפה האמלעיה וכו'. עקצוחס

לא מדעו מסיכן למדו לומר מפה דייקא.

ונראה דעמיצה בתוך המים. דהנה קני

לעמך תוך המים. ומדקאמר בתוך המים.

היינו האמלע של היצה מ"ם הוא "סיה"ל

רק טפה :

שם ויהי סבדיל בין מים למים.

חירגס יונתן ציני² מוי² עילא"י

לציני מוי תתא"י. לא ידעתי מה חידעס

לנו צזה. אפשר מעמעענו להצין דקדוק.

צין מים. הוא צפתח. למים הוא צקמן

(סגס² דכך הוא מעפע² דקדוק.

חס"ף צקמן עכ"ז לא לחסס הוא) וע"כ

ציאר. דהנה מים עליונים סס להספיע.

ע"כ סס פתוהים להריק נצצועה. למים

החסוכים סס קמוצים כעכין האסה²

התקבלת הסספעס ומקמלת אוחו צחוכה

צכדי לסוליד ותצן. ועוד אודיעך להלן אה

אשר עס לצצ"י :

ו' רקיע. קי"ל צמעפעי לסון הקדעס.

אוחיה ח"ע כאשר יצאו צקוף היצה

ונקודה פתיח החמיהס. הצל עמחס א'

גטצה ויקראו אוחה כאלו נכחצה כגון

מזבח. קוראין מזבאח. וכן ע'. כגון

הכל רקיע קוראין רקיאע. והמעכיל

יצין. מה² סהנו"ל ח"כ² יכולים לומר

אלו ססתי אוחיות. אשר המה מולידים

א' גטצה פהוחה. ואח"כ להאריך :

ו' ויעש אלקים וכו' ויבדל בין המים

אשר מתחת לרקיע ובין וכו' : הנה

הגדל סמ"י למה נאמר ויעש אלקים וכו'

ולא קני צויהי קן כמו צכל מעסי צראסיה.

והנלע"ד לומר. דהנה לפי מע"ל צפירוס

סתי שאמר ואפריש בין מוי עילא"י וכו'

ודייק כן מעפסוק כמע"ל. הנה מים

עליונים סס עוקדמים צפקוק לפי"ז.

וצפקוק זה הנה מים החסוכים עוקדמים.

מועלה גם אל היצט' להחנולה . ועוד
יחצאר צמוך חייה :

י ויקרא וכו' ליבשה אר"ץ דרשו
חז"ל פרלחה לעשות רלון קונה. ואינו
מוזן כי"כ. ויש לדרוש עפ"י מ"ס וקלה
צאופן אחר. דהנה הס"י אמר יקון וכו'
ותראה היבשה. הנה יס צלטון הזה .
כניכול צ' מעטעות מעטעות ח' שכל המלות
מועלת על המ"ס המה יקון וע"ז תהרה
היצט'. ואין על היצטה שום מלה. ויש
לפרש מעטעות צ' שהמלה מועלת גם על
היצטה. המ"ס מלו"ס על הסקוות. והיצט'
על הסהרלות :

והנה היצטה הזאה צאשר הי" חפלה
והסוקה' לעשות רלון קונה. לחה
לעשות רלון קונה. עשהה גם היא פעולה
הסהרלות. ע"כ קראה הס"י אר"ץ
שרצת"ה וכו' :

ופירשנו בזה הפסוק. ועצך בולם
צדיקים לעולם יירשו
ארץ. שהם כולם צכנג לדיקים. צהסוקהס
לעשות מלוהיו יח"ס. אפילו כאשר יכולים
להיפטר ח"ע צמעשה חצריהם כענין יכולה
המולה שהעשה ע"י אחרים. אינס רול"ס
ישראל להיפטר ח"ע. ואדרבה וכו' והוא
הדבר הנלמד מן היצטה אר"ץ פרלחה
לעשות רלון קונה. הגם שה"י יכולה
להיפטר ח"ע צמעשה המ"ס ע"כ ישראל
לעולם יירשו ארץ :

יא עשב מזריע זרע עין פרי וכו'
למינ"ו. הנה למינ"ו יכול להחפרס
רק על העין דסמוך ל"י. ויכול להחפרס
דקאי על תרווייהו וכשאו הדשא"ס ק"ו
כעשארז"ל. ופירשו דרלון הס"י. למינ"ו
גם אדשא"ס. והנה היו יכולים לפעור חח
עלמס צמעשה חצריהם חבל רלו לעשות
רלון הס"י צכל חופן היותר מועיל :

והנה כשמוע לנו הדבר הזה צהחילה
מן הדומס. ואח"כ מן הלונח :

יב ותוצא הארץ וכו' למינה'ו. הנה אמרז"ל
כשאו הדשא"ס ק"ו צעלטון, [ולכאורי] הדשא"ס
מה עכו, הרי זה פעולה הארץ, חז"ל
כשאה הארץ ק"ו והיליחא למינה'ו, חנג
חז"ל דקדקו מדקאמר הס"י תדשא הארץ
דש"א עשב מזריע זרע וכו', ל"ל למימר
דס"א, חל"ל הדשא הארץ עשז וכו'. ע"כ
דחלו"ו הי" על הארץ שהיא חוליה רק צכ"ל
סהחכס' הארץ צעשנים וחילנות, ומה שכל
עשז וחילן זריע זרע, זה הוא פעולה כל
עשז שהמלות מועלת עליו, וז"ס הס"י,
הדשא הארץ דשא, זה הוא המועל על"י,
וכל עשז זריע זרע וכו' ע"כ עיקר הק"ו
עשו הדשא"ס :

יג יום שלישי, במדרש, יום סכצראו
צו גזורים המדרא שליסיס וקראו"ס
רוכצי סוס"ס וכו' שלישי"ת יכונה לגזור,
כי עיקר הגזור בשלישי, כענין וחוע
המשולס לא צמחה יחקה, וכן שליסי לצטן
הוא המצוצה, כענין עגלה חליחאי :

והנה המה הי"ח, למה דרשו זה המנין
ציותר משארי הימ"ס. וכצד כחצ
חללינו העעס להיות דפקק"י עזרא לפסוק
צפני עלמו וכח"צ ושום שבל חלו הפסוקים.
ע"כ צכל פסוק יס ללמוד שכל צפ"ע .
וכן ברביעי וכן בחמישי. וחז"ל דרשו
החשון. ומהם תראה וכן העשה. וכצד
כחצ חללינו :

והנה מה שאמחז"ל סכצראו צו גזורים
וכחצ ע"ז הי"ח. להיות סצו
כצרא הצרול וכיולא. ול"כ עפ"י מ"ס לעיל
היינו סכצראו צו גבור"י כח עוסי דצרו
לשמוע קול דצרו. היינו סחפליס לשמוע
ולעשות גם אשר לא צא עליהס עדיין חלו"ו
וכענין סכחצתי צהארץ ודשא"ס. והעוצדים
כאלה להס יקרא גצורי כח :

יד יהי מארות ברקיע השמי"ם
להבדיל וכו'. עפ"י מס"ל דסס
הרקיע הוא על סס פעולה ולורך חעליוכ"י
וסס

ועם שמרים על פס לורך התחחוכים
 (ונזה פירסחי. פירוס דזריהס. וכל מעשך
 יהיו לשמים שמרים חכיע) והנה המאר"ת
 פעל ידם יש תדל צין היום וצין הלילה.
 הנה זה לורך לעליונים ג"כ. איח עלחכין
 דאמרין סיה ציוס ואיח עלחכין דאמרין
 סיה צלילה. וידוע למעכיליס צחכמה
 איכוח השניוים. צין דין לחסד צגצחי
 מרומים כפי השחכות הזמן צחחוכים .
 ע"כ אמר כאן צ' השמות. יסי מלודות
 ברקיע השמרים לסנדיל וכו'. כי עכין
 הסדלה הזמן הוא לורך לעליונים והחחוכים
 ודיו לאת"ת. יש לפרש על המלות שהם
 אוחות. אוח הפלין. הוא ציוס. ולא
 צלילה : מילה ציוס השעיני דייקא . טצה
 ציוס הו' דייקא :

מן ויהי ב"ן. הנה לחיכ כאמר ויעש
 וכו'. וי"ל ויהי ב"ן צמאמרו יה"ש
 וברטובו. ב"ן הוא ככון הוא עלסון ב"ן
 צנות ללפחד וכו'. והוא אינו סיפור. רק
 צל לחרץ. קוסיית הפלסופיא . איך אפשר
 לומר שהלצא מרוס הגדולים והרומים .
 נחסו ללורך דבר קטן. היינו הנצראים
 התחחוכים. והאיך אפשר לומר שהלחד
 יעסה עגדל גזוח ולור נסבצ ללורך גרגיר
 חרדל. חצל איך זה קוסיא . כיון סכל
 סעולס נצרא ברצונו. וכך גזרה חכמתו
 יה"ש ורלונו. ואין מצוח להמליח טעם
 לחכמתו יה"ש :

וכבר אמר החכם גם צנצראים. איך
 טעם צרלון. מוכס"כ הולר כל
 הוא חלקינו. איך יהי לנו השגה טעם
 לרצונו. כך ראה הור חס. סכן הוא .
 וככון הוא :

זיש להאיר על הארץ ויהי בן :

מן את המאור הגדול לממשלת
 היום וכו' לממשלת הלילה .
 סוליל למסול ציוס ולמסול צלילה . כמ"ס

לחן ולמשול ביום ובלילה :
אבר צל לרנח. דהנה סעמס וסירח
 צעוה"ז. סן סנה דמיון ועסל .
 למדה יו"ם וליל"ה סצחלילוח סקודס זו זן :

וזה סרנח חח סעחסיג לממשל"ת
 היום. היינו להמסיל צו . עדה
 היום. ומלור סקטן . להמסיל צו עדה
 הלילה. סנן :

ין ויתן אתם וכו' להאיר על הארץ.
 ח"ל דקדקו לסון וית"ן . ומערו סהס"י
 נחן אוחס צחכמה :

ונ"ל לצאר. סהס"י נחן אוחס צרקיע
 סעמיס. ולהאיר על הארץ .
 והנה כיון סנעסו צכדי לסעמס חח סחרץ.
 ע"כ יכוליס התחחוכים לגזור עליהם .
 כעכין משה ויהוסע סהעמידו חח סחמה .
 ונקדמיון צן גוריון. כיספ לזה גצי יעקצ.
 סקעה סעמס צעצורו. ורחה לו סעמס .
 והעליונים אינס יכוליס לעסוח זה. וצכדי
 סעפ"י סחורה לח יסי לעליונים טענות
 צר מילרס כיון סהס נחוכיס צרקיע סעמיס.
 ע"כ נחנס סה"י צחורה עחכה ופעטיח
 דלורייחל הוא :

יח ולמשול ביום ובלילה. סעעסלה
 צידס (כפי סהעציע צחס סצורה)
 להאריך ולקלר היום והלילה לפי סעחות :
יח ויהי ערב וכו'. גם צכאן פסוקח
 דפקקי עזרל. וכצר ציארנו צספרינו
 מהו ססכל סכלעד מענו. וספחח נמי כינח.
 סערמז צחלף סרציעי. היי ערב חורצן
 ציהמ"ק. וגס בקר צכין ציח סני. ע"כ
 צצכין ציח סני צזמן עזרל פסקי לפסוק
 צפ"ע :

כי ועו"ף יעו"ף. מעו"ף מציניח ל"י.
 היינו סיה" צו פעולת סעפ"סה .
 מעש"כ יעו"ף הוא ליווי למלות :

ואומר לך. כאמר מלפינו וכו' ומעו"ף
 השמים וכו' . דהנה חסור
 לינך

לילך זקומה זקופה כי מלא כ"ה כבודו .
וכל מה שאפשר להשפיל א"ע מה טוב .
והנה עו"ף השמים . אפשר לו לילך על
הארץ . ואפשר לו להגזי" א"ע :

והנה אם לא זאת אליו הליווי וזאת
הש"י שמוחייב לעופף . הגם
שה"י צו כח העפופה לא ה"י רשאי להגזי"
א"ע כיון שאפשר לו לילך ג"כ על הארץ
מזלי הגבהה . ע"כ זאת אליו הליווי וזאת
הש"י שוליה לעוף לעוף . ומזנו כלמד
דעת ומעוף השמים יחמונו . שאסור להגזי"
א"ע ולילך זקומה זקופה :

כא ויברא אלהים את התנינים וכו'
לפי מה שמקובל לרז"ל שהם ליתן
וצ"י המחוקק ללדיקים לע"ל . הוא חומר
ו זרא חלקים וכו' הגם שזוה להמים שישראל .
עכ"ז הדבר שמחוקק לקעודה מזה
להלדיקים . כזיכול העסק הקצ"ה צעלמו .
כזיכול מזה צו יותר מצטלוהו :

ומזה למדו דעה לקעודה שזת הא
דבא מלא שיצטעו וכו' :

אשר שרצו המים למיניהם . הנה
לא כלעוו להוליה הדגים
למיניהם . וגם לא ה"י להם חיה לימוד
ולא ק"ו . וכן אמר"ל כל מין דגים אחד
הוא :

אבל זרואתם שכלעוו שארי הכנראים
הקודמים למיניהם עשו מזה
מן המוצח להוליהם אז למיניהם . אז שילאו
הכנראים החיים למיניהם למזה מ"ה
והרי לך זנפט החיים ח"ך השוקתם לעשות
למן קוכס ציתר שאת :

כב ויברך אתם אלקים לאמר פרו
ורבו . הלאמר אינו מוצנ :

והנה יש לרמז . דהנה יעקב אצ"ו
צ"ד . וידגו לרוב בקרב הארץ .
וכן אכחנו נוהגים אחריו לצדך את הנבים
זכרם זאת . וכן מהגים עפ"י דברי
האחרונים לאכול דגים זרים שהם ולמד

ית"ר טכפרה וכרזה כדגים :

והטעם כי הש"י צ"דך את הדגים .
לאמר פרו ורבו .
שהאמירה אשר יאמרו ישראל זכרתי ית"ר
שחסי"י שפ"ו כדגים הוא צקנולה להלליה .
ע"כ מזה ג"כ לאכול דגים זלי צנת
עונת ח"ח :

ובזה יתחבר ג"כ הכומר זכרתי יעקב .
ויברכם ביום ההוא לאמר
ב"ך יברך ישראל לאמר ישמך חלקים
כאפרים וכנעשה . דהעסק אינו מוצנ .
א' התחיל ויצרכם לשון זרים . ומקיים
ב"ך לשון יחד . ב' השני פעמים לאמר
אינם מוצנים :

ורפי דברנו הכ"ל יוכח דהנה הש"י
צ"דך את הדגים לאמר היינו
כשיאמרו . חפרה וחרזה כדגים . יס"י
צקנולה להחברך . והזכרה הזאת היא
צפקוק ד"ז צתורה . והנה צ"דך יעקב את
אפרים וכנעשה . וידג"ו לרוב וכו' שישו
כדגים וקצלו הם זכרתי הדגים . וקצלו
ג"כ זכרתי לאמר . היינו כשיאמרו ישמך
אלקים כאפרים וכמנשה . ית"י קנולה
להחברך צפ"ו :

וזה שיעור הכחז לפי הכ"ל . ויצרכם
ציוס שהוא לאמר ב"ך , היינו
שצ"דך אותם זכרתי האמירה הכומר צפקוק
ד"ב צתורה , היינו אותו הלומר הכומר
צפקוק ב"ך . ומיזם והלאה יצ"דך ישראל
לאמר ישמך חלקים כאפרים וכנעשה . כי
זכר הם כחברנו וידג"ו כדגים , וקצלו
זכרתי הדגים :

ואשכחנא פתרי לפי"ז מה שחירגם
יוכתן לפסקוק זם יברכו
ישראל ביום"א דמהולת"א , הנה פירש
שציוס העילה יצרכון את הילך הך הכימול ,
ישמך חלקים וכו' , ולמה ציוס העילה ,
העילה , דוקא הוא צקנולה ציתר לזכרם ,
דהנה היא זכרתי הדגים , ודגים זאקיסם
צעלמו

צעלמא קני לסו. כמו שכתוב בלדיקים .
 ויאסוף. ע"כ בגבולי כשמות הלדיקים
 רלריכים עוד חז"ל חיקון מועט הוא צדגים
 כמדע, ותינוק ציזם סכימול, ככנס צדגה
 דלדיק, כע"ש בזהר צפסוק ועמך כולם
 לדיקים. ובצדיק נאזר חסיפה. כמו
 צדגים, ע"כ יש מקום לחול הנרכ' צימא
 דמהולחא :

בג ויהי ערב וכו', ג"ז פסוקא דפסקי'
 עזרא. וכתבאר צספרינו, והסתח
 נמי כימא, ויהי ערב, גזירות שמדיות
 צצוס"ה, והריגת אנריי הסורה. ויהי בקר
 מיצורי הסורה צצנע"פ משכיות והתלמודים.
 צאלך החמישי :

בד וחית"ו ארץ. הוא"ו יחירה, מרמ
 למה שאמר שלמה, החילוק שבין
 רוח חיים שצאדם, לבין רוח חיים שצנח"ו,
 הגם שכמות זה כן מוח זה, עכ"ז רוח
 צני האדם העולה למעלה, כי החיות שבה
 הוא ונהעליונים, ורוח הצהמה היא היורדת
 למטה לארץ, כי החיות שבה היא מה'סודות
 רשר צארץ, לזה אמר, וחית"ו, החיות
 שלו, הוא ארציות, ויה"י כן עמס"ל :
כה את חית הארץ וכו' הבהמה וכו'
 רמש וכו' לפי חכמתן קחשיב לסו:

פ' לך לך תר"א לפ"ק

לך לך פרש"י באן אי אתה
 זוכה לבנים ועוד
 שאודיע טבעך בעולם, י"ל עפ"י דחי'
 צס"י המליך אות לי בתשמיש וכו' העליך]
 אות ד' בחיים וכו' :

והנה גזס יתפרש לך לך, לך אל פעולה
 הני' אחיות למיד ב"ה אשר
 זה פעולתן עזרחסיה, תשמי"ש וחיים,
 וחזכה לבנים, ואודיע טבעיך בעולם,
 ססוח הנועה סחיים, סנן הדבר :

והנה חוסי הענגל, אחרי סינאו,

סלח כודע לדור ההוא טבעו, ציקס רחמים
 וכו', וע"ז אמרו או חנרותא וכו', ח"כ
 ידיעת הסס והטבע"ו, הוא עיקר חיי
 נחת, והחיים המס כצרחים צאוח ד' ככ"ל:
 לך לך י"ל לדעתך כי הגס למעלי' כתיב
 ויקח רחם אח חצנס וכו', ח"כ לפי
 משמעות הכחוצ ח"י רחם העיקר צנסיע',
 וכסצחו לחקן ח"ל סס"י, מכאן וחילך
 חלך לדעתך, צין חס ירלה חניך חס לא
 כי פוער חני אוחך עמלות כיצוד, כיון
 ססוח לך מלות מחחי :

וירצה עוד לך לך מנש, להחמיל
 מנך רלש היחוס דהגס סתרח

עסה חסיונה, הגס הוא כגר סכחגייר,
 וחין הצנים שהוליד קודס מתייחסין אחיו,
 ע"כ חין חנו קורין חצוה חלל מחצרתס:
ואעשך לגוי גדול, מתרגמינן לעס
 סג"י, ואגדל"ה סמך
 מתרגמינן וארבי' סמך, כי שורס גדול
 הוא צין בכמות צין באיכות צין במהות
 ובכ"מ יתפרש לפי ענייניו, ואעשך,
 בעש"י מנש כענין ספירס"י חלל צריחח
 חרס הכל כצרח במאמ"ר והוא כצרח
 ונעש"ה צידים, והוא לסורות כי עיקר
 סכוונה של צריחח העולם סכל העולם סס
 כחומר אל הלוהה, אל האדם, והסס צמין
 סחנסי ג"כ הוא כך, סכל סחומות סס
 כחומר אל הלוהה, לחצרהס וצניו, ע"כ
 חמר לו ואעש"ך :

ויתפרש עוד ואעש"ך לגוי גדול,
 עפ"י עה דחנין צס"י,

המליך אות יו"ד צמעסה וכו', ולר
 צחולה צעולם ואלו"ל צסנה וכו' :

והנה ידוע אלול הגס הוא כצרח
 לימי הסצוזה, ססס ימי רצוין

אשר כציכול ימינו פסיטה לקבל סצנים :
והנה כגר כחצנו אשר הסצוזה ח"נה

מועלת רק לישראל, ולא לחוסיע
 כי קי"ל מלך סמחל על כצודו חין כצודו
 מחול

מהול וכתיב מלך חלקים על גוים דקוצים
חיקרי עלייהו מלך. משאיכ ישראל נקי
צבים כמד"א צבים אחס וכו' והש"י למו
אז. ואז שמהל ע"כ כזודו מחול :

והנה כתיב חשף י"י את זרוע קדשו
לעיני הגוים וראו כל אפסי ארץ
את ישועת חלקיכו. ואמרו צפירושא דהוא
קרא. והו החגולה הזרוע כזיכול לעיני
הגוים והוה סגולה צאומרו ישועת חלקיכו
שם הדין אזל הוא לדעתי עפ"י משאר"ל
שעמידן אה"ע לומר ישראל שקבלוה
(היינו את החורי) היכן קיימות אזל
ישראל מהני להם חסובי :

והנה י"ל לומר וכי משוא פנים יש
דבר למה לא מהני גם להם
חסובי. והנה חשף י"י את זרוע קדשו
חשר שם כזיכול מפילין דמארי עלמא ומה
כתיב צהו. ומי גר"ל אשר ל"ו חלקי"ם
קרובי"ם אליו. ר"ל סנקי גר"ל גדול עממת
גדלות המהירות שיש כזיכול קודצו. צין
ולר צראשית לזכס כי הם ון שורש חילן
הקידש ע"כ הש"י למו אז ואז שמהל ע"כ
וכו' משאיכ אה"ע לא מהני להם חסובי
כי קוצים מלך עלייהו ולא אז. ומלך שמהל
ע"כ אין וכו' ע"כ הכל צאומת והכל צדין
וז"ש וראו כל וכו' ישועת אלקינו. צדין
אמת :

והנה הצניח הש"י לצרחה ואעשך
לגוי גדול דההני להם חסובי.

ע"י גדלות משהם שהם קרובים אליו ית"ש
העיוקים מני צנון וכמד"א ומי גוי גדול
אשר לו חלקים קרובי"ם אליו. ועי"ז מהני
להם חסובי. ע"כ אמר ואעשך כמו
שהקדמתי לך. כי מדש חסובי נצרא צצחי
מעש"ה ציחד. כמו שאמר צכ"י המליך אות
י"ד במעשיה וכו' ולר זו צחולה צעולם
ואלול צנה וכו' :

ואעשך לגוי גדול. הנה גוים רבים
י"ל ממו. אדום ויסמעאל

וצני קטורה. וה"ל להצניחו שילחו ממנו
גוים רבים. אזל הוא עפ"י משאר"ל צפוק
את י"י האמרת היום וכו' וי"י האמירך היום
להיות לו לעם סגולה וכו' אמר הקצ"ה
אחס עשיחס [לי] חטיצ' אחס צעולם שח"א'
שמע ישראל יא"יא ואכי אעשה אחכס
חטיצה אחס צעולם שח"א' ומי בעמך
ישראל גוי אח"ר. כאשר דברתי צום זה
כמה פעמים. וידוע הדבר לחכמי צריחמו :

והנה יתפרש לפ"י ואעשך לגוי גדול
אותו הגוי גדול גדול במהירות
אשר אין שום דבר נחשד צחצוון אללו .
כי צעל כל הגוים לגדול חטיצומו ואינו
נחשד צחצוון. אותו הגוי הגדול י"ל ממוק:
ובזה יתפרש כתי לטון ואעשך צעשי'
שהוא ממון חורה שאמר הש"י .
ועתה אס שמוע וכו' ושמרתם וכו' והייחס
לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ
כאשר פירשתי צמוקומו. וא"ל לי להאריך
מחמת הזמן ולי"כתי למחרת :

ויסע "אצרט" הלוך "ונקסע" דהנגצה לא
אמר סחס ויסע אצרט הנגצה ,
וצאמרו הלוך ונסוע, משמע שלא הלך ולא
נסיג צפעס אחס רק כאשר צא לאחיס
מקום נחעכצ שס, ושוצ אח"כ הלך, וכנ"ש
רש"י, ונעס הדבר, ומה מוסמיענו צום :

ונ"ל דהנה כתיב למעלה ויקרא בשם
י"י צכ"ו שצא פירקס חלקותו
ית"ש צעולם. חס הי" כל מנמחו ע"כ לא
הלך צחצוון וצריצות למקום חפלו רק הלך
לאט לאט. וצכ"ו שצא נחעכצ זמן מה .
עד שפירקס חלקותו ית"ש צפני צני אדם:

ובזה כ"ל צרמו ר"ת "אצרט" הלוך
"ונקסע" דהנגצה. הנה הי" שס
אה"ה נקי צוחר גושטנקא דחמיס צי'
שמי"א וארעא. "אח"ר השמיס "ואח"ר הארץ
ר"ת השס חכ"ל והנה צחליצור עזדו של
אצרטס נאמו. "ואצח" היום "אל" דהעין .
ורכשו צו חז"ל מלמד שקפלה לו הארץ
ולשמוע

ולטמע און טענהי נסם הצעט"ו שאמר
סכנתו זכאן עס קפילה הארץ כך טענהי
קחס :

ואמרתי נפירות סדנר לדעתי הקלושה
דסנה ר"ח השם הכיל הוא
נתיבות "אח" השמים "ואח" הארץ. וע"כ
קראוהו זמר גושפנקא דחוס ז"י שמיא
וארעא. סנה נתיבות 'אח' השמים. כחוס
אוחיות חליף היא ונתיבות "ואח" הארץ
כחוס אוחיות ו' ה' והנה זכאן צדיבור
הענד הכאמן. אמר "ואח" יהיוס "אל" העין
הנה כרעו צריח השם הנ"ל צהיפק אחוון
היינו אוחיות ו' ה' השייכים אל הארץ הם
קודעין לאוחיות א' ה' והנה הוא קפילה
סארץ. סנן סדנר הענד :

והנה אס הענד הלזה שתי טענה
נתיבו של חזינו ידע להשחמט
ננס שחקפון לו סארץ. נכש"כ חזרהס
חזינו בעלמו. וזודאי ה"י יכול לילך למחוז
חפלו כרגע. חזל לא רלה לכסוע רק לאע
לאע כדי לפרסם חלקוהו. ע"כ כרעו זכאן
השם הנ"ל כסדרו. סנן :

פ' וירא

וירא אליו וי הקדים הגפעל להפועל
אפשר דענה ילא לרז"ל נקבלתס
סענין סהסררות היחה לנקר אח סחולה
והנה סנח לנקר אח סחולה. ע"כ פועל
סחולי הוא קורס סנח חליו סענקר:
ועוד סענין ידוע חול"ה נגינ' מ"מ
והסנקר עמשך אליו סער סכי' :
אריה ב"ח יום ג' למילתו ה"י ובא
הקב"ה וכו' י"ל דדייק ג"כ כח"ל. ור"ל .
סעי"כ סכר ססם סככנד נתיבה סשלישיח
ולא נאמר וירא י"י אליו רק וירא אליו
ו"י. כ"ל :

באלוני סמרא. הוא סנתן לו עלה על
העילה וכו' כן פירש"י עפ"י רז"ל

והוא לחימא. וכי ס"ד סאזנהס לא רלה
לסמוע ח"ו לדברי סש"י וסמרח כסן לו עלה
סיטמע ויעשה :

אבל כפי סכרחה חזרהס חזינו קייס
כל סמורה עד סלא חכנה .
והנה זודאי ה"י עסחוקק לקייס גם מליח
מילה. חזל ה"י עסחפק דסנה קיי"ל גדול
סמלוס ועושה עוני וכו' והנה כל סמליח
אס יקיימס קודס חליווי סנה אפסר לקיימס
ג"כ אח"כ אס י"נה סש"י עסא"כ מליח
מילה. והנה ע"ז ה"י עסחפק וכסן לו וסמרח
עלה סימחין דילמא ילוסו סש"י ויה"י מליח
ועושה וגדו"ל סמל"ה וכו'. והנה גדו"ל
סמלוס וכו' היינו סככס נערה סגדולה
ססאח ערה חוס ד סנק גדול"ה :

והנה ה"י סכר וסמרח סנתן לו עלה ע"ז
סכנגלה אליו סש"י זחלקו עפ"י
מס ספירסנו. וירא אליו הו"י היינו ססס
הו"י סמיוחד [חליו] היינו הו"י זכיקוד
סגול. מדה סגדולה וחסמד ע"כ ג"כ רלה
להכנסים כעין סגול. לפיכך נגלה אליו
הקב"ה בחלקו. מכאן ססנון אשר סמקוס
סי"ס זו זח"י פעס גילוי סכינה קוסה ח"כוס
קדוסה לעולעיים. וחסנון אשר זכות הוא
לחדס אשר זוכה סשה"י ח"ה גילוי סכינה
נתיבו ונרסוהו :

וירא לקראתם מפת"ח האה"ל. יס
לפרס חיונרו סהרילה היחה
מפת"ח האה"ל. עפמט"ל וירא חליו הו"י
סכנגלה חליו ססס הו"י סמיוחס למדחו
מדה חחס"ד והוא הו"י זכיקוד סגול .
ע"כ וירא וסנה ג' חכסיס וכו' והנה הו"י
ה"י יוסז פת"ח האה"ל מדה מלכות
שמים כי זכל מדה ועדה סהאדס מכוין
ועוצד ענודמו. הנה זה הוא ססער ליי
ע"כ וינן לקרחהס מפת"ח האה"ל ע"כ
ויאמר חד"ג וכו' וסנן מ"ש דכילל וסמר
פניך וכו' למען אדני' . ורסו חז"ל למען
חזרהס סקרלך אדוין :

ויאמי

ויהוא עמיד עליהם. מהרגעין וסוף
משפיע וכו'. מהרצ"א

לסתובב למה סולח התיבה משפחה והיל
לחנם קח"ס. והוא דל"ח לפרש כפס"י
דל"ן זה מדרך ח"ן כעצור צמ"י ד"ח .
דבעה"צ לא יסחכל צפי האורה האוכל .
ולמה ה" עומ"ד עליהם. פ"כ למעט. כד"ך
המעמשים שהם בעמידה :

א"י שרה אשתך. אר"ח צ"ח כדי לסגור
בו"ם ש"ל ברב"ה. הנה לפי פירש"י
לעיל (עפ"י דברי חז"ל) לחם לא הביא .
ומחין ה" כוס של זרעם. הנה עפ"י פשוטו
י"ל שצ"ן דין לדין עשו עינים אחרת צמ"י
והביא לפירושם :

והנה י"ל דהנה צמ"י כד"ם הפסוק
ככן יה"י ה"ר צ"ח י"י. זרעם
ההרים. צמ"י כ"ם ע"ל זרעם שהיא על
חמ"ם אלצעות. והנה אחר כבוד מא"י הרצ
הקדום מהר"ה זלוק"ל בו"ם ש"ל ברב"ה
צמ"י ה"ר בית י"י. והנה ס"ו לריכין
לצמ"ה לידה יח"ק. עמוד העצוד' צמ"ס
ועל ידו נחב"ל ה"ר בית י"י. הר העזרי'
מקום העצוד'. צמ"ה העקיד' והוא כמ"ו
בבו"ם ש"ל ברב"ה. וזה עסיגורו לה כוס
של זרע' :

ו"ל דק"ל לרי"ח צ"ח כר"ע אפילו אכל
עלק וסוף עזוב ענדך אחריו ג'
זרכוח והגם דל"ן סל"כ כר"ע. סגס י"ל

טעמא דר"ע נמי דלמד מן העל"כים :
והכמים ס"ל דל"ן למדין מן העל"כים
דח"י צמ"חון נח"ן להם אצרהם
צמר צמ"ח כדי שיופסק קמ"רונם צמ"ח
חורי. כשחמרו חנה סודך על השמים הצינ"ם
הס"י הרי אכלתם צמר צמ"ח צמ"ח על
אצרהם. אי"כ דסל"ח כחורי' עשו. אי"כ גם
זנה עשו סל"ח כחל"י. ואצרהם אצ"נו שח"ק
צמ"חון :

והנה א"חא צמ"רסס ז"ל צמ"ה ח"ן
חורי' חר"א סקצ"ה למעט דברי
המנ"ח

ויהאמר אדנ"י, סירנ"ס חונקלוס ואמר
י"י. הנה ס"ל דהסס סוף קד"ס
וכבר כחצנו צמ"ח דלכ"ע סוף קד"ס אפ"י
מאן דק"ל לבדול סצח"ן סוף דמשתמע
לחרי' אפ"י. וכן כ"ל דעה רס"י סק"י .
וב' השטמות צמ"ר. סצ"ן :

יקח גא מעצו מים ע"י סליח עפ"י
פשוטו י"ל להיות סצמ"ס ח"ן
כ"לוח וח"ן צו סח"ה למוחדות רק סל"ר
חל סח"ס ע"כ מ"ר סד"ר לסליח סצוד"ח
יח"ן כל סל"ר עס"ח"כ לחס מ"י דמ"מלך
על"ו סליח כמ"ה יח"ן עס"י צמ"מו וס" ל'
דצ"ס צגו מ"ם רמ"ו לחס"ד. והנה עס"ה
ע"י סליח. סור"ס עכ"ן ש"ל"ח י"ג ס"ח"ה רמ"ו
ל"י"ג מ"ד"ה חס"ד ור"ח"ם ע"כ ח"ן סליח"ה
לג"ו. והנה עס"ה סד"ר ע"י [סליח ולא
צמ"מו כדי לעורר חס"ד"ם] והצ"ן [וכבר
סרס"ו צפ"סוק] גל"ח צמ"ר וכו' צ"י יעקב
ויוסף סל"ה [ול"ח אחר אצרהם ויח"ק. ח"ך סוף
כ"י] יעקב ויוסף י"ג ס"ח"ה. של"ח רמ"ו ל"י"ג
מ"ד"ה. וכח"צ צמ"י רא"ך מ"ם חל"ק"ם
כשחצנון צ"ה ימ"ח לך עוז טע"ס סצח"ן
אצרהם ס"ח"ס ע"י ש"ל"ח :

מהר"י עפ"י קצלה חז"ל פס"ה ה"י
אחר מהר"י לעס"ה כל סמ"ע'
צמ"ח"ה. לצ"ל סצ"ח ל"די ח"מ"ן :

קמ"ח סל"ת עפ"י פשוטו י"ל דהנה
סל"ת כעס"ה דוקח
מח"ע"ס לח"ח"ס והל"ח"ה מוח"ר מועט מועט
ובלצ"ד ס"ח"י צמ"ח"ה סל"ח י"ח ח"ח"ס
צמ"ס. רק על יד על יד. וכמו סח"מ"ו צמ"י
(ובז"ה"ו חס"ר הכל כ"י ח"ן א"ו צק"ח"ס)
הנה סוף כעס' כקמ"ח וכסל"ח 'ע"כ אחר
קמ"ח סל"ת :

דושי וע"י וכו' ס"ח"ו סל"ח י"ח ס"ס
ס"ח"י צ"ן סל"ס"ה לעס"י סע"ג"ה
צמ"י סל"ח סצ"ח ל"די ח"מ"ן :

המכאים והאמוראים זה מחירי חס אוקר .
חיל הלכי כמי חיל הלכי יפסקו החחחחחחחח
כי לא צמנים היא ואיכ לפיין צמחון
נעמי צמלחכים דלח כהלכי . להורות להס
כי לא צמנים הוא :

ובהרי יוכח לך מאי דליבעיא לן צמני
נסיס צצצצצצ צצצצצצ דאורייתא או
דרבנן . ועקום הספק לרעת רסיי והרסיי
היא על שלא נעלו חלק צארן . ולרעה
הספק הספק הוא על שאינס צצצצצצ ותורי
והנס יתי חיד סיהי חפסומו לן ממלחכים
סצצצצצ צצצצצצ לרעת ר"ח צ"ח . והנס אין
להס חלק צארן . וגס חיס צצצצצצ ותורי
חלח ע"כ לומר דאין לעדין ען המלחכים :

הא דנחן להס חצרהס צצצ צחלצ חכה
הוא קיים כל החורי . חכה הוא לא
חכל צודאי והצישול י"ל ג"כ סנעמי ע"י
סעצצצצ . חלצ עה סנחן לפני המלחכים
סרי היא חכאי וצצצ חסור צחכאי . י"ל
כיון סהמלחכים ח"ל לחכילי אין זה חכאי .
והנעסן לו מדצצ חזה כחיכת החורי שלא
יחלו לקטרנ ולימר חנה הודך על סעמיס
חנה חורי ועלות לאו ליחכות כחכו :

היפלא מחרגמינן היתבס"א . כי
הפלא והנס שלא כעצו הוא
עמקום נעלס . ועולס המוכסה והכדל .
ולזה חירגס צכאן היתבסא מן קדם י"י
לחיל זה הוא דצצ כדל חללכו חלל חללו
יח"ס אין דצצ מוכסה וכדל :

ואברהם סלך וכו' לשלח"ם מחרגמי
לאליותהוין . דח"ח לפרס
כפסומו סחצרהס סלחס צסליחוחו דהרי
חצרהס עדיין לא ידע כלום מענין קרס
עד סהסיי חודיעו והמלחכים חלכו צסליחוחו
סל עקום . וחפקי צקרא צלסון שליחוחי .
כצצ כחצחי לך דסורס שלי"ח י"ג חוויית
רמו ל"ג מדות סל רחמיס סהמקיים
צחציו מלוח לוי יעורר עליו י"ג מדות
סל רחמים :

המכסה המים בשבי"א ומת"ח

צגי' עס סנכצד . והנס חוח
המים ערעח למלכות סמיס וחרווייהו
צעייעו חדח כצכיל סמכסה חכי וכו' חיל:
כי ידעתיו למען וכו' עיין צרסיי סהקי
על סחרגוס סמפרס ידעתייו לסון ידיע"ה
אין חיצו למען נופל על הלסון :

וי"ש לפרס למען חסר ילוח וכו' היינו
ילוח חח צכיו וחח ציחו למען
ירצו ימיכס וכו' חסר כסנע י"י לחצוחיכס
לחח להס וכו' . וחלחה הדצרים יוכח לך
חומרו למען חציה י"י על חצרהס כח"ס
עס חסר כסנע י"י לחצחיתכס לחח לה"ם
וכו' סנן :

עשו כלה . חרגומו אעביד עמהון
גמירא . אם לא תייבין . חכה
צמקרא לח כחמר רק חיצו בל"ה . כי חינו
עצחור סדצצ בתור"ה שבבת"ב דכסיצ
כי מחי לח חלח חיעוח רק צחרי"ס
כחקבל סהוח תושבע"פ . דינא דמלכוהח:
וכן חיצו ח"ם ל"א תייבין . חינו
כלל צחורי סצכחצ . רק נוסר
צחוסצצ"פ . להורות חפילו יסיוו רק צחשוב'
חחחה סח"ח צחי חוסנע"פ מלכות פח
וחוסנע"פ חמרחס על צריותו ירחס עליהס
כי חינו חפץ צהסחחח עולס :

ואם לא אדע"ה חנה חירגס חס .
תייבין לא אתפרע לכחורי .
חיד יפול ע"ז לסון חמקרא אדע"ה :
ואפשר לי לומר . כיון סהסכר והעוכס
חנגיע לחרס הוא מחחח
סחצחירי חפסיית חללו . והנס חללו יח"ס
חודיע"ה . וחעפ"כ אין חודיעי מחכחח .
וח"ח לחרס לעמוד על המחקר צזה . כי
הוא מחכחחחות . והנס יס צכאן לפרס עפ"י
חחרגוס . אדע"ה . ל"א אתפרע . היינו
חרון חוחס עפ"י דך חודיעה ולח עפ"י
דך חבחירה . וחצעל מהס סעוכס . ויה"ד
סלא יחמר פינו דצצ סלא כרלוו :
וחצרהס

ואברהם

עודנו עמ"ד מהרגס
משמ"ש בצלו. דא"ח
לפרס עמ"ד. כפסונו. עיין זרס"י. ע"כ
לומר אין עמיד' חלל הפל'. כלמד זג"ט
מן ויעמ"ד פינחס ויפלל ואפקי' להפלי'
בלשון עמיד'ה דהתפלי' נקי' עבוד'יה
כמד"ח ולעבדו' בכל לבבם, איזהו עבוד'
שבכל הוה לומר ז' הפל'. וכיון שהתפלי'
נקי' עבוד'. ועבוד' היא זעמיר'. הן
סדר:

האף

הקפה חירגס הבריג'ז דאי
כפסונו הול"ל הג"ס. וגם שאין
פוחזין זח"ג:

חלילה

לך. מהרגס קושמא אינון
דינג'. לא יודעו עקבותיו:

ונ"ל

עפ"י מה דידוע שהש"י מכה"ג
הח עולמו זג' קוין. קו חסד
הוא ימין. קו הדין הוא זח"י שמאל. וקו
חולע"י הוא עדה ח"ה הוא ממולע. זין
הדין והחסד. ומטה כלפי חסד והוא הנקי'
מדה אמ"ת כידוע חסן אמ"ת לעקב
מעילל כעמדה אמ"ת נועה כלפי חסד
הלכי' כדברי הויברעי. והנה החל"ל הוא
זחולע"י. והחולע"י הוא אמ"ת. וזה שחירגס
על חלילה קושטא הן סדר:

ודו"ט

יש"ב בשער וכו' יש"ב כתיב
אוחו חירס חירס חירסו עליהם

הנה

עפ"י פסונו פירושו הוא דהנה
יושב משמע מכבר. יושב משמע
מחדש. חבל אינו ידוע -היכן נרמז סנה"ט
לסופט:

ויש

לפרס. מדכתיב יש"ב בשע"ר וכו'
כדכתיב שפטי"ם וסוברים חסן לך
בכל שערי"ך:

והנה

עוד זח הרמז. יש"ב חסר ו'
אוח חח"ס דכיון סנה"ט החדס
לסופט ומושל חוי לה לרצונו וכו'. ורז
כד נפיק לדיכא. חמר זרעוה כפטי וכו'
ולריך מאד לדקדק לדון עפ"י החורי'.

והנה

וען ח"ס היא וכו':
לא זמקרה היא סנה"ט אוחו
חירס לסופט. וגם למה מסמיעו
זחה החורי' חבל סוח להחודע ולהגלות
חסר הללחו ח"י זכוח נסמה דוד וכו'
ועלך המסיח חסר ח"י עמון זקרוו חומר
זו וספט זלמך דליס וחומר ידן עמך זלדק
ועניך במשפ"ט וכו' יספוט עכ"י עס וכו':
ויאמר אל נא אחי תרעו מהרגמינן
בבעו בען אחי לא תבאישון
הנה חיצה ג"א מפרס לסון זקסס. וגם
לסון עת"ה בע"ת וחינה אל. מסמך
לחינה מרע"ו:

ואת

שחי זנח"ך הגמצאות מהרגמינן
דאישתבחה מהימנן עמך. חנה
הגמצאות מיוחר. וקיבלו זרדך גיס כתיב
הכל הגמצאות וכתיב חסס ומצאות חס
לכזו נאמן וכו' וכלמד זג"ט שסיה כנד
מדה רחוי"ם. והוא רחוי"ם יכפר עון ולא
וכו' ח"ס חסונו זכד ז' זכחיו בחמל"ת
י"י עליו. חיינו מדה רחוי"ם. וכענין
שחירגס מהרגס. כרחם י"י וכו':

ויאמר

המלט על נפשך. הנה חירגס
חוי"ם על כפסך ותיכף זקמוך
חירגס כמה פעמים אישתז"ב. הוא לסון
הצל"ה וכה חרגונו זכ"מ זמקרה והוא
לחינה זכאן:

והנראה

לפרס דהנה חוקס' לו חומר
המלט על נפשך דלפי
מספט הלשון הל"ל א"ת נפש"ך. ע"כ פי'
ע"ד ספירט"י זיטעי'. זפסוק זטרס יזח
חבל וכו' והמלימ"ה זכ"ר. פירטי' כל
יליח דזר זלוע קרוי המלטה והנה זכאן
הזר הזלוע חיינו כפט דוד סה"י זלוע.
ע"כ פי' חוי"ם על כפסך:

ויאמר

[לוח] וכו' אל נא אדינן
מהרגמינן בבעו בען י"י
[הנה חיצה] ג"א חירגס לסון בקשה
[ולשון] עתה. חבל [על חיצה] אל הסמיט
ולא

ולא תירגם כלל וסוף לתימא צעיני ואין זידי כענה דבר המתייבט :

דברתי הפכי וכי אשר דברת . חירגס דבעיתה עליה .

דהנה חירגס אשר דברית מיוחסים. עיכ פ"י דהכוונה אשר דברת היינו לומר . כיז נעשי עיי הפילתך :

ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא. ויודע שלא כנעה צה

אלל פרעה לא הולך לזה כי עדיין לא הי' א"ל כהן. וכעה שנעשי כהן. הנה לבסוף גם חנוקה חקורה. עיכ סולרך לומר כי נביא הוא ויודע וכו' :

אבל לכאורי יקשה מה מהני לזה נביאות הלא ר"ז בן הקלצ' חמר המעין הזה לא זזה ידי מחד ידה ואעפ"כ חקורה עליו. וי"ל דזה דוקא כשנא דדבר לפכי צ"ד וליע עוד :

ואם אינך משיב דע וכי. הולך לזאה הסהרה' כדי שלא יחמר דברי חלומות לא ומעלין וכו' :

מה עשית לנו ומה הטאתי לך וכי כ"ל לפיט דהאר"ך בלשון כזה מפני שאמר לו המעשים טעניה לנו אינם מהרהרי להטעות. אפי' אם אכחנו היינו חוטאים לך לעשות לך איזה רעה. רק כשיארע שהאדם עוש' לחזירו עונות ואח"כ אוחז החצר מטלס לו רעה חמה עונה גאה ע"ז כח"צ מטלס רעה חמה עונה לא חמוט רעה וכי וסנה לפי"ז יחפרט, דהקי מה עשית לנו (איזה עונה, ואח"כ) ומה חטאתי לך (אחרי העונה טענית) סגן : מה עשית לניז' (לשון רבים) ומה הטאתי לך (לשון יחיד) עפיי הט"ל ג"כ להפליג הענין, אם הי"ח עושה טינות לכולנו, ואני העתי אח"כ החוטא לך :

מעשים אשר לא יעשו וכי חירגמו עונדין דלא כשרין לאיחענדה פירושו הוא, אשר ל"א יעשו, רל"ל הם

מענין ל"א היינו מענייני הלחין שצחורה ולפני עוד ל"א חסן מכסול :

ידי כאשר רתעו וכי. חירגמו והנה כד מעו עממיא בתר עובדי ידיהון ויתי וכי. לפי"ז העיקר חסר מן סמקרח דהול"ל ויסי כאשר התעו הגוי"ם אחר מעשי ידיה"ם :

ומה שיש לי כעה לפרט צום לא ככה זה צחור' שנכחצ. סהיא חורה הוי' תמימה לסורה כי סגויס אין להם דביקות וחלק צטס סוי' צ"ה כדכתיב כי חלק הוי' עמו וכתיב וחטס הדנקיס בהוי' וכי :

והנה כפי סמוקובל עד דור הפלגה סיו כל הטענות מעורבין ודרי הפלגה. כחלקון. נטמות הקדס טחס לאלין הקדס צפ"ע חס הוא לנרתיס וכטמות סגויס צפ"ע. חס הי' נבואה עב"ר קרח לבנו פל"ג כי צימו נפלגה סחרן :

ואפשר צענור כן לא סכרו חלו סחיות צחותיות סחורי (היינו הגוי"ם אחר וכו' ככ"ל) לסורה כי סגויס אין להם חלק צחותיות סחורי רק צניו טל אברה"ם טטים רצוא נטמות ישראל סמה דנוקים צחותיות סחורי . חלק הוי' עמו סס דנוקים צחורה סוי' תמימה קוצ"ה וחורייהל וישראל חד. ועיכ טינות הגוי"ם וכי סקריס מן סחורי להורות טחס סקריס מן סחורי ואיכס דנוקים צה ומחצונן צזה מה סחירגס ויסי קריצ י"י לדחלת"י . אטת ח"ל יראת הוי' ואין הזמן מספיק לסחר"ך צדבר המתייבט על הלצ :

פ' חיי

ידידיו חיי שרה. אפשר יס לרמז ויהי"ן חיי שרה. סחיות טל שרה יס לה סויות עד סיוס. וחדע ממנש' דרי צכאה :

ויסי

אל הנקר ראה אור ועמוד אש ולא כחגלי
לו הענין יזה שנת בכסף מל"א. כסף
צמילוחו כזה ב"ה סמך פ"א גביע א"ש
וז"ש נכסף מלא יחנה ל"י דייקא ל"י
ולא לו כי הוא יראה נהיפוך :

במדרש

נחמלה הפרש ויהיו חיי
שרה וכו'. יודע ימי ימי
תמימים זו שרה קסיה חמימה נמעסיס
וכו' ונחלתם לעולם תהי' סנא' ויהיו
חיי שרה מה לך לומר שני חיי שרה
נחמרו לומר לך שחביב חייסן של לדיקים
לפני המקום. צעוה"ז וצעוה"ב. עיי"ש

הנה

כפי הנרא' דרש שני חיי שרה.
ל"ל חיי שרה. הם בשני מקומות
צעוה"ז וצעוה"ב :

אבל

מנחמוי להחנן מה הוא הנר'י
אומרו חייסן של לדיקים צעוה"ז
וצעוה"ב. אש הנר'י השארה הנפש לחענוג
עוה"ב הנה זה הוא כל עיקר אמונה תחורי
להשארה הנפש. כי חיי העוה"ז הנה הנל
וריק. ואפילו רשעים יש להם השארה
הנפש ומקבלים עונשם. ואח"כ באים לחיי
עוה"ב. ומה הוא הליך להשמיענו זה נכאן
וגם מה הוא הנר'י אומרו חביב חייסן
של לדיקים וכו' מה שייך לומר נמעסיהן
של לדיקים כיון שהמה צעלי נחירת. ועושין
מע"ט. הנה זה חביב לפני הקב"ה. אבל
חיידין אינו מקור צידס. והנחמי חייס הוא
נחמי כרלכו :

ותפרש

הדבר עפ"י מה שפירשנו
נפקוק ונחמי לך מהלכים
בין העומדים האלה. עפ"י מה שנזכר בגמ'
שהקפיד ר"י על שלא אמרו שמועס עפיו.
עיי"ש שאמר ופי' זוער צעיכס דבר
סנחפלל דוד עליו. אגורה באהלך עולמי
צפני עולמים. שיאמרו שמועס עפיו ופי'
ספחותיו דונצות. וכבר נכתב ללכיו
נחמרו מהו הסענוג אל הנפער כספחותיו
דונצות. ופירשתי הדבר עפ"י מ"ש היום
לעשותם

ויהיו דורסי רשומה אמרו כענין ויהיו
היינו ל"ז. ה" עיקר חיי שרה היינו מיום
שנולד ילחק נכה. והנה ל"ז הוא ענין הב"ל
אשר נעש' על הארץ. חנין מן הנוסח
שננקסים לחיים נעש"ה זכרינו לחיים
(בלמיד) חפץ בחיים (בבי"ת) נספר
החיים (בה"א) הוא מולא פי י"י אשר
[נז] יח"י האדם והנה שס ס"ג גביע
מחיה. וכידוע מכוונה ולמה מחיה את
כלס. והנה מוצא פי הוי". היינו המלו
לנר גבי הב"ל:

ויבא

אזנהס. לא פירש מסיכן נח
ופירש"י מנחר שנע ועז נלע
זה כיון שהקושיא היא למה לא פירש :
וי"ל דזה היא נחממה תחורי. באר
שבע ריז למלכות שמים מלכה
מה ותורי נענע"פ קרינן לה. והנה הלדיקים
מעלים מ"ג למלכות שמים נפטרס.
גדולים לדיקים וכו' והנה ה"י אזנהס
יוצב ננחר שנע ה"י מנחנן נקנלה על
מלכות שמים. והנה ראה אור גדול העלל'
סעי"ב והנין כי נפטר סרה :

וזה

סרממה תחורי ויצא אזנהס ולא
פירש נחורי ננחנז מסיכן נח
לתורה ננח מוקוס הרוח לתורי ננענע"פ
בא"ד שביע והסס הטוב יכפר :

בכסף מל"א

יחנה ל"י. חרגומו
נכסף שלי"ם
היינו כשהכסף יש צו סיגים הנה למשל
כשנמקלו ליפרא חין הלימור"א שלס של כסף
רק נשלס ע"י סיגים. משא"כ כשהכסף
נחוקק. הנה הוא מלא ושלס :

ורמו

נזה. סדול' ליחן לו דוקא כסף
נחוקק לתורה שהענון נמקוס
הוא הוא נחוקק נלי סיגים. וא"ל לעיכול
הנצר :

ויש

לרמח בכסף מל"א. עפ"י מ"ש
נזהר אשר עפרון לא ראה נמקוס
הוא רק חסכות ואשלס ואזנהס כשרן

גופו שפחותיו דוצנות הנה עושה מעין
מלאכתו נקרא והוא כלי. הצן :

ומעתה הרי שלך לפניך. דברי המדרש
הכ"ל הוקש' לו אומרו ויהיו
חיי שרה מה שלא נכתב כן בדורות הקודמי'
אלל הנשים. וגם מה שכלל לומר אח"כ
שני חיי שרה. ע"כ הציא לדרוש הפקוק
יודע י"י ימי תמימים זו שרה שהיית'
תמימה צמעים (היינו שהיית') מניירת גם
אחרים כמד"א ואלה הנפש אשר עשו וכו')
ונחלתם לעולם שהי' שנאמר ויהיו חיי
שרה מה לורך לומר שני חיי שרה לומר
לך שחצי חייהן של לדיקים לפני המקום
צעות' ולעולם הצא (היינו גם לעוה"צ
חצי חייהן ששפחותיהם דוצנות מן החור'
שלמדו צימי חייהן צעות' והוויין כחיים
עמם ותיחוסק להם שכן. וז"ש ויהיו חיי
שרה קנו הוי' איכות קנין גם אח"כ
לעוה"צ רק אלל שכן נכתב [ונתתי לך
מהלכים צין העומדים האלה] כיון שזית'
מניירת נמלא כל מה שסיגלו הגרים בכל
פעם צחור' ומלות הוה כאילו היא בחיים
הצן :

שם רע"ק הוי' יושב ודורש. והלצור
תסתמם צקם לעוררן. אחר מה
ראתה אסתר שתמלך על קב"ז מדינות
אלל הצא אסתר צת צתה של שרה שהיית'
קב"ז שכה ותמלך על קב"ז מדינות. ע"כ:
והוא לפלא. מהו הקבולה צה המאמר
לעורר את הליצור. וגם למה הציא את
המעשה הזאת צכאן וגם גוף הדרוש היא
לתימא. מה ראתה אסתר שתמלך וכו'
דמשמע כאילו הי' הדבר צבחיחה. והאל
הש"י פעל כל זאת. וציותר אינו מוצן.
אומרו דלצבור זה מלכה על קב"ז מדינות
על שהיית' צת צתה של שרה שהיית' קב"ז
שרים. וכי היא צלצור היית' צת צתה של
שרה והלא כל כפי ישראל צבותי' הן. וגם
עאי שייכות זה לזה :

ומה

לעשותים. ופירשו חז"ל היום לעשותם
ומחר לקבל שכרם :

ודנה לפ"ז לימוד החור'. שהאדם
לומר צחיים צעות' כל מה
שמוסיף צלימודו. מוסיף צכ"פ שכרו השמור
לו לעוה"צ וכשנפטר סיב אין כאן חיספה
שכן רק כל מה שסיגל צלימודו צהיותו
צחיים צנוק (הגם שהלדיקים לומדים ג"כ
חוי' צג"ע. מזה הלימוד אינו מניע להם
מהן שכן. כי אדרצא זהו השכר. והצן) :
והנה צגמ' איפקס להלכ'. הזוג והענבל
עומאים (היינו שמוקצלים עומאי' כי
נקי כלי קיצול העפ"י שאינו עשוי אלל
להצמיע קול. דכתיב כל דבר אשר יצא
צאש אפי' דיבירר יצא צאש) והנה אומרו
שם. העפ"י שכיטל הפכיתו. עמא החילון
העפ"י שכצר אינו משמיע קול. ואמר' העעס
שכן ראוי להקישו ע"ג כלי חרס עיי"ש
צרש"י כיון שראוי לעשות מלאכתו ע"י
דבר אחר תיקרי עוש' מעין מלאכתו
הראשון :

וא"כ כשנפטר האדם ושבו הגוף אינו
ראוי לדבר צחור' ושבו לא יתצ'
שכרו צכל פעם אלל כשהלמידיו אומרים
שמועות מפיו הנה שפחותיו דוצנת. איכ
הוה כמדבר ממש כיון שעוש' מלאכתו ע"י
דבר אחר. וא"כ צכ"ז ועידן מתיסק שכרו
שכן לימוד החור' שלומד גם אחרי פעירתו
וע"ז נחצנו דוד ואמר הגורה צאהלך
עולמים. וע"כ תקפיד ר"י מאד על שלא
אמרו שמועות מפיו :

וזה שהוצנח יהושע הכה"ג. ונתתי לך
מהלכים צין העומדים האלה. כי
לעוה"צ כצר נקי האדם עומ"ד שאינו הולך
ממדיני' למדיני'. משא"כ כשהלמידיו שהם
צחיים אומרים שמועותיו. והנה הם נקי'
מהלכים הנה גם הוא הולך יקרא ע"י
אחרים. כיון שעוסיפין לו צכל פעם שכן
ע"י סלימוד של המהלכים צחיים צנוק וגם

ומה סכ"ל צזה דהנה צמגלה נכחצ
 מקודס. ויכתוב מרדכי וכו'
אל כל מדינות המלך ולא נאמר מנין
 ומפקד המדינו. ואח"כ אלל והכתיב אסת"ר
 המלכה וכו' נכחצ אל שבע ועשרים
 וסאה מדינה וכו'. משמע שאסתר דקדקה
 צמין המדינות שהיא מולכה עליהן צגזיחה
 היו"ל ולא צמקרה היא רק לרמו על ענין
 נכצד. והוא :

דהנה המקוק אור צמגלה קינוח
 לאמותם יאמרו אי' דג"ץ
 ויי"ץ והנה ח"א לפרס כפסועו דהנה כתיב
 בהתעמסם בחלל וכו' בהשתפך נפשם
 ואפי' מיס לא הי' להם ואיך הרעב והלמח
 המסוכן יקש יין דייקה :

אך היא לרעתי עפי' אשר פירטנו
 צפי' החסונו צכצולח הוסע ישובו
 יושבי בצלו יחיו דג"ץ ויפרחו בגפ"ץ.
 ולריך צילור. ופירטנו הדבר עפי' מי"ש כבוד
 מחוי קדוש י"י מוכיבד גאון ישראל וקדושו
 מהוי לוי יצחק ז"ק"ל האצד"ק צארדיטטוב
 על הא דדרשו חז"ל צפיקוק ולקחתם לבם
 ביום הראשון. ראשון לחצון עונות :
 הנה דיצר צקדשו. דהנה רמו חז"ל המימרות
 אסדרי גדולה חסוב' שזדונות נעשים לו
 כסגנות. ואמרו ג"כ זדונות נעשים לו
 ככיות וכיחא להו כאן צעוטה חסוב' מאהצ'
 וכאן מירא' :

ורנה צעשי"ת מפני פחד הדין עושין
 ישראל חסוב' מירא' וזדונות
 נעשים להם כסגנות (והנה אין הסוגג לריך
 כפרה) והנה אח"כ צבוא ימי החג (וישראל
 יוצין חמות ללא דמיימנותא. ואימא עילאה
 סוכת שלס פריסה גדפהא. היא חסוב'
 עילאי) הנה ישראל חסונתם אז היא
 מאהצ'. ומילא זדונות נעשים להם ככיות
 ע"כ היום הסוה ראשון לחצון עונות .
 טעחצצין העונות אחת לחמת למלוא חצון
 כנה זכיות יהיו נעשים נהס. ע"כ דברי
 קדשו :

ובזה פירטנו הפסוק סכ"ל . ישובו
 יושבי בצלו (יטובו צחסוב'
 היותנים צלל סוכה צלא דמהימנותא .
 טאז היא חסוב' מאהצ' מן אימא עילאי
 הי' ראסוכי. ויחעלו הצעלי חסונות להיות
 צמדריגי יחירי להסווח מן הזדונות זכיות
 ח"ט) יחיו דג"ץ ויפרחו בגפ"ץ (דהנה כל
 הפיות כאשר נעשים אוחן מצרייתן סיטיס
 היא לגריעותם ואצדו צרכסם הראסוכי
 ומצרכין עליהן סריצ משא"כ דג"ץ ויי"ץ
 משחכים למעליותם ומחעלים צמעלה לקצוע
 צרכי מיוחדת לעלמס. הסוליא. צמי"מ. צרל
 פסי"ג. ח"ט יחיו דג"ץ ויפרחו בגפ"ץ) :
 והנה צעה חעס צעעה חסורצן אער
 חמקוק. לאמות"ם (היינו חסוב'
 עילאי חס הצנים) יאמרו (צצנים) אייה
 דג"ץ ויי"ץ (שהיו סרגילות עד עתה סגס
 ססיו חועליון סנה ע"י חסוב' סיו נעשים
 בדג"ץ ויי"ץ דאשחכי למעליותא וסן היום
 נחקייס צעוטי"ר ואנבי הסתר אסתיר וכו')
 והנה לרמו זס נכחצ צחורי אלל האס
 הראסוכי. היינו סרס. נכחצ צחורי ענין
 סנותי היינו קב"ץ ענין דג"ץ יי"ץ לסורות
 על סכ"ל דעי' החסוב' אימא עילאי. משחכים
 למעליותא כמו דג"ץ ויי"ץ :

והנה הפועל יסועה צקרב סארן, סנה
 ציני אסת"ר סנק' כן ע"ס ואככי
 הסחר אסתיר וכו', סנה סמגיד מראשית
 אחריה פעל ועסה אשר אסת"ר חמלך
 על קב"ץ מדינות לסורות על סכ"ל סעי'
 חסונתם יסחו למעליותא :

ועוד חקדים לך הא דאמרו חז"ל צעעה
 שהחכ"ם יוש"ב ודור"ש סקניס
 מכפר לעונותיהם על ישראל, וכבר כהצו
 סעס צזה דהנה ד' חלקי סחורי סס
 סרד"ס פ"טעו צעטי' ר"מ צילירי ידרות
 צצריאה וכו' וכבר ידעה כי אימא עילאה
 (היינו חסוב' עילאי) מקננת צצריא', וגס
 צצ ידעה אשר עולם סצריא' נק' עולם
 סכסא

הכסף (כאשר ידעה עק"ש וזרכות"י שהם צי"צ' כי היא תפילה הצריח') ע"כ אמרו כשתחכם ויש"ב (צנחי' עולם הכסף) ודור"ש (דרי"ש צנח"י) דתמן תקננת אינא עילא'. תשוב' אזי) הקצ"ה תכפר לעובותיה של ישראל:

ומעתה קא רוחא לן דברי המדרש (צח ג"כ לצאר למה תצאר צתורי

אלל טרה דווקא ענין טנות"י וגם תוערו לשון ויהיו חיי וכו' ולא"כ כפל [ואמר] שכי חיי טרה. טנה לצאר זה קיפר המעט') ר"ע ה' יוש"ב ודור"ש (והנה אז הקצ"ה תכפר לעובותיהם של ישראל כי מאיר עליה' צחי' תשוב' עילא' וכנ"ל) והיו תלצור מתכונננין (והי' סיון שלל התעוררו בתשוב' ולא קצלו הארת התשוב' כי התשוב' היא כעין עורו יסיימם מתרומתכם): והגוז זיקט רע"ק לעורכן (צומעלת התשוב') אמר מה רחמי' אקתר שתמנוך על קב"ז מדינות (ר"ל דהרי אלל ויכתוב מרדכי לא כאמר

ענין המדינות רק קתם אל כל מדינות העלך. ואלל ותכתוב אקתר כאמר ענין ומפקד המדינות. ע"כ לומר אשר אקתר רחמי' צוה איזה כוונ'. והכוונ' שהמנין ומפקד היא קינה מלח ספי' לרמו' איז' דבר נקתר ומצני' הדבר. דהנה צכל שארי האנושות לא נכתב ענין טנותיהם צתורי'. רק אלל הא"ם הראשונ' וכמו ענין טנות"י קב"ז ענין דג"ן י"ן. להורות ולרמו' לנו אשר ע"י התשוב' עילא' צחי' תשוב' מלחצ'. ה' ראשונ'. אימ"א עלא'. ישחמי האדם לעעליותא וכעס"ם זדוכות כזכיות ויהיו כעין דג"ן י"ן אשר ע"י הסינוי מצרייהן. אדרבה ישחמי לעעליותא וקונים צרכי לעלמן וכע"ש תכניא יסובו וכו' יחיו דג"ן ויפרתו כגפ"ן :

והנה ציני' אקתר נחמיצו טוכליהם של ישראל. והיו צנחי' אקתר פניס. כענין שאמרו ז"ל אמתר ען תחורי'

ענין טנח' ולאכני אקתר אמתר וטנה לוח' אקתר לעורר חת ישראל בתשוב' עילא'. וכפי תנח"א ע"כ לוח' ללוס ג' יעיס לעורר מתחא לעילא היינו עד צוחס לצחי' ה' ראשונ' ען טס תככבר. והנה אישחמי למעליותא ונפל פחד תיהודיס על כל האנושות והצני' אקתר טע"כ נאמר אלל האס הראשונ' ענין טנות"י צתורי' וחס קב"ז להורות על ע"ש תכניא יחיו דג"ן ויפרתו כגפ"ן דע"י התשוב' אימ"א עילא' ישחמי למעליותא כעין דג"ן י"ן :

וזהו טקיס התכות שניי חיי טרה .

ענין חיי טרה תורים על השינוי לעוב'. תנעט' ע"י אינא עילאה היא תשוב' מלחצ' והצני' אקתר אשר תמגיד מלחשית אחרית סיבב לצעצור זה טתנח אמת"ר ותמנוך על קב"ז מדינות. צכדי לעורר אותה על תמפקד הלזה ותחי' לעורר ישראל צעת אקתר פניס לעוררן בתשוב' עילא' וישחמי למעליותא :

וע"כ רע"ק הדור"ש כנ"ל ורח' טתלצור מתכונננין זיקט לעוררן בתשוב' כנ"ל אמר, מה רחמי' אקתר וכו' דע"כ מדכתיב אלל ותכתוב אקתר ענין המדינות ע"כ רחמי' אקתר צוה איזה כוונ'. אלל אמר הקצ"ה תצא אקתר צת צתה של טרה טתצני' הדבר מטיני חיי טרה. כמה גדול כח התשוב' אפי' צעת הזעם והקתר פניס ישחמי למעליותא, כ"עין דג"ן י"ן טזן הדבר ה"עב. צרוך תמגיד מלחשית אחרית :

ותתבונן צוה גם אלל יוסף כאשר

אישחמי למעליותא ע"י תוספת אות ה' עדות ביהו"ם טעו צלחמו על אמ"ל תנה הית' הקיצי' ע"י חלוס טתמניט וטר האופיס אשר חלמו חלוס טתיהס מענין דג"ן י"ן ולי"ם יתצאר צעקומו :

וַיְהִי בַיּוֹם אַחֲשׁוּרֹשׁ . לֹא חָזַר קָהָם
 בַּסֵּנֶת שֶׁלֶם לְאַחֲשֵׁרֶשׁ מִלֶּךְ פֶּרֶס
 עָשָׂה מַעֲשֵׂה כַעֲשֵׂן שֶׁהִתְחִיל סִי דְכִיָּאֵל וְאָמַר
 וַיְהִי צִיּוֹן אַחֲשֵׁרֶשׁ . מִמַּעַמֵּע שְׁהִי חִיָּה הוּי
 חֲדָשָׁה צִיּוֹן . ע"ז פתחו חז"ל בהלמודא
 דידן פתיחותיהם מה היחה שהו' חדשה .
 וכולם נדרשים אללינו בחידושינו :

הוּא אַחֲשׁוּרֹשׁ . פִּירְסִי עַפ"י דְּצִרִי
 חז"ל הוא ברשעו וכו'. דבאחז
 קסה מה הנכלה הוא אחשורש . דממע
 שמודיע לנו לקימן דעייז דעע מי הוא .
 ואנחנו לא דע . כי אינו מפורסם לנו
 במקרא קודם זאה המעשה . ע"כ פירשו .
 דהיק הוא [צדענו] מחסילתו ועד קופו .
 דאפילו אח"כ כמלוה לתלות את המן ולה
 להפוך את האגרות אשר ישלנו היהודים
 וכו' [ג"כ] ה' צע"כ . כי ה' רצע וסוכא
 מוחלט לישראל . ואעפ"כ המקצב קיצות
 הכריחו לעשות כל זאה . הנה זה [להגדיל]
 כח הנק . ראו כל אפסי ארץ את ישועת
 אלקינו :

וַהֲגִדָּה דְּרַשְׁתָּם ז"ל הוא צדענו וכו'
 אין זו רוח במקרא . כראה
 [לפרט] ע"ד שאמרו צפוק [ויאמר קין]
 אל הבל אחיו . ולא פירש מה אמר .
 ודרשו זו שאמר . לית דין וליה דיין וליה
 עלם אחרן :

וַהֲגִדָּה מַה זָלַע לָנוּ [צִדְרַשְׁתָּם הִרִי
 הקיטיח במקומה] עומדת
 מפני מה לא כאמר צורה מה אמר . אזל
 הסירוך הוא . דרז"ל הכי פירשו לנו [מדלל
 פורט צורה] מה אמר על כרחך הכוונה
 שאמר דברים כאלה שאינם ראויים להאמר
 צורה . שעיקר יסודי החורה [כי יט] דין
 ויש דיין . והוא מעניש ומשכיר צה וצבא .
 וחיו בהעלות על לב . באופן אחר ח"ו .
 הנה אין מלוה ואין מלוה [על החורה] וזה
 מחכמת החורי שאמרי"ו ויאמר קין אל הנבל
 אחיו . ולא פירשה לנו מה אמר . הוא שאמר

דברים אשר לא [ראוי] להאמר צורה .
 היינו שאמר ליה דין וליה דיין וליה עלם
 אחרן :

וַיְהִי שְׁפִירְסוּ גִיכֵּי זְכָאן . אָמַרְדוּ הוּא
 אַחֲשֵׁרֶשׁ . אִי אַפְשָׁר [לְאֹמַר הוּא]
 אַחֲשֵׁרֶשׁ הַמּוֹלֵךְ וְכוּ' שִׁנְחָן לָנוּ סִימָן הוּא
 אַחֲשֵׁרֶשׁ הַמּוֹלֵךְ וְכוּ' דְאִין זֶה לָנוּ לְסִימָן
 וְכַמְשִׁיל . ע"כ הוא אַחֲשֵׁרֶשׁ [הוא ענין
 צפ"ע] והמולך הוא ענין צפ"ע . וא"כ הוא
 אַחֲשֵׁרֶשׁ הוּא זָלַע גִּזְרָה שָׁלָא פִירַשׁ . ע"כ
 ל"ל , הוא אַחֲשֵׁרֶשׁ . שָׁלָא כִּיחַטוּ [מַעֲשֵׂיו]
 לַהֲכִיחַצ בְּסַפֵּר . כִּי הוּא צִדְעָנוּ מִתְּחִילָתָיו .

שה' קוצר ליה דין וליה דיין . וכל אשר
 יחפון יעשה צעוה"ז . וע"ד סופיו [הנס]
 צידע מקופו למות . הנה לא האמין בעולם
 אחרון . רק מות האדם כמות הצהמה :

וַהֲגִדָּה אֲלוּ הַדְּבָרִים מַגְדִּילִים הַנֶּסֶם [כִּי]
 אדם כזה אשר שום מורא לא
 יעלה על ראשו וה' טובא מוחלט לישראל
 ואעפ"כ הטיי הכריחו וקיבל עלחו :

הַמֶּלֶךְ עֵינֵי צִדְרִי עַפ"י דְּצִרִי חז"ל
 שמלך מעלמו . והנה מה הלורך
 להשמיענו זאה במגילת הנק . אזל דע .
 דהנה רנצ"י פחה לה פתחה להאי פירשהא
 מהכח בקום עלינו אדם ולא מלך זה המן .
 ומהו הנכלה ומה סגדלח הנק צזה :

וַהֲגִדָּה [מְזוּאָר] אֲלֵלֵינוּ צִיָּה זְאִרִּיכּוּת .
 שכל צחי מליך יש צו כ"ץ
 מצחי מלכות שמים , בקוד ומלכותו בכל
 משלה . והנס סירלה לעשות כגובה אפו
 וכרום לצו . כופל עליו לפעמים פחד
 מצחי מורא מלכות שמים , ע"כ כטישראל
 צני מלכים , יחשוררו בחפילתם לשכינת
 עוזינו אם הנכים . אפילו לא י"י צידם
 כ"כ . הנה אוחו הכיין העמון במלכותא
 חייבחה מחפעל ועושה צו רוסס [יראה]
 וכופל עליו פחד . מצחי מלכות שמים :
(וּשְׁמַעְתִּי מַכְבּוֹד אֲדַעֲזוּ מוֹרֵה יַעֲי"ל
 ז'וק"ל עפ"כ הגרגשיי
 קסול

התחכמו עלינו. חס האחרון הכניד (והלילו הש"י) כי הוא קם עלינו צנח"י רוי" [שהוא] ממוצע ומכריע בין אש ומים וא"כ זו כח כל אותיות אמ"ש. והלילו הש"י מידו :

יש צפקוק הראשון הזה ג"ז אחוון ענין אל הוי"ה שמות המקד והרחמים, החצוון צנח"י הארז"ל, המן חרם אשתו וחכעיו, היו יונקים מן שמרי הדינס פ"ר דמלכפ"ד, המן מן אותיות מ"ן, ודרש מן אות צי וחכמיו [מאותיות פ"ד] ונקשו צחוקק הדינס הללו לאצד ח"ו וכו' :

והנה הס"ג הללו כשעתחלקים צטוה יגיע לכל אחד נקספר ג"ז וה"ס [זמשה פעמים ג"ז צבויה] כועס כידוע: **והנה** כתיב אל הויה ויאר לנו שש"י ממכ"ד לכל ג"ז אות א' מן פ"ח עליון [ואז נעשה] מקל ג"ז ג' אל הויה. שמות המקד והרחמים, והו' אל הויה ויאר לנו. כמלא נעשה מן פ"ר פר"ה [כנודע], ותחצוון צבוונח ענין קריאת הימים האלה פורים ע"ש הפור :

ומעתה תבין אשר הפקוק הראשון [שצמגיילה הנאמרה] צרוה"ק יש זה ג"ז אחוון ענין אל הוי"ה. צרוך הפועל יסועות :

בימים הה"ם, לניכין לרעה מה צעי צאומרו, צימים סהס, ידוע מה שאמר מרן הארז"ל שצגלות הכה ה"י הז"א צצח"י סינה כציכול, דהיינו רק צצח"י ו"ק. לא צטרמה ראש צמוחין : **והנה** צהביע זמן צבין ציה סני, ה"י החעוררות [לשיעור] קומה הקודש. והכה ה"י עלת המן לאחסורס. להסעי"א חת ישראל צפעודתו של אותו רשע, וכל צכדי ס"שאר [הז"א צצח"י] סינה, ולא יצנה ציטמ"ק. וכבר [ידעת] כי הקלוות כק' ימ"ס :

יעוד חקדים לך ע"ש הסוקי צתחילת עס"ר"ה [אינו צרי"ה כ"א צתחילת עס"י

ספוא צח"י מלכות [דקעי"א] מלשון ריש גרנותניא, עמד ופכה סכפל עליו פחד מן צני מלכים) משח"כ צקוס חדס ולא מלך. הנה זה אינו מתפעל [מצח"י] מלכות שמים. ומן הצבים צני מלכים ולר"ך זכות רצ להכלל והדצרים חרוכים אלליו:

המלך נמסר חסר ו' אות חיים כידוע. דהנה אמרו צגמרח כשאומוה העולם יועלין על סוכאי ישראל לאצדס חיון [חושפים סיקרח] להס מלכותא קעיעה"א. ואין זה כבוד למלכות לאצד אומה. כי העלך מחוייב להעמיד צמספנ להחיות עמו [כי] צאור פני מלך חיים. הנה חושפים לכצודס. וחוסר עלתס צזה, הנה כתיב צכאן העלך, חסר ו' אות החיים. כי"כ ה"י סוכא מוחלט לישראל, שלא ה"י חס לכצודה, סיקרחו לו מלכותא קעיעה"א. סיינו מחקרת החיים. ומחל על כצודו צכדי [לצנע] מעסהו. ואעפ"כ הש"י ספיר עלתו. הנה מגדיל ספארה הסכ :

המלך מהר"ו ועד כו"ש. חפס לסינן דוקא חלו הצ' מדינות וצפרע לע"ד. הר"ו וכו"ש סמוכים זה לזה. רק שחורה לנו כמו [שמלך] על הר"ו וכו"ש. כן מלך וכו'. והוא לפלא למס חפס דוקא חלו הצ'. וכראה לרמו. עפ"י מה דרי סנחק פתח לה [פיתחא] להאי פרסחא עסכא, צאנו צאס וצמים ותוליהו לרו"י צאנו באש ציני כ"כ. ובמים ציני פרעה, ותוליהו לרו"י ציני [אחסורס] והדצרים כדרסים אלליו צארוכה. והנה צקי י"רה, שלס חמות אמ"ש (מן חלך ציה) חוס כצרה מאש קור כצרה [מ"ם] ורו"י מרוח ועי"ש, רוח ורו"י מן אות א', חוס ואס מן אות ש', קור ומים מן אות מ'. והנה זה הוא כלל יסודי [העולם] הש"י סלילנו מאס וממים, וסן היסס התחכמו אחסורס והמן צצח"י רוי"י והלילו הש"י, לרמו זה מרמו לסינן מלכותו [הר"ו כו"ש] ג"י אמ"ש צכל עכיס

ומי צ"ק העלזסיד]. ארצנום [ראשי שנים ה"ס] איח דוכחא דחני ה"ס, ואיה דוכחא דלא חכי ה"ם כגון ארצנוה אצוה חיקין ולא חכא הם [וארצנוה ראשי שנים] קחני הם [והרעיע הזיחן צספר עיע] ודרש להו כעין חוער, ואער דהחכא דווקחא סוה. בכל דברי סלריך להיות לו [קיום חכא הם] כגון ד' ראשי שנים הם, משא"כ ד' אצוה חיקין, א"ל לחה להם קיום לא חכא הם :

ולפיין החצונן ככאן ציעים הה"ם שסגיע זמן ועוכס על הימים דהיינו תקלוות סיהי להם סוי וקיום צסיעור קועה צקבלה סעוהין דגדלוה [סיצנה] צסיעמ"ק, אז הוה מה דהוה צעלה סען הכחש, מעיין סכהנו וקסעודה. כאשר יסופר, ועי"ז נחסייצו סוכאיהם על ישראל [ונגזר] הגזירה עשו ישראל חסוצה ונצנה צסיעמ"ק, והופר עלה הרשעים ואין חכמה ואין חצוה, וקיים מאמרו סוכן [עד כפי] מלאה לצבל צענים סנה אפקוד אחכס. **ורפי** הכיל מה מחוק לחיד. מאמרו ז"ל סדרשו בשבת המלך אחשורש, דרשו בשב"ת לאחר שנתיישב"ה דעמו סחשצ מנין [הה"ם] חוור סוצ ודאי חיו לא יסי תקועה לסוכאיהם על ישראל :

על כסא מלכותו. סמנחה ס"י הזיח צסס סמדדס. מלכתיו כחיצ קרי צי מלאכתיו :

הנה צכל סספריס כחיצ מלכותיו מלא ואפשר לפרס כוונה סמדדס. לדרוס מלאכתיו, דרך דרס מדלח כחיצ ממלכתיו כח"ש צחורה ויהי כסצחו על כס"ז [ממלכתיו]. ודרש לה לסון מלאכי על מלאכת הכסא אשר עשה מעין דוגמא על סלמה :

והתרגום כראה דררש לה מן חיצוה [אשר] בשושין הבריה

דכתז דעבדיו לי ארדיכילין בישושן בירנתא :

והנה מסרואי לסחצונן עאי כפ"ח לן חוה סעשה כסא [לעלמי] דוגמה כסא סלמה :

ונראה עפ"י סדצריס סכ"ל. דהנה צסלמה כסכנה צסיעמ"ק, סלסלס צקציעוה סיעור קועה סקדושה, כחיצ צי צסלמה וישב שלמה על כסא י"י, וככפפה סיעור קועה ססעי"א :

והן סיום סקרוו סיעים לצנין ציה סכי סנה זחה סיהס עלחס להכסיל חה ישראל צסעודה, ואחסורס מנה חסצוה וחסצ אשר סוצ חיו חין חקנה, סנה גס סוה רלה לעצוה צאופן חה להצדיל ועשה כסא לעלמו מעין דוגמה וכי, צכדי לצניח [קועה] כח סמרכנה סעומחה ואח"כ עשה סקעודה להכסיל והפועל יסועוה סיכל עלחס, ועלה י"י לעולם סעמוד :

יש צפסיק חזה י"א חיצוה, לרעו מע"ל סרלה להגציר כח סמרכב' עומחה :

והנה צקדושה עשר ולא סשע עשר ולא [י"א] חצל צסעי"א, סיה צקוד י"א סקוד י"א סקועה :

וכבר ידעה כל סמוסיף גורע, והוה ענין אשר סעי" [ספיר] עלחס, ונחלה סמן עס עשרה צכיו י"א, והכניע סעי" כח סמרכנה עומחה לפכי ישראל, עיכ צעיק למיכחצ אי"ש [וחה] עשרה הצניס ביי"א סורוה חריח על גצי חריח, סלה יסי תקועה למפלחן :

יש צפסיק חזה מ"ז חסון כומין סחיצוה סיעסכס צחורה צפרשה זכור חה אשר עשה לך עמלק ויס צזה סוד וירחאי וכי :

חיל פריס ומד"י, עשה סקעודה לפריס ומד"י, כצר ידעה סהס חרין זרועוה דסעי"א ורלה להגציר כל כח ססעי"א כח"ש ודרעוה

ודעוהי די כסף, שפחד דכיאל החלום על כח מלכות מדי ופרם. שהם נקוד הזרועות [דקט"ח] ועשה להגביר [כח] הסנ"ח, ואעפ"כ הסיי זלזל עלהם וזלזל אח מעשהים זהריגה וסחי ואין צ' ידים מוכיחות כלום:

הפרתמי ם פירסיי סלנוכיס זלסון פרס. אפשר לומר עפ"י

ע"ש לך לקמן ח"ה, עשרו של מלך פרס על כי כורש מלא [הרצה] זהו אלל נהר פרס ששה מאות ושמונים היצו מליחות זסט ואזכיס מוצוה ענין פריית [וכמו סהידגס] המהרגס לקמן, לזכר זה נקראו כל הערים הסלנוכיס העשירים פרתמי"ם לשון פריית, וכחצו התיצה הזאה זלסון [פרס כי לשון] כל עם ועם, הוא כח סר סלהם, הנה תראה כשא"ח אומה היא זמעלה לסוכה מכוזד זעולם, הנה קראם לערים זלסונס [פרתמי"ם] להורות שהיה מלכות פרס אז זחכלית הגדלות זעולם עד שקראו לכל אדם חסוץ זלסון סקוראים הפרסיים פרתמי"ם:

ויש לפרס שקראו זלסון פרסי לערים פרתמי"ם ע"ד סנקרא זחורי' הנהר הגדול ע"ש שהוא מחובר [לארץ ישראל ע"כ קראו] הפרסיים לכל מי שמחובר להם פרתמי", מלשון פריית כי היו הפרסיים אז זחכלית המעלה והגדלות:

בהראתו חסר ו' אות חיים, כי ע"י רח"י סולט עין הרע ואמרו ל"ע, זעין הרע:

את עשר וכו' ואת יקר תפארת וכו', בתרגום אחוי להון ית עהרי די ישחאר זידוי מן כורש מדהא ואוף כורש אסכה ההוא עתרא זלדאוסי' דזלל הפר בספר פרת ואסכה חמן שית מאה ותמנן, אחתיחין דחשף מליין דהז עז יסרין וזירלין וסדלכין וזההוא עתרי' וכו', נראה דרש תפארת. אותיות א"ת פריית, ורש זשהיס, היינו סמאל האולרות

[זגזול] פריית. וגם היצוה ענין פריית: **ונאמר** זה זכנזוה יסעי' על כורש. וכחתי לך אולרות ססך ומעמוכי ומסחרים למען י"י הקורח זפעף חלקי ישראל:

הנה מעשיענו זזאה המגילה, אשר הסיי כחן לכורש מעמוכות עשר זכדי סידע [סי"י] נקי חלקי ישראל, והנה הרשע הזה זזוא האולרות לידו נחגאה זחס, ומסב מחסזות על ישראל עם קורש [והפיר י"י] אח מעשיז, וזא הסטן וריקד זיניהם:

שמונים ומאת יום, מן סלודך להזין, לו יהי' מעשה סהיי כך ה"י, מה סכרלה להשמיענו זזאה זמגילה: **אבל** כ"ל דהנה הקטרוג [הי' על] שהסתחוו לללס:

ויהנה אמרו זגמרא וכי עשא פנים יס זדזר, אמרו ע"ז, הס לא עשו אלל לפנים וכו' הנה זסעודתו של אחו רשע סכל מגמתו ה"י לקטרג זזאה על ישראל ולהזכיר עונס, זכדי סיסאלו חיו וכו' הנה המגיד מראשי' אחרי' פעל ועשה והכניס זלזו לעשות ימי סעודתו מנין פני"ם, וכזכר לפני הז"ד של מעלה, הס לא עשו אלל לפני"ם [והנה] רחמי זדזרי הרב מהר"ס חאגיז, טעיכ נהגו להסתפש זימי הפורים ולסנות הפני"ם, ע"ד הס לא עשו אלל לפני"ם [והזין עפ"י] דזרינו סכ"ל טעיכ נהגו לעשות כן זשעת הסעודה, ודי זזה:

ויש לרמו זלזעזור זה שמוני"ם עלא להורות לשון [מילוי] המנין והמפקד, ה"י מאל סיולר כל סיהי' סכר לישראל לטוצה אותה המנין:

ובמלואת הימים האלה, לפי דזרינו סכ"ל יתכן טפיר דהנה זז' ימים הללו האחרונים עשה מעשה להיהודיס אשר זסוסן, כדזרי המהרגס, ומאל הסיי היתה נסיצה סלא הזעין

ונראה שמרומו זה במקרה נחלך גינה
 ציחן המלך. גנה ציחן המלך. נקראים
 חבורת הלדיקים. כדכתיב כרם יי
 לצחות ציה ישראל. ומרומו נחלך. גנה
 ציחן המלך. היינו הכרם של המלך מלכי
 המלכים היינו חצרת הלדיקים [היי] נחלך
 ולא רלו להיות פנימה ליהנות מן הסעודה:
חור וכו' צפרעיות הפסוק. אין פכאי
 לדרוש מה הכוונה להשמיענו זאת
 נמגינה ובכללות נאמר: דהיה נחשבת
 הלך שישנו מקעודתו. נחשכוגי ייג גוויס
 כי ייג מיניס נוכרים צפסוק. נכדי שעי"ז
 לא ישפע עליהם ייג מרות של רחמים,
 [אשר] הם נהצטעה לנו. נסזכיר ישראל
 את המדות הללו אינם חוזרות ריקס:

הזמין ליהודים עד מלחה ק"פ יוס [טכפסק
 אז] צצ"ד של מעלה הם לא עשו אלא
 לפני"ם. דאלו ח"ו היו נהנים מקעודתו
 של איתו רשע. קודם טכפסק כן צצ"ד
 של מעלה, ה"י נלצר ח"ו חטא על חטא.
 ע"כ ובמלוא"ת מלא וי אוח חיים. שעי"י
 מילוי הימים הללו וע"י אוחו הזכירה
 כיללו ממות לחיים:

עשה

המל"ך. קסס. שואת הש"י
 היתה נס"צה שכדחיה הסעודה
 שואת עד מלחה ככ"ל:

בחצר

גנת ביתן המלך. מה
 נלע נהשמיענו זאת נמגלה:
וג"ל דהנה המתרנס כתנ ברם מרדכי
 צדיקיא וסיעתי לא הוו תמן.

תרגום ראשון

ומחלקים לכל האופנים. כ"ל דרש ר"ח
 "ייהי בימי" אהסורוס "הוא אהסורוס
 "המלך מהדו ר"ח "ושתי" בת "אויב
 "מרודך היא הסיסה אותו:
שם ועל דלא שבקת למיבני ית
 בית מיקדשא איתגור עלה
 לאיתקמלא ערמילתא ואוף איהו על
 דציית לעיטא איתקצרא יומהי ואתפליג
 מלכותי:

הנה

סוז דרש ויה"י בימי אחשורוש.
 כ"ל וי ה"י לימ"י אהסורוס.
 נכתקלרו ימיו. הוא אהסורוס המלך וכו'
 סוז דרש הו"א אחשורוש. דמשמע הוא
 הידוע. וגם אומרו. המולך. ולעס לא
 אמר אשר מלך (המולך) נשמע צהווס.
 מולך עור) לזה דרשו וי ה"י בימי
 אהסורוס. נכתקלרו ימיו:

ואמר

הוא אהסורוס. הוא לענע.
 הוא דוקא ה"י לו סעונס סוז
 לאפוקי היא נעלמ העלס. היא סיה' לה
 עונס אחר. ונצטיל כן אמר המולך לטון
 מעלכס

ויהוה ביומי אחשורוש הוא אחשורוש
 דביומהי במילת עבודת וכו':
בא לחרץ. אומרו ויהו בימי וכו' ולא
 החמיל כפשוטו. נשנת שלש למלך
 אהסורוס. וגם אומרו. הוא אהסורוס.
 נשמע אוחו אהסורוס. הידוע מהוחו נמקוס
 אחר:

וי"ש

להיות ידוע דהנצטל נכין ציהמ"ק
 צזמן מלכי פרס כמזכור נעזרח
 ואמר נכאן הו"א אחשורוש"ש. סס זה
 המלך מורה ע"ז. שחשו ומיסרו ישראל את
 הנכין קודם הקץ והיסה יניעסם לריק.
 וכתרוששו. וסמו מורה ע"ז לטון חש"ו.
 ולטון רי"ש. וז"ש הוא אחשורוש"ש. הוא
 הוא אשר צימיו נתרששו החשים את
 הקץ. וע"כ החמיל ויה"י. וי ה"י צימיו
 אהסורוס נכתקלרו צימיו נכין ציהמ"ק:
שם בגין עיטתא דושתי ברת"י
 דאויב מרודך. כך דרכו של
 המתרנס לדרוש כמה עכ"כיס הכל נשמעו
 הפסוק כי סן סמה דצרי חלקיס חיים.

המלכה ועלה. רל"ל שקיבל העלה. הגם שאין מקרא יולא מידי פשוטו לשון מלכות. עכ"ז רוח לדבר הזה :

ואתפלג מלכותי. דרש ג"כ מחיצת המלך מחדש. וליכא למימר שעד היום ה"י הדיוט. וכהיום הומלך מחדש דומה משמיענו ודאי מעה שכולד לא ה"י מלך עד שהעליכוהו. וגם אומרו ויהי צימי אחסורוס. משמע גם קודם לזה כתייחס לו הזמן שה"י מלך צעולם. כי לא ילרק לייחס הזמן אל הדיוט, לזה דרש לגרעוהא שמקודם כתייחס כל הזמן אליו שה"י מלך על כל העולם. ואח"כ ה"י מלך מחדש רק על קב"ז מדינה. ומדמשמיענו שיעור המדינות וסכומם הלא כבר אמר מהדו ועד כוש. ע"כ להשמיענו דהוא זכות אסתר :

תוספתא חמשה כתיב בהון ויהי וכו' מבן אתה למד כולהון דכתיב ויהי בימי לישנא דוי ודהוה מן יומא עלמא וכו' בר הוה עקן אתיוון וכו' עד לא ימללון אנא אשמע: **איני** יודע למה הביא זה זכאן. וגם דבריו קיטריין זא"ז דתחילה קאמר דהוה מצלן ועני יתהון, והביא לרא"י טרם יקראו וכו' :

ונ"ל דנח להרץ למה כזאת כל מקום שה"י חיזה לרה נאמר ויהי בימי. דנשלמה ליטכא דויה"י ילרק ו"י ה"י אצל ויהי צלנד אינו מוכרח (כמבואר בגמ'). רק ויהי בימי ולמה כזאת :

לזה קאמר דנאמה כסח"ו הלכה נחה כבר הש"י מוכן היסועה ערס יקראו. ולא עינה מלכו. וא"כ הלכה אינה רק תחה הזמן. ע"כ רשום זכחז אמה ויהי בימי. היינו צימים תחה הזמן. הוא ו"י עד סיקראו אל י"י ויענס עמלר. משא"כ למעלה מן הזמן סוכן היסועה ערס יקראו ודוק :

ביומיא האנון כד בעא מלכא אחשויוש למיתב על כורסי' מלכוהא דישלמה דאשתבא על ידוהי וכו' אחתי' לעילם וכו' ועבדו אוחרן ארע מיני' וכו' דעבדו ל"י ארדבלין בשושן בירנתא :

דיוק כל זה. דהנה כל הפסוק איני יודע מה קאמר. דהנה על כרחך מלך שהומלך תיכף יושב על כסא מלכוהו. והנה משמע לפי"ז צימים ההם תיכף כשנח המלך על כסא מלכותו ה"י חיזה דבר. ולא פ"י מה ה"י. ואם הכוונה על הפסוק שנאמר אח"כ שעשה משחה הלא זה ה"י נשנה שלם. וגם מה משמיענו שישב על כסא מלכותו. וגם אומרו בשב"ת ולא אמר ישב המלך על וכו'. וגם אומרו אשר נשיון הנזירה הוא מיוחר :

לזה פ"י שמרנו הפסוק. שה"י הענין על כסא שלמה שהיו הכל תאצים אליו. ומחשב כל המלכים שלקחוהו זה נזה ומחשה סס. וזה שמרנו צימים ה"י. ד' ה"י וגם כשנח זכ"ף דרמיון. דמיון השנח שלא ישבו על כסא שלמה ממש. רק בדוונה לו שעשאו האומנין וז"ש אשר נשיון הנזירה. שעשו לו האומנין נשיון הנזירה שלא ה"י יכול לישב על כסא שלמה ממש :

בשתא וכו' אית דאמרי דמרדין עלוהי אפרכיא וכו' דרש למלכו' מחדש שמרדו עליו וכנשיטון ומלך מחדש :

ואית דאמר יומא דאידיא הוה ל"י וכו' הוא יום גינוסיה לפעמים המנהג ציוס לידחו עושין זבל שנה משחה ולפעמים ציוס שנחמנה למלך וכאן נראה יום שנחמנה כי למלכו' כתיב : **וכולדהו** קמירי' תגי בראשיהון. דרש ושרי' המדינות (דהרי כבר נאמר לכל שרי' ועבדיו) להורות שלום לנח כולם

כולם צטררוהם . כמו שכל אחד צמדיכה
 שהוא מושל זה הוא זכר מלכות . משא"כ
 צבואו לפני המלך הגדול המושל עליו מסיר
 כתרו להורות הכנעתו לפניו . לזה אמר
 ושרי המדינות . שהיו צטררוהם כעין
 שדרשו רז"ל הבה"ן כמוני כשהוא לצום
 צגדי כסוכה :

והיו סמוכין לי על גנזי מילתא
 ואכלין וחדיון קדם מלכא .
 כבר הודעתך שדיך המהלגס לדרוש כמה
 ענינים צמייח הפסוק :

והנה דרש עוד ושרי המדינות לפניו .
 שהיו מקוצין אללו ממש על
 מעות משי ואוכלין וסותין צממחה . כדרך
 [סיוטצין צציהם] ולא לפני מלך גדול .
 שמוציחו צציונה . חסו ושרי המדינות
 לפניו . שכהנו לפניו מנהג שררות [כמנהגו
 צציתו] וצמדיכתו :

ומן רברבני ישראל הוה תמן וכי
 עוד דרש מן ושרי המדינות .
 רז"ל שרי ישראל שהם שרי המדינות שכולם
 כיוזכים צעצור ישראל . הם היו לפניו .
 אבל לא היו שמונים כמצואר :

די בהראתו ובתר דאכלי ושתיאו
 ואתפנקו . אפשר דרש
 בהראתו . ולא אמר כפסועו . וירחם את
 עושר . על כרחך לדרוש . ב' הרחתו .
 היינו רחיים האולרות הי' הדצר הב' .
 חמר האכילה היחה הרחי :

די ישתאר בידו מן כורש מדאה .
 דרש עושר כבוד מלכותו עושר
 מלכותו הל"ל מהו בבר"ד היינו מה דכשאר
 אללו מן בבר"ד ונלכותו היינו מהשחלשלו זרע
 המלוכה . אחמתא דמלכא . הנשאר מדור
 לדור כמנהג המלכים :

ואור כורש אשכח ההוא עתרא
 בצדאותי דבבל . רז"ל כאשר
 המריצ וצזו את צבל . דרש מתינת יקר
 דהוא לשון חרמי . שמדצרין צו צני צבל .

כמוע מזה שירם כל הסבד הזה מצבל :
חפר בספר פרי"ת דרש הינה תפארת
 לחזון אית פרי"ת . היינו הפעל

לפרת הייכו הספר והגבול של פרט :
ואשכח תמן שית מאה ותמנין
 וכי דרש פעם שנית הינה
 הפארי"ח א"ת פרי"ת צגי שית מאה
 ותמנין :

אחמיתין דנחש"א . סוז דרש פעם
 שליטה הוליל ולפי"ק לי
 צלסון תפארת מורה שהיו האולרות צמינות
 כחש"ת . כי כס"ף הוא צמי"ת מקד זסצ צמי"
 גצורה . כחש"ת צמי"ת תפארת :

מריין דהב טב וכי דרש מתינת
 גדולתו . דצנים הגדולים
 הכמלחים צמשינות אלל המלכים הגדולים :
ובהדוא עתרי תקף יקר"י יומין
 סגיין . סוז דרש גדולתו

מלא שנתחזק צכצודו צמילוחו ימים רבים :
ומשתיא לרברבנוהי מאה וכו' .
 דלכאורי ימי"ם רבי"ם
 שפת יתר . אך ימי"ם רבי"ם קאי על
 התחזקות גדולתו ועושרו . ושמונים ומאה
 יום קאי על המשחה :

די ובאשלמות וכי עבד מלכא לכל
 עמא בית ישראל . דרש מתינת לכל
 העם ולא אמר להע"ם וצפרע סקיים
 למגדול ועד קטן . הנה הכל צכלל . ותינת
 לכל למה לי . עיכ דרש לכל הע"ם היינו
 ישראל הכוללים כל העמים שהם כלל העולם
 שצסצנילס כצרא העולם :

דאשתכחו חייביא . דרש הנמצאים .
 דהל"ל לכל העם אשר
 צקוסן . ע"כ דרש הנמצאים כמו מציא"ה
 שהוא דצר מדש כך חלקים עשה את האדם
 יטר . וצהעווחו לדרכי עצירה הוא כמו
 מליחה מחדש :

דאתמניאו עם ערלאין דיירי
 ארעא . דרש עוד מתינת
 הנעלמים

הנמצאים נסוּסן הצירה. רל"ל סנמלאו
עם העם הרב אשר נסוּסן הצירה. היינו
עם הגוים הערלים :

בחצר גנחא גואה דמלכא דרע ביתין

לסון פנימית לסון ביתא סמכמי :

דהוית נציבא אילנין עבדין פירין

ובוסמנין כבישן עד פלגותהון

דהב טב ושליומו באשלמית אבן טבא

ומטללין עלויהון וכו' :

גיל דרע בחצר גינת ביתן. דהוא

לסון חציר גינה ביתא. והאיך

ילדקו שלשתן נטעה ומקום אחד ע"כ דרע

דהיו חילכות פירות ונטעים יקרים כמחלואי

לגינת המלך (דרע לה מפיצה המלך) ועד

חליין היו סחילכות מחופים נזחז וזחכים

מוצות כמו שהוא הסדר והדרך נחלרות

המלכים. והיו מחופים ועסויים למעלי

הענפים כחקרה כמו שהוא נציה :

ברם מרדכי צדיקא וסייעתי לא

הוה תמן דרע סונ בחצר

גנת ביתן המלך. היינו הלדיקים שהם הגון

והציה כניכול של עלכו של עולם כי

הלדיקים הם מרכנתו של עקום. ע"כ

סקמחיס ציה המלך. עקום משכן המלך.

וגם סגן המלך. ע"ד צחמי לגני לחוחי

כלה :

והכוונה לפי"ז נחלר (היו) גינת

ציתן המלך. אוחן האנשים

שהם גנח הציתן של המלך. הם היו נחלר.

ולא נככקו אל העשחה :

י' ומן אילנא לאילנא הוּו פריסן וכי'
כ"ל דלמד מטעם המפסיק חקף לחמ
חינה חור. צין חור לכרפס [דעות] חילן
לסורות דחמור סי' לחוח צחלין :

י' ופקיד וכו' במאני דהבא דבית

מקדשא ומאנייא אוחרנייתא וכו'

הוּו מחלפין דמותיהון וכו'.

קשה ל"י דה"ל למימר צקילור והסקות

נכלי זהב כלים פונים. ע"כ סי'.

והשקות בכלי זהב היינו כלי ציהעיק

(זה סחמלא והסקות" נכלי" זסב" סיח

ביתא) וכל'ם (אחרים) מכלים (הללו)

שונים. נשחנה לוחן :

והוא שתן חמר עמים דיאי למישתי

מלכא דרע מפיצה ויין מלכות

ולא חמר סחס ויין רב לו עכ"פ ויין

המלך [מחי] ויין מלכות היינו יין כה

שאין סוחיס נסוס פעס הדיועים רק

המלכים ונקי' נסס העלס ויין מלכות :

ח' כרעות גברא בר ישראל וכרעות

וכו'. דרע כרלון חיס וחיס. ולא חמר

כרלון כל חיס :

ט' אתר קיטן בית דמוך. עקום שהי'

ישן המלך עם המלכה. דרע מפיצה

אשר' למלך' אחשורוש דעיוטר כיון

דקאטר ציה [המלכות]. ע"כ לסורות ציה

המלכות המיוחד למלך לכדו עקום שהוא

ישן עם המלכה וכוונתה סיחה לזכות ע"כ

עשחה [העשחה] נעקום הזה. כי יחפעלו

ע"י סרהורי העקום הזה :